

Mikkelin kaupungin toiminnan ja talouden seuranta

1.1.–31.7.2021

MIKKELI

Sisällys

1.	Johdon analyysi.....	1
1.1.	Koronavirusepidemia	1
1.2.	Kaupungin talouden toteutuminen kokonaisuutena	1
1.3.	Henkilöstömäärän kehitys.....	3
1.4.	Väkiluku ja työllisyys.....	3
2.	Yleinen taloudellinen tilanne	3
3.	Toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet ja korkotuotot	6
3.1.	Toimintatuotot	6
3.2.	Verotulot	6
3.3.	Valtionosuudet	7
4.	Toiminta- ja korkokulujen kehitys.....	8
4.1.	Toimintakulut	8
4.2.	Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä.....	9
5.	Koko kaupungin toteutuma 7/2021 ja toteutumisennuste	10
6.	Toimialojen määrärahojen toteutuminen ja ennusteet	12
7.	Investoinnit ja rahoitus	13
7.1.	Investoinnit.....	13
7.2.	Rahoitus.....	1
7.3.	Rahoituslaskelmaennuste	2
8.	Tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen.....	3
8.1.	Etelä-Savon Energia -konserni.....	3
8.2.	Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu)	4
8.3.	Kiinteistökehitys Naistinki Oy	4
8.4.	Metsäsairila Oy.....	5
8.5.	Mikalo Oy.....	6
8.6.	Mikkelin Asumisoikeus Oy.....	7
8.7.	Mikkelin Jäähalli Oy	8
8.8.	Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy.....	8
8.9.	Mikkelin opiskelija-asunnot Oy	9
8.10.	Mikkelin Oppilaitoskiinteistöt Oy.....	10
8.11.	Mikkelin Ravirata Oy	11
9.	Palvelualueiden, lautakuntien, johtokuntien johdon analyysit ja tavoitteiden toteutuminen	12
9.1.	Hallinto- ja elinvoimapalvelut.....	12
9.2.	Mikkelin seudun ympäristölautakunta.....	19
9.3.	Kasvatus- ja opetuslautakunta	29
9.4.	Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta.....	42
9.5.	Kaupunkiympäristölautakunta	52
9.6.	Etelä-Savon pelastuslaitos (taseyksikkö).....	64
9.7.	Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia.....	65
9.8.	Mikkelin Vesiliikelaitos	68

1. Johdon analyysi

1.1. Koronavirusepidemia

Valtakunnan koronarokotuskattavuus (koko sarja) on noussut kevään aikana merkittävästi. Samaan aikaan valtakunnalliset, alueelliset ja paikalliset rajoitukset ovat eläneet koronaposiitivisten ilmaantuvuusluvun vaihdellessa paikkakuntaakohtaisesti. Rajoituksista ei ole päästy kokonaan yhteiskunnassa eroon. Kevään edetessä erityisesti ulkoilmatapahtumia ja ravintolaliiketoimintaa voitiin käynnistää. Kesä aktivoi erityisesti kotimaan matkailua.

Korona vaikuttaa edelleen kaupungin talouteen mm. tulonmenetyksinä sekä koulutoimen ja ruokahuollon järjestelyinä. Välilliset vaikutukset kaupungin talouteen syntyvät laajemmin yhteiskunnalle syntyneistä häiriöistä ja mm. Essotelle aiheutuneista lisäkustannuksista. Koronan lopullisia tai kokonaisvaikutuksia yhteiskunnalle, yrityksille ja kaupungille ei voida vielä lopullisesti arvioida.

1.2. Kaupungin talouden toteutuminen kokonaisuutena

Mikkelin kaupungin talouden tilanne oli huono jo ennen koronaepidemian alkua. Vuoden 2020 tilinpäätös oli ylijäämäinen pääasiassa koronatukien ja harkinnanvaraisen valtionosuuden johdosta, mutta se ei tuonut muutosta kokonaistilanteeseen, jossa kaupungin käyttötalouden tulojen ja menojen välillä vallitsee rakenteellinen epäsuhta. Merkittävimmät vaikeudet liittyvät sote-kustannusten kasvuun, joka on ylittänyt kaupungin tulokehityksen ja siten myös taloudellisen kantokkyvyn.

Koronaviruksen merkittävin talousvaikutus näkyy tuloslaskelmaennusteessa myös kuluvana vuonna Essoten kuntalaskutuksen ennusteessa. Kuntalaskutuksen määrä tulee ylittämään talousarvioon varatun 214,84 miljoonan euron määrärahan. Koronapandemian ennaltaehkäisystä ja hoidosta aiheutuvista kustannukset linjattiin alun perin kokonaan kompensoitaviksi kunnille valtion toimesta. Heinäelokuussa lausuntokierroksella ollut pandemiakustannusten avustuksia koskeva asetuserä perustelumuistioineen viittaa kuitenkin siihen, että sataprosenttisten avustusten saaminen on epätodennäköistä. Jakoperusteista ja korvausmääristä ei vielä seurantaraportin laatimishetkellä ole päätöstä. Varovaisuuden periaatetta noudattaen Essote ei ole budjetoitu näitä epävarmoja koronakorvauksia täysimääräisenä, koska jakoperusteet ja kohdentuminen eivät ole vielä tiedossa. Essoten vuoden 2021 talousarviossa on budjetoitu koronatuikiin kokonaisuudessaan noin 8 miljoonaa euroa. Vaikka koronakustannukset tulevat olemaan huomattavasti tätä suuremmat, ei Essote ole ennusteessaan huomioinut muita lisätukia ja avustuksia talousarviota enempää niihin liittyvän epävarmuuden vuoksi.

Essoten tuorein kuntalaskutusarvio Mikkelin kaupungille vuoden 2021 osalta on 228,3 miljoonaa euroa, joka ylittää Mikkelin talousarvion lähes 13,5 miljoonalla eurolla. Essoten talousjohdon arvion mukaan koronakustannusten osuus Mikkelin kuntalaskutuksesta on koko vuoden osalta noin 15 miljoonaa euroa, jossa merkittävin yksittäinen kustannuserä on koronanäytteenotto. Tavoitteena on, että korona-avustusten hakemusmenettely mahdollistaisi Essoten hakevan myös uudet sote-kuluihin kohdistuvat korona-avustukset jäsenkuntien puolesta, jolloin saadut avustukset hyvitettäisiin kuntalaskutuksessa. Mikäli oletetaan koronakustannusten avustustasoksi varovaisella arviolla esimerkiksi 45 %, jäisi Mikkelin kuntalaskutusosuudeksi noin 221,55 miljoonaa euroa, joka ylittää kaupungin talousarvion noin 6,7 miljoonalla eurolla. Kaupungin tuloslaskelmaennuste on laadittu tätä ylitysarviota käyttäen. Arvioon liittyy merkittävää epävarmuutta koronatukien määrään liittyvän epätietoisuuden vuoksi. Siltä osin kun koronan sote-kuluihin saatavat avustukset eivät kata aiheutuneita kustannuksia, jäävät kulut kuntien maksettavaksi.

Korona on vaikuttanut myös kaupungin toimintatuottojen kertymiseen mm. erilaisten palvelutuotantoon vaikuttaneiden rajoitustoimien johdosta. Toimintatuotot tulevat jäämään talousarviosta tämän hetkisten arvioiden mukaan noin 0,85 miljoonalla eurolla siitäkin huolimatta, että omaisuuden myyntivoittoja on kertynyt 1,3 miljoonaa euroa yli talousarvion. Koronakriisin työllisyysvaikutusten takia työmarkkinatuen kuntaosuudessa eli TMT-maksussa on ylityspainetta noin 1,1 miljoonaa euroa. Toisaalta henkilöstökuluihin arvioidaan muodostuvan säästöjä noin 0,68 miljoonaa euroa talousarvioon verrattuna. Mikäli Essoten kuntalaskutuksen nousuvaikutus eliminoidaan tarkastelusta, alittavat kaupungin oman toiminnan palvelujen ostot talousarvion noin 1,7 miljoonalla eurolla. Kokonaisuutena toimintakulujen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 5,2 miljoonalla eurolla.

Kuntaliiton elokuussa päivittämä verotuloennuste osoittaa noin 3,4 miljoonan euron ylitystä budjetoituun nähden. Tarkentuneet valtionosuuslaskelmat ennakoivat noin 0,17 miljoonan euron talousarvioylitystä. Sekä verotuloihin että valtionosuuksiin sisältyy koronatukierä, joista on selostettu tarkemmin raportin kohdissa 3.2 ja 3.3. On syytä huomata, että kunnille valtionosuuksina osoitettavat koronatuet eivät enää ole samassa suuruusluokassa kuin vuonna 2020, vaan painotus on kuluvan vuoden osalta siirretty yleiskatteisista valtionosuuksista sote-kustannusten kompensointiin avustuksilla. Kuten edellä on kuvattu, avustusten jakoperusteista ja määrästä ei ole vielä saatu päätöksiä.

Poistoissa ja arvonalentumisissa tulee talousarviosta poiketen jo kuluvan vuoden tilinpäätökseen kirjattavaksi kertaluontoinen arvonalentumiskirjaus Kenkäveronniemen vanhan jätevedenpuhdistamon lakkauttamisen myötä. Toiminta siirtyy talousarviovuoden aikana uuteen Metsäsairilan puhdistamoon, eikä vanhaa puhdistamoa enää käytetä palvelutuotannossa ja sen tasearvo on alaskirjattava. Alaskirjauksella on noin 0,95 miljoonan euron negatiivinen tulosvaikutus.

Merkittävimmät poikkeamat talousarviosta ovat ennusteen mukaan seuraavat:

- Toimintatuotot alittuvat kokonaisuutena arviolta 0,85 miljoonalla eurolla.
 - Omaisuuden myyntituottojen 1,3 miljoonan euron talousarvioylitys ei riitä kattamaan muita toimintatuottoihin ennustettuja alituksia.
- Toimintakulujen arvioidaan kokonaisuutena ylittävän talousarvion noin 5,2 miljoonalla eurolla.
 - Sote-kustannukset ylittävät talousarvion tämän hetken arvion mukaan 6,7 miljoonalla eurolla. Arvioon liittyy merkittävää epävarmuutta, koska koronan aiheuttamien sote-kustannusten korvausmenettelyistä ja -tasosta ei ole vielä päätöstä.
 - TMT-maksussa on noin 1,1 miljoonan euron ylityspaine.
 - Henkilöstökulut alittuvat noin 0,68 miljoonalla eurolla.
- Vanhasta jätevedenpuhdistamosta aiheutuu noin 0,95 miljoonan euron tulosta huonontava alaskirjaus
- Verotulot ylittyvät noin 3,4 miljoonalla eurolla
- Valtionosuudet ylittyvät noin 0,17 miljoonalla eurolla

Vuoden 2021 tuloslaskelmaennuste on noin 5,98 miljoonaa euroa alijäämäinen. Talousarvio on laadittu 2,57 miljoonaa euroa alijäämäiseksi, joten ennuste on noin 3,4 miljoonaa euroa talousarviota heikompi. Mikkeli on hakenut vuodelle 2021 harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta.

Mikkelin kaupungilla on taseessaan kertynyttä alijäämää 32,7 miljoonaa euroa. Voimassa olevien kriisikuntakriteerien mukaan alijäämä tulee kattaa vuoden 2023 loppuun mennessä. Kaupungilla on kolme tasapainotusohjelmaa, joiden lisäksi energiatyöryhmä selvittää energiaomaisuusjärjestelyjä ja niiden kautta taseen alijäämien kattamiseksi tavoiteltavia kertaluonteisia myyntivoittoja. Kaupungin hallitus on myös vuoden 2022 talousarviotaan hyväksyessään (KH 21.6.2021 § 277) velvoittanut johtoryhmän etsimään lisäsäästöjä vähintään 2 miljoonalla eurolla, sillä sopeutusohjelmista huolimatta myös vuoden 2022 näkymä on alijäämäinen.

1.3. Henkilöstömäärän kehitys

	Vakinaiset			Määräaikaiset			Yhteensä		
	31.12.2020	31.3.2021	31.7.2021	31.12.2020	31.3.2021	31.7.2021	31.12.2020	31.3.2021	31.7.2021
Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	263	266	257	9	16	8	272	282	265
Ympäristöpalvelut	25	24	23	3	5	11	28	29	34
Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue	1052	1046	1029	223	283	104	1275	1329	1133
Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	134	174	170	30	8	26	164	182	196
Pelastuslaitos	164	166	166	23	22	37	187	188	203
Vesilaitos	26	26	24	6	5	3	32	31	27
Otavia	62	61	60	17	18	11	79	79	71
	1726	1763	1729	311	357	200	2037	2120	1929

Luvuissa ei ole mukana työllistettyjä ja oppisopimussuhteisia

1.4. Väkiluku ja työllisyys

Tilastokeskuksen väestömuutosten kuukausittaisten ennakkotietojen mukaan Mikkelin väkiluku 31.7.2021 oli 52 296, kun 31.12.2020 vahvistettu väkiluku oli 52 583 (53 134 vuonna 2019). Edellisten 12 kuukauden aikana väkiluku on laskenut 666 henkilöllä.

Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskatsauksen mukaan Mikkelin työttömyysaste 31.7.2021 oli 10,8 %. Koko Etelä-Savossa vastaava luku oli 11,0 %, ja koko maan työttömyysaste oli heinäkuun lopulla 12,3 %. Vuonna 2020 heinäkuun lopun tilanteessa Mikkelin työttömyysaste oli 13,0 %.

Koronaepidemian voimakkain vaikutus lomautuksiin näyttää helpottaneen, ja lomautettujen lukumäärä on palannut koronaa edeltävälle tasolle. Lomautettuna oli Etelä-Savossa heinäkuun lopussa 385 henkilöä, kun vuotta aiemmin vastaava luku oli 1119. Mikkelissä lomautettuna oli heinäkuun lopussa 124 henkilöä.

2. Yleinen taloudellinen tilanne

Kappaleen lähde: Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus, kesä 2021

Valtionvarainministeriön kesäkuussa päivitettyjen arvioiden mukaan talouden kehityksen suunta on alkuvuoden aikana vaihdellut voimakkaasti koronatilanteen vaihteluista johtuen, mutta myönteiset näkymät ovat vahvistuneet selvästi. Talous lähtee toipumaan selkeästi loppuvuoden 2021 ja alkuvuoden 2022 aikana. Vientimarkkina lähtee vahvaan kasvuun ja investointinäkymät kohenevat, minkä johdosta VM arvioi bruttokansantuotteen kohoavan 2,6 prosentilla vuonna 2021 ja 2,8 prosentilla vuonna 2022. Vuonna 2023 BKT:n kasvu hidastuu 1,6 prosenttiin.

Yksityinen kulutus kasvaa vuonna 2021 aiemmin arvioitua hitaammin, koska rajoitustoimien purkamisen on jouduttu toteuttamaan varoen. Palvelujen kulutuksen arvioidaan kiihtyvän vasta vuoden loppupuolen aikana, joten yksityisen kulutuksen kasvu on nopeimmillaan vasta vuoden 2022 puolella. Kotitalouksien yhteenlasketun ostovoiman ei arvioida pienentyneen koronan aikana, ja kotitalouksien säästämisaste oli ennätysellisen suuri vuonna 2020. Kertyneiden säästöjen käyttämisen myötä yksityinen kulutus nouseekin ostovoiman kasvua suurempiin kasvulukemiin.

Työllisyys on ollut yhtäjaksoisessa kasvussa kesäkuusta 2020 lähtien, mitä talouden toipuminen vahvistaa entisestään. Työllisyyden arvioidaan ylittävän vuonna 2022 ennen koronaa vallinneen tason, ja työvoiman kysynnän kasvu nostattaa työllisyysasteen 73 prosenttiin vuonna 2023. Hallituksen linjat työllisyystoimet tukevat työn tarjontaa siten, että työttömyysaste laskee 6,6 prosenttiin vuoteen 2023 mennessä. Palkat nousevat vuonna 2021 edellistä vuotta nopeammin suurempien sopimuskorotusten myötä, ja ansioiden oletetaan nousevan noin 2,5 prosenttia seuraavina vuosina. Kuluttajahinnat nousevat kuluvana vuonna nopeasti energian hintojen johdattamana. Vahvistuva kysyntä kääntää hinnat vähitellen nopeampaan kasvuun, vaikka energiahintojen aiheuttama inflaatiopiikki jää väliaikaiseksi.

Myönteisestä talouskehityksestä huolimatta julkinen talous on vuonna 2021 yli 10 miljardia euroa alijäämäinen, ja julkisen talouden alijäämä on mittava, 43 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Vuonna 2022 julkisen talouden menojen ja tulojen välinen epätasapaino pienenee, kun monet koronapandemiaan liittyvät tukitoimet voidaan päättää, talouskasvu jatkuu ja työllisyyskehitys on valoisaa. Julkinen talous pysyy kuitenkin edelleen huomattavan alijäämäisenä, ja julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen jatkaa kasvuaan.

Kuntatalouteen kohdistetut koronatuet käänsivät paikallishallinnon ylijäämäiseksi vuonna 2020, ja niiden arvioidaan helpottavan paikallishallinnon taloustilannetta myös kuluvana vuonna. Vaikka paikallishallinnon menojen kasvu hidastuu huomattavasti vuonna 2022, kun koronatilanne helpottaa, heikkenee rahoitusasema voimakkaasti määräaikaisten tukitoimien päättymisen johdosta. Kertaluonteiset koronaepidemiasta johtuneet tuet eivät tuo pysyvää ratkaisua kuntatalouden rakenteelliseen menojen ja tulojen väliseen epätasapainoon, joka on seurausta väestön ikääntymisen aiheuttamasta sote-menojen kasvupaineesta ja työikäisten määrän vähentymisestä suhteessa muuhun väestöön. Tukitoimien päättymisen lisäksi kuntatalouden vuoden 2022 tulopohjaan vaikuttavat myös valtionosuuksiin kohdistuvat leikkaukset.

Paikallishallinnon menojen kasvupaineen arvioidaan helpottavan sote-uudistuksen myötä vuonna 2023, kun sote-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille. Uudistuksesta huolimatta paikallishallinto jää kuitenkin alijäämäiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Myös uuden hyvinvointialueet-sektorin rahoitusaseman arvioidaan jäävän aavistuksen alijäämäiseksi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille siirtyvistä investointihankkeista johtuen.

Julkisen talouden ainoa sektori, jossa tulot ylittävät menot, ovat sosiaaliturvarahastot. Työeläkelaitosten ylijäämä vahvistuu vuonna 2021, kun osana koronatukitoimia päätetty väliaikainen työeläkemaksun alennus päättyy. Maksualennusta kompensoiva väliaikainen maksukorotus sekä palkkasumman ja omaisuustulojen kasvu vahvistavat ylijäämän 1 prosentin tuntumaan suhteessa bruttokansantuotteeseen lähivuosien aikana. Muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema tasapainottuu kuluvana vuonna työttömyysmenojen laskiessa ja lomautusten vähentyessä.

Myös maailmantalous elpyy koronarokotusten edistymisen, rajoitusten purkamisen sekä mittavien raha- ja finanssipoliittisten elvytystoimien ansiosta. Finanssipoliittisen elvytyksen ajoituksesta johtuen talouskasvu on nopeinta vuonna 2021 Yhdysvalloissa ja vuonna 2022 euroalueella. Myös Kiinan talous on nopeassa kasvussa kuluvana vuonna. Maailmantalouden arvioidaan kasvavan 5,5 prosenttia

vuonna 2021, 4,5 prosenttia vuonna 2022 ja 3,2 prosenttia vuonna 2023; maailmankauppa elpyy hyviin kasvulukemiin, kun patoutunut kulutustarve pääsee purkautumaan.

Ennusteiden toteutuminen on hyvin riippuvainen koronapandemian kehityksestä, vaikka VM arvioikin riskien painottuvan ennusteita suotuisamman kehityksen suuntaan. Talouden kehitys voi jäädä ennusteita hitaammaksi, mikäli epidemiatilanne ei oletetusti pysyisikään hallinnassa vuoden 2021 jälkipuoliskolla. Epidemian uudelleen kiihtyminen vaikuttaisi kotimaiseen talouteen erityisesti yksityisen kulutuksen, eritoten palveluiden kysynnän kautta. Koronan aiheuttamat talousvaikeudet eivät ole ohitsetta ennen kuin pandemia on saatu hallintaan maailmanlaajuisesti.

	2020 mrd. euroa	2018	2019	2020	2021**	2022**	2023**
		määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	238	1.3	1.3	-2.7	2.6	2.8	1.6
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	84	5.6	2.2	-6.6	4.3	5.3	3.3
Kokonaistarjonta	322	2.5	1.5	-3.8	3.1	3.5	2.0
Tavaroiden ja palvelujen vienti	85	1.4	6.7	-6.6	4.7	6.3	3.6
Kulutus	178	1.8	1.1	-2.6	2.9	2.3	1.0
yksityinen	120	1.8	0.7	-4.8	3.0	3.7	2.0
julkinen	58	1.8	2.0	2.3	2.8	-0.6	-1.1
Investoinnit	56	3.5	-0.9	-3.1	0.5	2.9	2.8
yksityiset	45	3.0	-1.6	-4.6	0.0	3.7	4.3
julkiset	11	6.0	2.3	3.4	2.6	-0.5	-3.2
Kokonaiskysyntä	321	2.4	1.7	-3.8	3.4	3.8	2.4
kotimainen kysyntä	235	2.7	-0.2	-2.7	3.0	2.9	1.9

Taulukko: Keskeiset ennusteluvut, Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, kesä 2021.

	2019	2020	2021**	2022**	2023**	2024**	2025**
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	1.3	-2.7	2.6	2.8	1.6	1.3	1.2
Bruttokansantuote, mrd. euroa	240	238	249	260	269	277	286
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1.0	0.3	1.8	1.5	1.7	1.8	1.9
Työttömyysaste, %	6.7	7.7	7.4	6.9	6.6	6.4	6.3
Työllisyysaste, %	71.6	70.7	71.7	72.5	73.0	73.3	73.5
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-1.0	-5.4	-4.3	-2.6	-1.9	-1.5	-1.4
Valtionhallinto	-1.1	-5.6	-4.7	-2.7	-2.1	-1.9	-1.9
Paikallishallinto	-1.3	0.1	-0.3	-0.8	-0.6	-0.5	-0.5
Hyvinvointialueet					-0.2	-0.2	-0.2
Sosiaaliturvarahastot	1.4	0.1	0.8	0.9	1.1	1.1	1.2
Rakenteellinen jäämä, suhteessa BKT:hen, %	-1.2	-3.3	-3.0	-2.2	-1.6	-1.4	-1.4
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	59.5	69.2	71.7	72.1	73.5	74.3	74.8
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	44.3	52.6	55.6	55.9	57.2	57.9	58.2
Tuotantokuilu, % potentiaalisesta tuotannosta ¹	0.2	-3.6	-2.3	-0.8	-0.4	-0.2	0.0

¹ Arvioitu EU:n yhteisellä menetelmällä

Taulukko: Keskeisiä lukuja keskipitkällä aikavälillä, Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, kesä 2021.

3. Toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet ja korkotuotot

3.1. Toimintatuotot

Koronaepidemia on yhä vaikuttanut voimakkaasti vuoden 2021 palvelutuotantoon ja sen myötä toimintatuottojen kertymiseen. Loppuvuoden kuluessa rajoitusten uskotaan merkittävin osin poistuvan ja tilanteen muuttuvan normaalimmaksi, mutta jo nyt voidaan todeta, että pandemia vaikuttaa merkittävästi myös vuoden 2021 talousarvion toteutumiseen.

Ruoka- ja puhtauspalveluiden talousarviota pienempään tulokertymään on vaikuttanut erityisesti henkilöstöravintola Lounashuoneen sulkua, lukion etäopetus sekä varhaiskasvatuksessa olleiden lasten vähäisyys. Toimintatuottojen arvioidaan jäävän talousarviosta noin 500 000 euroa.

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan osalta toimintatuottojen arvioidaan jäävän lähes 470 000 euroa talousarviota heikommaksi. Rajoituksista sekä tapahtumien perumisesta johtuen mm. erilaisia lipunmyyntituloja, kurssimaksuja ja vuokratuottoja on jäänyt merkittävän paljon kertymättä. Tuet ja avustukset ylittävät talousarvion noin 110 000 eurolla.

Perusopetuspalveluiden myyntituottojen arvioidaan alittuvan 200 000 eurolla kotikuntakorvauksien ennakoitua pienemmän toteutumisen vuoksi. Tuet ja avustukset tulevat arvioiden mukaan toteutumaan noin 135 000 euroa arvioitua suurempina erityisavustusten saamisen johdosta.

Kaupunkiympäristölautakunnan alaisuuteen kuuluvassa toiminnassa toimintatuottojen arvioidaan jäävän talousarviosta noin 1,45 miljoonaa euroa. Summa koostuu metsien hakkuiden myyntitulojen alituksesta (-200 000), vuokratuotoista (-150 000), joukkoliikenteen lipputulosta (-150 000), maaseututoimen tuotoista (-450 000), hulevesimaksuista (-250 000) sekä pysäköintivirhemaksujen tuotoista (-300 000).

Omaisuuksien myynnistä kertyneiden tulojen nettovaikutus tuloslaskelmaan on noin 1,3 miljoonaa euroa talousarviota parempi.

Kokonaisuutena kaupungin toimintatuottojen arvioidaan tämänhetkisten tietojen perusteella alittavan talousarvion noin 0,85 miljoonalla eurolla.

3.2. Verotulot

Verotuloja on budjetoitu vuodelle 2021 yhteensä 233,15 miljoonaa euroa. Verotuloennuste osoittaa 236,56 miljoonan euron verotuloja eli noin 3,4 miljoonan euron talousarviolylystä.

Kuntaliiton elokuussa 2021 päivittämä verotuloennuste perustuu valtiovarainministeriön kesäkuun taloudelliseen katsaukseen, joka on johtanut toukokuun veroennustetta (233,4 milj. euroa) positiivisempaan näkymään, vaikka jo myös toukokuinen ennuste povasi pientä talousarviolylystä. Yhteisöverotulojen ennuste huomioi koronatukitoimenpiteenä korotetun yhteisöveron 10 prosenttiyksikköä korkeamman jako-osuuden, joka on voimassa vuoden 2021 loppuun. Lisäksi ennuste huomioi varhaiskasvatusmaksujen alentamista kompensoivan yhteisöveron jako-osuuden pysyvän kahden prosenttiyksikön korotuksen.

Kiinteistöveron osalta vuoden 2020 ja 2021 eurotiedot eivät ole vertailukelpoisia joustavaan verotuksen valmistumiseen siirtymisestä aiheutuneen tilitysrytmin häiriön vuoksi.

	TP 2020	TA 2021	Ennuste 8/2021	Enn.21-TA21 ero
Kunnallisvero	186 072 976	191 544 000	190 881 000	-663 000
Yhteisövero	16 974 491	20 158 000	23 199 000	3 041 000
Kiinteistövero	19 762 551	21 450 000	22 476 000	1 026 000
Ennuste yhteensä	222 810 017	233 152 000	236 556 000	3 404 000

3.3. Valtionosuudet

Kunnille maksettavat peruspalvelujen valtionosuudet laskevat valtakunnallisesti viime vuoteen verrattuna lähes miljardilla eurolla, sillä koronatukia maksetaan kuluvana vuonna ensisijaisesti valtionavustusten kautta suorien valtionosuuksien sijasta. Merkittävin eli koronakustannusten aiheuttamien sote-kustannusten korvaamiseen tarkoitettu avustuskokonaisuus on vielä sosiaali- ja terveystieteiden valmistelussa, eikä jakoperusteista ole vielä tätä raporttia laadittaessa päätöksiä.

Vuoden 2021 kertaluntoisista koronaan liittyvistä valtionosuuksien lisäyksistä noin 234 miljoonaa on väliaikaista kiky-vähennyksen palautusta, ja vain 46 miljoonaa euroa on ”aitoa” koronatukea, joka jaetaan kunnille niiden kunnallisverojen ja asukasmäärien mukaisessa suhteessa. VM:n laskelman mukainen koronatuon vaikutus Mikkelin kaupungin vuoden 2021 valtionosuuksiin on em. kiky-vähennyksen tilapäinen palautus mukaanlukien noin 2,7 miljoonaa euroa. Kiky-vähennyksen palautus pois lasketuna on koronatuon osuus vuoden 2021 valtionosuuksissa vain 0,44 miljoonaa euroa. Vuodesta 2022 lukien kiky-vähennys palautetaan pysyväksi leikkaukseksi kuntien valtionosuuksiin.

Mikkelin peruspalvelujen ja OKM:n valtionosuudet 1 000 euroa	TP 2019	TP2020	TA2021	Ennuste 2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	114 877	108 847	101 832	101 865
josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	21 271	21 921	21 929	21 929
josta korona-tuet *	-	13 004	2 703	445
Verotulomenetysten korvaus**	-	24 510	26 339	26 337
Verotulojen maksun lykkäysmenetetyt, koronakompensaatio***	-	1 088	820	820
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	-	2 300	-	-
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet****	22	92	531	669
Yhteensä	114 898	136 838	127 882	128 051

* TA2021 koronatuon summa eritelty VM:n laskelman mukaisena, enn. huomioi vain ”aidon” koronatuon korjattuna VM:n oikaisupäätöksellä v. 2020 koronatukeen, Mikkelille oikaisu + 1053 e

** Eriytetty omalle momentille v. 2020 alkaen, aiemmin osana peruspalvelujen valtionosuutta.

*** Kompensaatio palautetaan v. 2021 ja 2022 aikana pienentämällä verotulomenetysten korvausta.

**** Vuosi 2021 budjetoitu v. 2020 päätöksen mukaisesti.

Mikkelin kaupunki on hakenut myös kuluvalla vuodelle harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 3.9.2021 päättyneessä haussa. Kuntien harkinnanvaraisesta valtionosuuden korotuksesta päättää valtioneuvosto kuntaministerin esityksestä. Korotukseen on käytettävissä enintään 30 miljoonaa euroa. Korotusta haki tänä vuonna 82 kuntaa, ja haettu avustussumma oli yhteensä 144 miljoonaa euroa.

4. Toiminta- ja korkokulujen kehitys

4.1. Toimintakulut

Henkilöstömenojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 0,68 miljoonalla eurolla. Säästöä aiheutuu esimerkiksi työllistämiskuluihin ja oppisopimukseen liittyvissä henkilöstömenoissa sekä perusopetuksen ennakoitua pienemmistä sijaistarpeista johtuen.

Palveluiden ostoissa Essoten kuntalaskutukseen liittyy koronan vuoksi merkittävä talousarvion ylitysriski, sillä sataprosenttisten avustusten saaminen pandemian ennaltaehkäisystä ja hoidosta aiheutuviin kustannuksiin on tällä hetkellä epävarmaa lausuntokierroksella olleen avustuksia koskevan asetustalonnoksen ja sen perustelumuistion tietojen perusteella. Essoten tuorein koronakustannukset sisältävä kuntalaskutusarvio on 228,3 miljoonaa euroa, joka ylittää kaupungin talousarviossa kuntalaskutukseen varatun summan lähes 13,5 miljoonalla eurolla. Essoten talousjohdon antaman arvion mukaan koronan osuus Mikkelin kaupungin kuntalaskutuksesta on noin 15 miljoonaa euroa. Tavoitteena on, että korona-avustusten hakemusmenettely mahdollistaisi Essoten hakevan myös uudet sote-kuluihin kohdistuvat korona-avustukset jäsenkuntien puolesta, jolloin saadut avustukset hyvitetäisiin kuntalaskutuksessa. Mikäli oletetaan avustustasoksi esimerkiksi 45 %, jäisi kuntalaskutusosuudeksi tällöin noin n. 221,55 miljoonaa euroa, joka ylittää budjetin n. 6,7 miljoonalla eurolla. Kaupungin tuloslaskelmaennusteessa on käytetty Essoten ylitysennusteena tätä summaa.

Muutoin kuin Essoten osalta palveluiden ostoissa tultaneen saamaan säästöjä perusopetuksen koulu- kuljetuksissa, johtuen karanteenien ja etäopetusratkaisujen vaikutuksesta. Myös henkilöstön koulutuskulut ovat alentuneet etäkoulutusten myötä. Edellisten yhteisvaikutus on noin 300 000 euron alitus talousarvioon verrattuna. Kaupunkiympäristölautakunnan toiminta-alueella palvelujen ostoissa saavutettavat säästöt jakautuvat eri tulosalueille, alittaen kokonaisuutena talousarvion noin 780 000 eurolla. Vesiliikelaitoksen osalta palvelujen ostot tulevat ylittämään arvioidun noin 200 000 eurolla. Liikelaitos Otavia arvioi alittavansa talousarvion palveluostoissa noin 140 000 eurolla.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta ruoka- ja puhtauspalveluissa talousarvio on alittunut 230 000 eurolla asiakasmäärän pienenemisen vuoksi. Muilta osin tämän tiliryhmän kulut eivät kaupungin tasolla merkittävästi poikkea talousarviosta.

Avustuksissa työmarkkinatuen kuntaosuus ei toteudu talousarvion mukaisesti, vaan TMT-maksun arvioidaan ylittyvän noin 1,1 miljoonalla eurolla. Kaupunkiympäristölautakunnan sekä pelastuslaitoksen osalta avustusmenojen arvioidaan alittavan talousarvion yhteensä noin 200 000 eurolla.

Koronatilanteen aiheuttamista erityisjärjestelyistä johtuen kuntavaaleihin varatut määrärahat ylittivät eri tiliryhmissä yhteensä n.106 000 eurolla.

Lautakuntien, liikelaitosten ja taseyksikön toimintatuottojen ja toimintakulujen erotuksen eli toimintakatteen arvioidaan kokonaisuutena toteutuvan talousarviota heikompana, ylittäen arvion noin 6 miljoonalla eurolla. Talousarviossa toimintakate on -344 miljoonaa, kun johdon ennuste heinäkuun lopun toteutuman perusteella osoittaa -350 miljoonan euron toimintakatetta. Toimialojen määrärahojen toteutumisenennusteet on esitetty tämän seurantaraportin kohdassa 6.

4.2. Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä

Rahoitustuottojen ja -kulujen yhteis- eli nettosumman arvioidaan kokonaisuutena toteutuvan talousarvion mukaisena. Kaupungin velkamäärän lisääntyessä korkokulut tulevat tulevaisuudessa nousemaan, vaikka korkotaso onkin pysynyt jo pitkään poikkeuksellisen alhaisena. Pitkäaikaisia kiinteäkorkoisia lainoja on viime vuosina saatu edullisella korkotasolla, mikä alentaa jatkossa lainojen suojauskustannuksia.

5. Koko kaupungin toteutuma 7/2021 ja toteutumisenennuste

TULOSLASKELMA JA TOTEUTUMISENNUSTE 2021	TP 2020	(Käyttös.) TA 2021	Heinäkuun toteuma 2020	Heinäkuun toteuma 2021	Laskennal. ennuste 2021	Johdon ennuste 2021	Johdon ennuste / TA 2021
Toimintatuotot							
Myyntituotot	51 382 513	55 220 700	27 638 406	28 902 352	52 032 331	53 825 700	97,5 %
Maksutuotot	3 696 120	5 595 900	1 840 333	2 667 868	5 236 898	5 027 900	89,8 %
Tuet ja avustukset	10 609 123	9 985 400	6 512 117	7 370 042	23 866 792	10 539 105	105,5 %
Muut toimintatuotot	36 960 664	36 921 200	21 135 846	21 136 081	37 765 062	37 477 800	101,5 %
Toimintatuotot yhteensä	102 648 420	107 723 200	57 126 702	60 076 343	118 901 083	106 870 505	99,2 %
Valmistus omaan käyttöön	843 368	428 500	348 896	255 099	934 693	428 500	100,0 %
Toimintakulut							
Henkilöstömenot	95 920 762	104 308 900	56 161 563	59 191 391	98 949 297	103 631 544	99,4 %
Palkat ja palkkiot	73 624 839	81 062 700	43 977 785	46 282 210	77 448 513	80 502 327	99,3 %
Henkilöstösivukulut	22 295 922	23 246 200	12 183 778	12 909 181	21 500 784	23 129 217	99,5 %
Eläkekulut	19 050 855	20 024 900	10 608 544	11 135 612	18 382 380	19 926 526	99,5 %
Muut henkilöstösivukulut	3 245 067	3 221 300	1 575 234	1 773 569	3 118 404	3 202 691	99,4 %
Palvelujen ostot	267 854 061	284 535 700	144 442 399	179 017 653	316 553 335	289 541 500	101,8 %
josta ulkoiset	249 240 954	264 882 200	133 992 878	168 322 890	302 610 489	269 888 000	101,9 %
josta sisäiset	18 613 107	19 653 500	10 449 521	10 694 763	19 971 012	19 653 500	100,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	14 211 061	16 011 400	7 616 991	8 015 121	14 647 443	15 764 500	98,5 %
Avustukset	19 737 427	14 858 800	11 576 077	8 423 934	17 246 598	15 800 800	106,3 %
Muut toimintakulut	34 156 151	32 416 500	18 807 501	19 202 919	32 524 902	32 630 200	100,7 %
Toimintakulut yhteensä	431 879 462	452 131 300	238 604 532	273 851 018	479 921 574	457 368 544	101,2 %

TULOSLASKELMA JA TOTEUTUMISENNUSTE 2021	TP 2020	(Käyttös.) TA 2021	Heinäkuun toteuma 2020	Heinäkuun toteuma 2021	Laskennal. ennuste 2021	Johdon ennuste 2021	Johdon ennuste / TA 2021
Toimintakate	-328 387 674	-343 979 600	-181 128 933	-213 519 576	-360 085 798	-350 069 539	101,8 %
Verotulot	222 810 017	233 152 000	132 453 325	145 708 163	236 493 430	236 555 961	101,5 %
Valtionosuudet	136 838 282	127 882 000	72 201 066	74 696 264	128 945 659	128 051 097	100,1 %
Rahoitustuotot- ja -menot							
Korkotuotot	1 177 256	1 150 000	526 925	621 697	1 209 709	1 150 000	100,0 %
Muut rahoitustulot	6 192 348	4 880 000	295 625	53 067	237 728	4 780 000	98,0 %
Korkokulut	1 266 478	1 450 000	357 017	932 578	1 648 538	1 450 000	100,0 %
Muut rahoituskulut	3 031 341	2 700 000	785 025	212 025	498 879	2 600 000	96,3 %
Rahoitustuotot (ja -kulut) yhteensä	3 071 784	1 880 000	-319 491	-469 838	-699 980	1 880 000	0,0 %
Vuosikate	34 332 409	18 934 400	23 205 967	6 415 013	4 653 312	16 417 519	86,7 %
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	20 422 936	21 500 000	12 109 873	11 062 851	19 059 984	21 500 000	100,0 %
Arvonalentumiset	4 577 284					950 000	
Poistot ja arvonalentumiset yht.	25 000 221	21 500 000	12 109 873	11 062 851	19 059 984	22 450 000	104,4 %
Satunnaiset tuotot ja kulut							
Satunnaiset tuotot	0				0		
Satunnaiset kulut							
Satunnaiset tuotot ja kulut yht.	0				0		
Tilikauden tulos	9 332 189	-2 565 600	11 096 093	-4 647 838	-14 406 673	-6 032 481	
Poistoeron muutos	31 566	0	311 863	296 459		-2 642 550	
Varausten muutos	84 094	0				2 698 850	
Rahastojen muutos							
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	9 447 848	-2 565 600	11 407 956	-4 351 379	-14 406 673	-5 976 181	

6. Toimialojen määrärahojen toteutuminen ja ennusteet

1 000 euroina	TA 2021			Toimialojen tot. ennusteet heinäkuu 2021			Toteutumaennuste-ta-poikkeama heinäkuu 2021		
	Tulot	Kulut	Tkate	Tulot	Kulut	Tkate	Tulot	Kulut	Tkate
Keskusvaalilautakunta		130	-130		236	-236		106	-106
Tarkastuslautakunta		76	-76		76	-76		0	0
Kaupunginvaltuusto		229	-229		229	-229		0	0
Konserni- ja elinvoimapaalvelut	17 183	260 796	-243 613	18 083	267 413	-249 331	-1 000	6 617	-5 717
josta muu hallinto- ja elinvoimapaalvelut	7 836	251 473	-243 636	9 236	258 539	-249 303	1 400	7 067	-5 667
Käyttövaraus ja yhteistoiminta, josta	1 400	231 428	-230 028	2 800	238 238	-235 438	1 400	6 810	
josta Essoten laskutus		214 840	-214 840		221 550	-221 550	0	6 710	-6 710
ruoka- ja puhtauspalvelut	9 347	9 324	23	8 847	8 874	-28	-500	-450	-50
Ympäristölautakunta	1 150	2 379	-1 229	1 150	2 379	-1 229	0	0	0
Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue yhteensä	8 616	113 783	-105 167	8 144	113 250	-105 106	-472	-533	61
Kasvatus- ja opetuslautakunta	5 728	93 944	-88 216	5 715	93 451	-87 736	-13	-493	480
Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta	2 887	19 839	-16 951	2 429	19 799	-17 370	-458	-40	-419
Kaupunki ympäristölautakunta	45 466	45 852	-386	44 094	44 685	-591	-1 372	-1 167	-205
Kaupunki yhteensä	72 415	423 246	-350 831	71 471	428 269	-356 798	-944	5 023	-5 967
Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia	5 718	5 695	23	5 854	5 762	92	136	67	69
Etelä-Savon pelastuslautakunta	17 314	16 857	458	17 334	16 757	578	20	-100	120
Mikkelin Vesiliikelaitos	12 704	6 334	6 370	12 774	6 649	6 125	70	316	-246
Liikelaitokset ja pelastus yhteensä	35 736	28 885	6 851	35 962	29 168	6 794	226	283	-57
Mikkelin kaupunki yhteensä	108 151	452 131	-343 979	107 433	457 437	-350 003	-718	5 306	-6 024

7. Investoinnit ja rahoitus

7.1. Investoinnit

Talonrakennuspalvelut

Itäisen alueen päiväkotiratkaisuja on käsitelty päätöselimissä vuodesta 2020. Hanketta laajennettiin ottamalla tarkasteluun myös kouluverkko ja sen mahdollisuudet mm. varhaiskasvatuksen ja koulutoimen yhteiskäyttötiloina. Itäisen alueen varhaiskasvatuksen ja koulupolun tilaratkaisujen, aikataulun sekä rahoituksen osalta selvitykset ja käsittely jatkuvat edelleen.

Rantakylän päiväkodin rakennustyöt alkoivat huhtikuussa 2020 ja kohde valmistui aikataulun mukaisesti kesäkuussa 2021. Vuodelle 2020 arvioituja kustannuksia siirtyi vuodelle 2021, eikä niitä ole osattu täysimääräisesti huomioida talousarviovalmistelussa. Hankkeen kokonaiskustannukset eivät kuitenkaan tämän takia muutu. Ylimääräisiä kustannuksia syntyy piha-alueella rakentamisaikana löydetystä maakaatopaikan kerroksista. Kohteen taloudellista loppuselvitystä ei ole vielä pidetty, joten lopullinen toteumatieto varmistuu vasta seuraavaan talousarvioseurantaan.

Eteläisen aluekoulun osalta kaupunginhallitus valitsi helmikuussa 2021 osallistumishakemuksen jättäneistä tarjoajista vertailujen perusteella viisi urakoitsijaa, joiden kanssa on käynnistetty kilpailullinen neuvottelumenettely. Neuvottelumenettely käynnistyi ensimmäisellä neuvottelukierroksella maaliskuussa 2021. Neuvottelukierrosten jälkeen hankkeesta on julkaistu lopullinen tarjouspyyntö neuvottelumenettelyssä mukana olleiden tarjoajille 5.7.2021. Hankkeelle on varattu tälle vuodelle 5 M€:n määräraha.

Urpolan jääkaukalo on ollut käytössä talvikaudella 2020-2021 luonnon jäänä. Jäähdytyslaitteiston käyttöönotolle on saatu vesilainmukainen lupa Aluehallintovirastolta 21.5.2021. Tekojäärädan jäähdytyslaitteiston viimeistelytyöt päästään suoritetaan alkusyksyn 2021 aikana ja näille on varattu määräraha investointiohjelmassa. Tekojää saadaan toimintaan seuraavaksi luistelukaudeksi.

Kalevankankaan jalkapallohallin rakentaminen päästiin aloittamaan elokuussa 2020 ja uusi halli valmistui kesäkuun 2021 lopussa. Hallin teknurmen uusimiselle saatiin alun perin liikuntapaikka-avustusta 160 000 euroa ja lisäavustuksena 35 000 euroa eli yhteensä 195 000 euroa. Avustuksesta 136 500 euroa kirjautuu vuodelle 2021. Hankkeesta ei ole vielä pidetty taloudellista loppuselvitystä, joten hankkeet lopullinen toteumasumma tarkennetaan seuraavaan talousarvioseurantaan.

Kaupungin virastotalon vesikaton peruskorjaus käynnistyi kesäkuussa 2020 ja valmistui tammikuussa 2021. Kaupungin virastotalon LVIS-peruskorjaus sekä sisäilmakorjaukset 3. kerroksen keskiosan osalta valmistuivat vuoden 2021 alussa. Vilhonkadun puoleisen siiven hissi on uusittu kesällä 2021. LVIS-peruskorjaushanke jatkuu tänä vuonna mm. 1. ja 4. kerroksien, autohallin ilmanvaihdon ja yhden ilmanvaihtokonehuoneen osalta. Työmaat valmistuvat marraskuun loppuun mennessä. Hanke tulee jatkumaan tulevina vuosina, kunnes kaikki virastotalon kaikki tilat on saatu korjattua. Neljännen kerroksen julkisivun korjaustyö tulee toteuttaa lähivuosina.

Ristiinan Sotakoulun kunnostaminen on paikallisten järjestöjen ja seurojen monivuotinen talkootyöllä toteutettava yhteishanke. Talousarviossa on kirjattu hankkeen menoille 300 000 euron määräraha sekä 150 000 euroa tuloja. Määräraha on varattu omavastuuosuuden kattamiseksi Sprengtporten-rahoitukselle (Suomen ja Venäjän kulttuuriperintöhanke). Saatujen tarjousten perusteella hankkeen määrärahat olisivat kuitenkin ylittyneet, joten hanketyöryhmä päätti kilpailuttaa urakat uudelleen suppeamassa kokonaisuudessa.

Kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt -määrärahalla oli tarkoitus toteuttaa mm. Tuppuralan koulun vanhan osan vesikatto, Lähemäen koulun keittiön muutostyöt, Lähemäkitalon pihan leikkivälineet sekä pienempiä peruskorjausluontoisia hankkeita. Lähemäkitalon pihan leikkivälineet ja pihan kunnostustyöt sekä Lähemäen koulun keittiö on toteutettu jo kesän 2021 aikana. Muilta osin hankkeet jatkuvat edelleen.

Ristiinan koululla lukiolta vapautuneiden tilojen muutoksia uuteen käyttötarkoitukseen ei päästy aloittamaan vielä vuonna 2020 johtuen pitkittyneestä päätöksentekoprosessista. Tilat on suunniteltu alkuvuodesta 2021. Nuorisotilojen kunnostustyö toteutetaan syyskuun 2021 loppuun mennessä. Kirjaston osalta hankkeen jatkon ratkaisee kaupunkiympäristölautakunta elokuun kokouksessaan.

Tuppuralan koulun liikuntasali paloi tuhopolton seurauksena kesällä 2019. Liikuntasalin rakentaminen käynnistyi huhtikuussa 2020 ja valmistui helmikuussa 2021. Vakuutusyhtiö korvaa uuden liikuntasalin rakentamisen. Hanke päättyy elokuun 2021 loppuun, johon mennessä tulee olla esitettynä kaikki vaaheet vakuutusyhtiölle.

Rantakylän urheilukentän huoltorakennus paloi tuhopolton seurauksena kesällä 2020. Korvaavan rakennuksen suunnittelu valmistui syksyllä 2020, urakat kilpailutettiin loppuvuodesta 2020 ja rakennus valmistuu vuoden 2021 loppuun mennessä. Vakuutusyhtiö korvanee uuden huoltorakennuksen rakentamisen. Työt etenevät aikataulussa ja neuvottelut vakuutusyhtiön kanssa korvauspäätöksestä jatkuvat edelleen.

Energiataloudellisina investointeina on vuoden 2021 aikana kartoituksessa/suunnitteilla kaksi aurinkosähkövoimalaa. Mahdollisia sijoituspaikkoja ovat Ristiinaan päiväkodin lisäosa sekä toinen paneelikenttä joko Tuppuralan koulun liikuntasalin tai Anttolan liikuntahallin yhteyteen.

Merkittävimmät talonrakennusinvestointikohteet v. 2021 ovat:

- Otavan opiston asuntolan 4. krs peruskorjaus
- Rantakylän päiväkodin rakennustyöt (valmistui kesäkuussa 2021)
- Eteläinen aluekoulu. Kilpailutus meneillään
- Urpolan tekojääradan loppuun saattaminen
- Kalevankankaan koulun ilmanvaihdon saneeraus
- Nuorisotila ja kirjasto Ristiinan koulukeskukselle
- Tuppuralan koulun liikuntasali (valmistunut helmikuussa)
- Rantakylän huoltorakennus tulipalossa tuhoutuneen tilalle
- Kalevankankaan jalkapallohalli (valmistunut kesäkuussa)
- Naisvuoren näkötorin kunnostuksen suunnittelu

- Jalkaväkimuseon vesikaton kunnostus
- Kaupungin virastotalon korjaus- ja muutostyöt jatkuvat

Suurimpina käyttötalouden hankkeina olivat entisen Pankalammen terveysaseman, Tuukkalan sairaalan ja Wisa-areenan purku-urakat. Nämä kaikki hankkeet ovat loppusuoralla.

Viime vuonna aloitettu Urpolan koulun purku-urakka valmistui helmikuussa 2021. Kunnossapidon hankkeina tehtiin tänäkin kesänä lukemattomia korjaus ja kunnossapitotöitä.

Kaupunkiympäristö

Lotjasaassa on tapahtunut öljyvahinko ja alueen pilssi- ja septivesien varastosäiliöt siirretään laiturin päästä kuivalle maalle. Itse imulaitteisto jää omalle paikalleen laiturin päähän. Lisäksi on työn alla Anttolan sataman jätehuoltokatoksen ja pilssivesisäiliön kunnostaminen ja uusiminen. Satamien kunnostus investointimääräraha 30 000 euroa. Rahaylitys satamainvestoinnissa on noin 100 000 euroa.

Ruutukaava, keskustan kehittäminen investointimääräraha on 50 000 euroa. Arvioitu loppusumma 100 000 €. Ylitys siis noin 50 000 euroa. Toteutettu mm. torin kalusteet ja pikkutorin vesihuollon rakentaminen.

Naistingin lintukosteikon kunnostaminen. Rakennettu hulevesien viivytyksallas ja jatkettu hankkeen rakennussuunnittelua. Ruoppaus vesialueella on suunniteltu tehtäväksi talvella. Investointimääräraha 30 000 euroa. Arvioitu loppusumma yhteensä 160 000 euroa, ylitys 130 000 euroa.

Vesiliikelaitos

Mikkelin Vesiliikelaitos arvioi Metsäsairilan jätevedenpuhdistamon investointihankkeeseen talousarviossa varatun 2,4 miljoonan euron määrärahan ylittyvän. Vesiliikelaitos hakee puhdistamon loppuvaiheen rakentamiseen ja käyttöönottoon 1,6 miljoonan euron lisämäärärahaa.

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatiivi- nen tot.	TA2021 menot tulot	LMR 2021 menot tulot	TA + LMR 2021 menot tulot	TOT 7/2021 menot tulot	TOT/TA EROTUS	TOT. ENNUSTE			
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT			-467		-467		-467	-280			
Maaseudun nopeat tietoliikenneyhteydet, MENOT			-200	-	-200		-200	-200			
Rakennusvalvonnan arkiston digitointiprojekti	-800		-267	-	-267		-267	-80			
KIINTEÄ OMAISUUS			-250	2000	-4900	-5150	2000	-16	919	-4053	-3150
Maa- ja vesialueet											
Maa- ja vesialueiden myynti, TULOT		919		2000		2000	919	1081	2000		
Maa- ja vesialueiden hankinta, MENOT		-16	-250	-4900	-5150	-16	-5134	-5150			
RAKENNUKSET				75		75	28	47	75		
Rakennukset (kiinteistöt), TULOT		28		75		75	28	47	75		
TALONRAKENNUSINVESTOINNIT			-14750	1102		-14750	1102	-6038	160	-9853	-11807
Liikelaikokset											
Otavan opisto											
Asuntolan 4. krs peruskorjaus	-350	-23	-300		-300	-23	-277	-400			
Päiväkodit											
Tikanpellon päiväkot											
Korvaava uudisrakennus, vuokraus	-4500	-11	-150		-150	-3	-147	-50			
Rantakylän alueen uusi päiväkot											
Korvaava uudisrakennus, oma tase	-5200	-4692	-1700		-1700	-1592	-108	-2100			
Kalustus (varhaiskasvatus)		1130	-100		-100		-100	-100			
Koulut											
Eteläinen aluekoulu (yhtenäiskoulu, 850 opp., Urpola)	-28500										
Korvaava uudisrakennus, oma tase	-27500	-530	-5000		-5000	-145	-4855	-3000			
Urheilualue ja hulevesialueen rakentaminen		-378	-300		-300	0	-300	-300			
Itäinen aluekoulu (alakoulu, 500 opp., Peitsarin koulun tontti) *	-17000										
Korvaava uudisrakennus, oma tase	-16500	-65	-100		-100		-100	-100			
Kalevankankaan koulu, ilmanvaihdon saneeraus	-800	-538	-800		-800	-538	-262	-800			
Ristiinan koulukeskuksen kehittäminen esim. nuorisotila ja kirjasto	-310	-70	-300		-300	-70	-230	-450			
Tuppuralan koulun liikuntasali, TULOT	2000	1241		300				-300	865		
Tuppuralan koulun liikuntasali, MENOT	-2000	-1843	-300		-300	-470	170	-575			
Kulttuuri											
Mikaelin kunnostus	-4600	-258	-100		-100	-18	-82	-100			
Liikunta											
Kalevankankaan jalkapallohallin uusiminen, TULOT		171		112				-112	83		
Kalevankankaan jalkapallohallin uusiminen, MENOT	-3700	-3623	-2100		-2100	-2237	137	-2360			
Rantakylän huoltorakennus, TULOT	525	104		500				-500	525		
Rantakylän huoltorakennus, MENOT	-525	-296	-500		-500	-256	-244	-525			

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatiivi- nen tot.	TA2021 menot tulot		LMR 2021 menot tulot		TA + LMR 2021 menot tulot		TOT 7/2021 menot tulot		TOT/TA EROTUS	TOT. ENNUSTE
Julkiset rakennukset												
Kaupungin virastotalo, peruskorjaus												
Sisätyöt		-1082	-1250				-1250		-270	-980		-1250
Kaupungintalon arkistotilan muutostyö		-102							-39			-50
Naisvuoren tornin kunnostus	-1700	-2	-150	150			-150	150	-2	-148		-150
Sotakoulu, Ristiina TULOT		55							55	-150		150
Sotakoulu, Ristiina MENOT		-375	-300				-300		-10	-290		-50
Jalkaväkimuseon vesikatto	-200	-5	-200				-200		-5	-195		-10
As Oy Partinkartano, Ristimäenkatu		-107	-500				-500		-107	-393		-500
Kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt												
Koulu- ja esiopetus		-159	-150				-150		-159	9		-150
Hyvinvointi ja osallisuus		-50	-50				-50		-50			-50
Julkiset rakennukset		-44	-100				-100		-44	-56		-100
Sote kiinteistöt			-100				-100			-100		-100
Rakennusten suunnittelumääräraha			-50				-50			-50		-50
Energiataloudelliset investoinnit, TULOT				40				40		-40		40
Energiataloudelliset investoinnit, MENOT			-150				-150			-150		-150
KIINTEÄT RAKENTEET												
			-5125	408	0	0	-4975	408	-1603	29	-3779	-4798
Strateginen kehittämisalustat												
Satamalahden kehittäminen		-254	-250				-250		-24	-226		-250
Ecosairila (tontin tasaus, tonttikadut)		-2203	-1000				-1000		-128	-872		-1000
Kalevankankaan alue		-41	-300				-300		-41	-259		-200
Ruutukaavakeskustan kehittäminen		-257	-50				-50		-99	49		-100
Liikenneverkkoratkaisut												
Vt5 yhteysväli Mli Juva, Liikennevirasto, kaupungin osuus	-6500	-6778	-130				-130		-26	-104		-130
Vt13 Karikon turboliittymä, ELY, kaupungin osuus	-4000	-1778	-200				-200		-85	-115		-200
Kadut												
Sairaalakampuksen ympäristö			-100				-100			-100		-50
Kadut (yritys- ja uudet asuinalueet)		-188	-1000				-1000		-188	-812		-1000
Kadut		-587	-600				-600		-587	-13		-600
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen												
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen		-769	-150				-150		-75	-75		-150
Savilahden rannan yhtenäinen kevytväylä		-198	-15				-15		-7	-8		-15
Lentoasema (sis. Valtion investointutun) TULOT		14		270				270		-270		270
Lentoasema (sis. Valtion investointutun) MENOT		-42	-350				-350		-42	-308		-350
Katuvalojen saneeraus (sis. ohjausyksiköt)		-338	-150				-150		-72	-78		-150
Puistot ja leikkipaikat		-31	-150				-150		-31	-119		-150

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatiivi- nen tot.	TA2021 menot tulot	LMR 2021 menot tulot	TA + LMR 2021 menot tulot	TOT 7/2021 menot tulot	TOT/TA EROTUS	TOT. ENNUSTE
Geopark hanke (Saimaan Geopark lokalisaatio, Unesco status)		-199	-75		-75	-5	-70	-75
Kaihun ja Urpolanjokilaakson (50%/50%) matkailualueen kehittäminen TULOT			50		50		-50	50
Kaihun ja Urpolanjokilaakson (50%/50%) matkailualueen kehittäminen MENOT			-100		-100		-100	-100
Vesistö						29		
Hulevesiohjelma TULOT		29						
Hulevesiohjelma MENOT		-34	-150			-34	34	-150
Naistingin lintukosteikon kunnostaminen, hanke TULOT		8	28		28		-28	28
Naistingin lintukosteikon kunnostaminen, hanke MENOT		-88	-30		-30	-80	51	-131
Satamien kunnostus	-300	-94	-30		-30	-4	-26	-80
Retkisatamien (5 kpl Saimaa) peruskunnostus, hanke TULOT			60		60		-60	-30
Retkisatamien (5 kpl Saimaa) peruskunnostus, hanke MENOT	-120	-120			-120		-120	60
Liikkuminen								-120
Uimarantojen kunnostukset			-20		-20		-20	-20
Liikuntapaikkarakentaminen ja kunnostus		-47	-100		-100	-47	-53	-100
Padel-kentän pohjat		-27	-25		-25	-27	2	-25
Kalevankankaan liikkumisen reittisuunnitelma, MENOT			-30		-30		-30	-30
IRTAIN OMAISUUS			-525		-525	-49 7	-476	-518
Koneet ja kalusto								
Hallinnon palvelualue								
Ruoka- ja puhtauspalvelut		-34	-100		-100	-34	-66	-100
Sivistyksen palvelualue								
Kasvatus- ja opetuslautakunta			-175		-175		-175	-175
Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta			-175		-175		-175	-175
Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue		-14	-75		-75	-14	-61	-75
Irtaimiston myyntivoitot						7		7
ARVOPAPERIT JA OSUUDET			-910 600		-910 600	-214 1328	1232	-270
Osakkeet ja osuudet								
Osakkeiden hankinta, Saimaa Stadiumi Oy vuoteen 2030		-600	-200		-200	-200		-200
Muiden osakkeiden hankinta			-240		-240		-240	-240
Itäradan suunnitteluhankeyhtiö			-300		-300		-300	-300
Sijoitus Etelä-Savon pääomasijoitusrahastoon		-44	-170		-170	-14	-156	-170
As Oy Ristimäenkatu			600		600		600	600
Osakkeiden myynti		1328				1328	1328	40
INVESTOINNIT YHTEENSÄ								
TULOT			4185		4185	2471	1714	4793
MENOT			-22026	-4900	-26776	-7920	-18856	-25541
NETTOINVESTOINTI			-17841	-4900	-22591	-5449	-17142	-20748

TASEYKSIKÖ JA LIKELAITOKSET tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatiivi- nen tot.	TA2021		LMR 2021		TA + LMR 2021		TOT 7/2021		TOT/TA EROTUS	TOT. ENNUSTE
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot		
ETELÄ-SAVON PELASTUSLAITOS				287			287		88	199		287
TULOT												
MENOT			-703			-703		-495		-208		-703
NETTOINVESTOINTI			-416			-416		-407				
LIIKELAITOS OTAVIA												
TULOT												
MENOT			-15			-15				-15		-15
NETTOINVESTOINTI			-15			-15				-15		-15
VESILIKELAITOS												
Kunnallistekniikka ja laitosinvestoinnit												
TULOT												
MENOT												
Vesilaitokset (mm. vedenhankinta)		-50	-350			-350		-50		-300		-350
Jätevedenpuhdistus		-2	-320			-320		-2		-318		-320
Verkostot (mm. kunnallistekniikkaohjelma)		-811	-1006			-1006		-811		-195		-1006
Irtaimisto		-32	-60			-60		-32		-28		-60
Kuomiokosken puhdistamo		0	-15			-15				-15		0
NETTOINVESTOINTI			-1751			-1751		-895				
Metsäsairilan puhdistamo												
TULOT												
MENOT	-76000	-76254	-2400			-2400		-3913		1513		-4000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ												
TULOT				287			287		88	199		287
MENOT			-4869			-4869		-5303		434		-6469
NETTOINVESTOINTI			-4582			-4582		-5216		634		-6182

	<u>TA2021</u>		LMR 2021		TA + LMR 2021		TOT 7/2021		TOT/TA	TOT.
	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	EROTUS	ENNUSTE
INVESTOINNIT YHTEENSÄ										
(ilman Metsä-Sairilan puhdistamoa)										
TULOT		4472			4472		2558		1914	5080
MENOT	-24495		-4900		-29245		-9310		-19935	-28010
NETTOINVESTOINTI	-20023		-4900		-24773		-6752		-18021	-22930
INVESTOINNIT YHTEENSÄ										
(sis. Metsä-Sairilan puhdistamon)										
TULOT		4472			4472		2558		1914	5080
MENOT	-26895		-4900		-31645		13223		-18422	-32010
NETTOINVESTOINTI	-22423		-4900		-27173		10665		-16509	-26930
Poistotaso										n. 21,5 milj. euroa

7.2. Rahoitus

Talousarviota huonompi tuloslaskelmaennuste välittyy myös rahoituslaskelmaennusteeseen tuloslaskelman vuosikatteen kautta. Toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen sekä talousarviossa (-4,49 miljoonaa euroa) että ennusteessa (-8,81 miljoonaa euroa). Tämä tarkoittaa, että tulo-rahoitus ei ole riittävä investointien kattamiseen, ja niistä osa on maksettava lainarahoituksella.

Toiminnan ja investointien 8,81 miljoonan euron rahoitustarpeen lisäksi aiempia pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 24,7 miljoonalla eurolla, minkä lisäksi kaupunki on varautunut antamaan konsernilainoja tytäryhteisöille ja liikelaitoksille yhteensä 20 miljoonaa euroa vuonna 2021. Konsernilainojen myöntämisestä päättää talousarviokäsittelyn yhteydessä annetun valtuutuksen mukaisesti kaupunginhallitus. Konsernilainoja ei ole kuluvana vuonna raportin laatimishetkeen mennessä myönnetty lainkaan. Päätöksellä KH 31.5.2021 § 22 Etelä-Savon Energia Oy:lle annettu lainatarjous ei menestynyt tarjouskilpailussa.

Vuoden lopun kokonaislainamäärä tulee alittamaan vuoden 2021 talousarvion mukaisen arvion vuoden lopun lainasummasta. Alittuminen johtuu siitä, että talousarviossa lainamäärä on arvioitu vuoden 2020 tuloslaskelmaennusteeseen pohjautuen. Talousarvion laatimishetkellä tuloslaskelmaennuste oli lopullista toteutumaa huonompi, minkä vuoksi myös lainamäärä on talousarviossa ennakoitu suuremmaksi. Tästä huolimatta Mikkelin kaupungin lainakanta tulee kasvamaan vuoden 2021 aikana noin 28,3 miljoonalla eurolla. Arvion taustaoletuksena on, että käyttötalous toteutuu tässä seurantaraportissa esitetty tuloslaskelmaennusteen mukaisena, investoinnit toteutuvat ennusteen mukaisena, konsernilainoja myönnetään talousarvion mukaisesti ja kassavarat ovat tilinpäätöshetkellä viimevuotisella tasolla.

Hulevesien hallinta on siirretty kaupunginvaltuuston päätöksen 9.12.2019 § 141 mukaisesti Vesiliikelaitokselta Mikkelin kaupungille. Hulevesijärjestelmän hallinnoinnin siirto tulee näkymään tilinpäätösvaiheessa Mikkelin kaupungin ja Vesiliikelaitoksen *eriytyyissä rahoituslaskelmissa*, sillä hulevesien tase on siirretty valtuuston päätöksen johdosta Vesiliikelaitokselta Mikkelin kaupungille 1.1.2021 lukien. Siirto on tapahtunut tasearvoilla. Koko kaupungin tason rahoituslaskelmassa, johon Vesiliikelaitos yhdistellään, siirron vaikutus eliminoituu. Siirtyneiden tase-erien summa on 1,4 miljoonaa euroa hulevesien vuoden 2020 tilinpäätökseen laaditun erillisen taseen mukaisesti.

7.3. Rahoituslaskelmaennuste

tuhansina euroina, sisältää sisäiset erät	TP 2020	TA 2021	Ennuste 07/2021
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	34 333	18 934	16 417
Tulorahoituksen korjauserät	-1 054	-1 000	-2 300
Toiminnan rahavirta yhteensä	33 279	17 934	14 117
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-50 864	-26 896	-28 010
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 877	1 797	2 323
Käyttöomaisuuden myyntitulot	2 226	2 675	2 757
Investointien rahavirta yhteensä	-46 761	-22 423	-22 930
Toiminnan ja investointien rahavirta			
	-13 482	-4 489	-8 813
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset *	-30 088	-20 000	-20 000
Antolainasaamisten vähennykset	743	950	1 100
Antolainauksen muutokset yhteensä	-29 345	-19 050	-18 900
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys *	77 000	62 000	62 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 040	-24 700	-24 700
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-18 146	-12 000	-9 000
Lainakannan muutokset yhteensä	38 814	25 300	28 300
Oman pääoman muutokset			
	0		
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 767		
Vaihto-omaisuuden muutokset	261		
Saamisten muutos	6 255		
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-4 259		
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	4 024	0	0
Rahoituksen rahavirta	13 494	6 250	9 400
Rahavarojen muutos	12	1 761	587

* TP2020 luvut sisältävät sisäisen konsernilainan Vesilaitokselle, 12 milj. euroa

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	Ennuste 2021
Lainamäärä*	278 519	322 915	306 819
Lainamäärä/ asukas*	5 295	5 826	5 833
Investointien omahankintameno, teur	48 987	25 099	25 687
Investointien tulorahoitus %	70 %	75 %	64 %
Pääomamenojen tulorahoitus %	35 %	28 %	24 %

* Mikkelin asukasluku 31.12.2020, ennakkoluku TP2020

52 604

Valtuustoon nähden sitovat erät

8. Tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen

8.1. Etelä-Savon Energia -konserni

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2021
Kaukolämmössä ja sähkönsiirrossa turvataan asiakkaiden energiansaanti	Sähkön siirtoverkossa ollaan toteuttamassa 20 kV ilmajohto-verkon korvaamista säävarmalla maakaapeliverkolla. Näitä töitä on tehty Tuukkalassa ja lentokentänkadulla. Molemmissa on asennukset työn alla. Kaukolämpöverkossa on saneeraus käynnissä Nuijamiehen alueella ja Harjun hautausmaan alueelle on jo tehty putki-muutoksia. Näillä muutoksilla tehostetaan ja varmennetaan kaukolämmön jakelua.
Kaasuliiketoiminnassa avataan kaksi uutta tankkausasemaa	ESE hankki kesällä itselleen Metsäsairilan kaasutankkausase-man. Tuskun uusi tankkausasema on saatu myös tuotanto-käyttöön kesän aikana ja samoin myös Kuortin tankkaus-asema otettiin käyttöön elokuussa.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2020	TA 2021	Toteutumaennuste 2021
Liikevaihto	45 776	51 000	52 521
Tilikauden voitto/tappio (verojen jälkeen)	-760	2 000	2 200
Osinko	2 000	2 000	2 000
Investoinnit	11 700	10 000	10 000
Ulkoinen velka	81 070	91 000	75 500
Sisäinen velka	29 082	14 295	28 652
Konsernitilin limiitti	4 200	4 200	4 200
Omavaraisuusaste	16,1 %	15 %	15 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	101	95	96
vakituinen, kpl	95	92	93
määräaikainen, kpl	6	3	3

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Alkuvuosi 2021 on sujunut ESEn toiminnan kannalta suotuisasti, eikä toiminnassa ole ollut olennaisia poikkeamia.

8.2. Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu)

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2021
Taloudellinen tulos on noin 100 000 euroa positiivinen ja mahdollistaa kehittämisen	Tavoite ylittyy kertaluontoisten tulevaisuusinvestointien johdosta ollen yli 300.000 euroa.
Henkilöstömäärä yli 300	Tavoite toteutuu.
Uusia yrityksiä alueelle yhteistyössä Miksein ja muiden toimijoiden kanssa	Yhteistyötä Miksein kanssa on edistetty, mutta syntyneiden yritysten lukumäärästä ei vielä ole tietoa.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2020	TA 2021	Toteutumaennuste 2021
Liikevaihto	29 810	29 958	29 958
Tilikauden voitto/tappio	1 710	410	410
Osinko	0	0	0
Investoinnit	1 845	666	666
Ulkoinen velka	5 803	5 000	5 000
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	3 000	3 000	3 000
Omavaraisuusaste	59,21%	58%	58%
Henkilöstö yhteensä, kpl	323	345	330
vakituinen, kpl	286	291	290
määräaikainen, kpl	37	54	40

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Laajennettu oppivelvollisuus alkoi 1.8.2021 ja on tuonut ja tuo tullessaan häiriökäyttäytymisen lisääntymistä. Tämä tulee edellyttämään lisäresursointia oppilaitoksen turvallisuuteen sekä toisaalta myös erityisohjaamiseen. Koronatilanteen mahdollinen heikentyminen ja uudelleen etäopetukseen siirtyminen.

8.3. Kiinteistökehitys Naistinki Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2021
Talouden vahvistaminen edelleen ja käynnissä olevien saneerauksien ja uudisrakennushankkeiden läpivieminen taloudellisesti kannattavasti Mikkelin elinkeinoelämää virkistäen	Vuoden 2021 tavoitteet toteutuvat hankkeiden osalta
Yhtiön nykyisen kiinteistöomaisuuden korjausvelkaa tulee edelleen pienentää sekä ennakoida kiinteistöjen teknistä uudistamistarvetta	Saneerauksia on tehty 2021 suunnitelman mukaisesti ja mm. Pomonkadun kiinteistö on kokonaisuudessaan saneerattu
Vuoden 2021 investoinnit ovat arviolta korkeintaan n. 2 miljoonaa euroa. Naistingin on oltava tarpeen mukaan ketterä ja nopea hankkeiden käynnistämässä, jolloin vuoden 2021 investointiohjelmaan ehtisi vielä syntyään uusia kannattavia hankkeita.	Vuoden 2021 investoinnit tulevat olemaan n 2M€ riippuen jaksotuksista ylivuotisissa investoinneissa. 2021 vuodelle osuvia investointeja ovat Mölnlycken laminointisalin muutokset (n. 400k€), Pomonkadun saneeraus ja laajennus (n. 1,2M€) ja panimon laajennus (n. 1,2M€), joista Pomonkadun kustannukset ovat pääosin vuoden 2020 investointia.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2020	TA 2021	Toteutumaennuste 2021
Liikevaihto	5 529	5 500	5 600
Tilikauden voitto/tappio	310	450	150
Osinko	310	400	400
Investoinnit	2 500	2 000	2 000
Ulkoinen velka	22 449	22 500	22 000
Sisäinen velka	3 752	3 000	3 000
Konsernitilin limiitti	2 000	2 000	2000
Omavaraisuusaste	23,8 %	28 %	28 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	7	7	7
vakituinen, kpl	7	7	7
määräaikainen, kpl	0	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Toiminnassa ei poikkeamia. Talouteen heikentävästi vaikuttavia tekijöitä on ollut alkuvuoden kylmyyden aiheuttama energiakulujen merkittävä kasvu ja vuonna 2021 käyttöön otetut hulevesimaksut.

8.4. Metsäsairila Oy**Tulostavoitteet**

Tavoite	Toteutumaennuste 2021
Lajittelu ja kierrätyksen lisääminen eri jättemateriaaleille. Sekajäte hyödynnetään 100 % energiana. Erilliskerätyt hyötyjätteet materiaalina. Biojätteen erilliskeräyksen kehittäminen	Tavoite toteutuu.
Päästöjen vähentäminen kuljetuksissa, käyttäen jätteistä tuotettua liikennebiokaasua. Haja-asutuksen jätteenkuljetusten kilpailutus tehty 2019, urakka toimii biokaasulla vuonna 2021	Tavoite toteutuu.
Jätteiden pienkuormien vastaanoton kehittäminen yhteistyössä Mikkelin Toimintakeskus ry:n kanssa. Vastaanottohalli rakenteilla ja valmistuu 2021 alkuvuonna. Käyttöönotto ja yhteistoiminnan aloittaminen kevään aikana	Tavoite toteutuu.
Jätehuollon kokonaisuuden optimointi ja hallinta. Jätehuollon ja kiertotalouden kokonaisuus tulee optimoida parhaan teknistaloudellisen ja ympäristöllisen hyödyn saamiseksi. Tehtyjen selvitysten pohjalta edullisin ja tasapuolisin kiertotalouspalvelu kuntalaisille saadaan, kun jätehuollon kokonaisuus hoidetaan keskitetysti myös logistiikan osalta. Tästä on lukuisia esimerkkejä mm. Jätekuikko Oy Kuopiossa. Valmis-teilla oleva uusi jätelaki saattaa edellyttää muutosta kaikilta kunnilta. Tavoitteena kilpailuttaa jätekuljetukset koko Mikkelin kaupungin alueella alkamaan vuodesta 2023.	Tavoitteen toteutuminen riippuu kaupunkiympäristölautakunnan päätöksestä. Asiasta kuuleminen on käynnissä 30.9.2021 saakka, jonka jälkeen asia menee päätöksentekoon. Uuden 18.7.2021 voimaan astuneen jätelain mukaan bio- ja pakkausjätteen kilpailutus siirtyy kunnalle 2-3 vuoden siirtymäajalla. Sekajätteen osalta siirtymäaika on 3 vuotta. Eli näin ollen jätehuollon kokonaisuuden optimointiin ja hallinnan osalta tavoite voi täytyä kokonaisuudessaan vasta vuoden 2024 aikana.
Selvitys eri vaihtoehdoista tarjota markkinaehtoisia jätehuollon ja kiertotalouden palveluita TSV-sopimusten päätyttyä vuonna 2022. Tavoitteena on saada selvitystyö valmiiksi vuoden 2021 aikana.	Tavoite toteutuu.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2020	TA 2021	Toteutumaennuste 2021
Liikevaihto	6 568	6840	7451
Tilikauden voitto/tappio	505	307	752
Osinko	500	450	450
Investoinnit	780	500	640
Ulkoinen velka	6 194	6100	6100
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	500	500	500
Omavaraisuusaste	57 %	56 %	56 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	21	21	24
Vakituisen, kpl	20	20	21
Määräaikainen, kpl	1	1	3

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Metsäsairila Oy:n tytäryhtiö Biosairila Oy:n biojalostamon toiminnan käynnistyminen. Tämä näkyy kasvavana orgaanisten aineiden virtana Metsäsairilan puolella.

Uusi jätelaki astui voimaan 17.8.2021. Lain myötä kuntien vastuut jätehuollossa lisääntyvät. Lakiuudistuksen tavoitteena on lisätä jätteiden kierrätystä merkittävästi nykyisestä EU-direktiivien mukaisesti.

Uusi Kierrätyksen ja lajittelun keskus Kieppi aukesi EcoSairilassa helmikuussa 2021. Kieppi ottaa vastaan jätteiden lisäksi myös uusiokäyttöön kelpaavan materiaalin ja tavarat. <https://www.kierratyskieppi.fi/>

Mikkelin kaupungin jätehuoltoviranomainen on tekemässä päätöstä jätehuollon kaksoisjärjestelmästä poistumisesta. Ennen kuljetusjärjestelmäpäätöksen tekemistä on kaikille, joiden elinympäristöön, työntekoihin tai muihin oloihin päätöksenteolla voi olla huomattava vaikutus, annettu mahdollisuus saada tietoa asian käsittelyn lähtökohdista ja lausua mielipiteensä asiasta. Kuuleminen on käynnissä ja päättyy 30.9.2021.

Metsäsairila sai yhdessä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkin kanssa rahoituksen kokonaisbudjetiltaan 1,1 miljoonan euron hankkeeseen uuden bio- ja kiertotalouden demonstraatioympäristön rakentamiseen EcoSairilaan. <https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitys/bioluuppi-demonstraatioymparisto-kiertotalouden-sivuainevirroille/>

8.5. Mikalo Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2021
Asuntojen kysyntään pyritään vastaamaan parhaalla mahdollisella tavalla. Yksiöitä ja pieniä kaksioita on tarjonnassa liian vähän. Asuntojen sijainnilla on entistä suurempi merkitys.	Käynnissä Rastaankadun rivitalokohteen rakentaminen, jonne rakentuu kysyntää vastaavia asuntoja vuonna 2022. On myös käynnistetty Mannerheimintien asuin- ja palvelutalon suunnittelu. Kohteeseen suunnitellaan n. 40 vuokra-asuntoa ja noin 60 palveluasuntoa.
Käyttöaste pyritään pitämään yli 93 %	92 %
Asukastytyväisyyskysely on tehty uudella menetelmällä vuonna 2021. Vuosittain tehtävän asukastytyväisyyden kaikkien kriteerien painotettukeskiarvo pyritään pitämään vähintään 3,5 yläpuolella.	Kaikkien kriteerien painotettu keskiarvo oli 2021 tehdystä kyselyssä 4,05

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2020	TA 2021	Toteumaennuste 2021
Liikevaihto	22 173	22 900	22 400
Tilikauden voitto/tappio	33	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	4 125	1 300	600
Ulkoinen velka	55 670	50 491	49 520
Sisäinen velka	4 063	3 752	3 709
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	33 %	33 %	34
Henkilöstö yhteensä, kpl	79	81	81
vakituinen, kpl	65	75	71
määräaikainen, kpl	14	6	10

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Ei suuria poikkeamia toiminnassa, käyttöasteen arvioidaan vähenevän n 2 % edelliseen vuoteen.

8.6. Mikkelin Asumisoikeus Oy**Tulostavoitteet**

Tavoite	Toteutumaennuste 2021
Asuntokohteiden käyttöaste yli 97%	92 %

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2020	TA 2021	Toteumaennuste 2021
Liikevaihto	1 780	1 864	1 852
Tilikauden voitto/tappio	0	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	1 470	0	0
Ulkoinen velka	9 432	8 603	8 357
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	18,4 %	14 %	18 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	0	0	0
vakituinen, kpl	0	0	0
määräaikainen, kpl	0	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Ei olennaisia muutoksia.

8.7. Mikkelin Jäähalli Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2021
Jäähalli säilyttää asemansa Mikkelin jääliikunnan aktiivisena ja tuloksellisena toimijana	Yhtiö on toiminut jääurheilun mahdollistajana mahdollisimman hyvin. 1,5 vuotta korona on asettanut merkittäviä haasteita toiminnalle jäähallien tiloissa.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2020	TA 2021	Toteumaennuste 2021
Liikevaihto	723	660	680
Tilikauden voitto/tappio	0	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	30	40	30
Ulkoinen velka	7 167	6 900	6 900
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	-	32,1 %	32,1 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	0	0	0
vakituinen, kpl			
määräaikainen, kpl			

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Korona on aiheuttanut merkittäviä poikkeamia hallien käyttömahdollisuuksiin, jotka osittain ovat näkyneet käyttökulujakin pienentävinä.

8.8. Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2021
Kehittää toimintaympäristöä, uudistaa yritystoimintaa sekä hyödyntää alueen ulkopuolista rahoitusta	Tulostavoitteissa asiakkuudet, tilaisuudet ja yrityshankkeet ovat edenneet hyvin. Uusien yritysten perustaminen on jäämässä tavoitteesta. Yritysten sijoittumiset ovat niin ikään kehittyneet tavoiteltua hitaammin. Matkailussa Mikkelin seutu on valtakunnallisesti menestynyt hyvin, kun huomioidaan väistämätön ulkomaisten matkailijoiden määrän romahdus. Kaikki yhtiön tavoitteet vuosille 2019-2021 on asetettu vuonna 2018. Koronapandemia on jarruttanut monia yritysten kehittämistoimia, jotka ovat sittemmin päässeet eteneeseen.
Kasvattaa Mikkelin vetovoimaa yritysten, työvoiman ja matkailijoiden näkökulmasta	Ks. edellä
Rakentaa toimijana ja kumppanina verkostoja, tuottaa asiakaslähtöisiä, tunnettuja ja tuloksellisia yrityspalveluja	Ks. edellä

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2020	TA 2021	Toteutumaennuste 2021
Liikevaihto	5 180	4800	5400
Tilikauden voitto/tappio	-0,6	0	0
Osinko	-	-	-
Investoinnit	-	-	-
Ulkoinen velka	979	-	1000
Sisäinen velka	1 292	-	1000
Konsernitilin limiitti	1 500	1500	1500
Omavaraisuusaste	12 %	13 %	12
Henkilöstö yhteensä, kpl	37	40	40
vakituinen, kpl	20	20	20
määräaikainen, kpl	17	20	20

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Toiminnan volyyymi on kasvamassa alkuperäisestä budjetista. Hanketoimintaa on hallituksen linjauksen mukaisesti kasvatettu ja hankerahoitusta on ollut koronapandemian johdosta saatavilla paremmin ehdoin ja enemmän.

8.9. Mikkelin opiskelija-asunnot Oy**Tulostavoitteet**

Tavoite	Toteutumaennuste 2021
Asuntojen kysyntään pyritään vastaamaan parhaalla mahdollisella tavalla. Yksioita ja pieniä kaksioita on tarjonnassa liian vähän. Soluasunnoista tulee luopua. Asuntojen sijainnilla on entistä suurempi merkitys	Uusia opiskelija-asuntoja ei ole tarve rakentaa. Olemassa oleva asuntokanta pyritään pitämään mahdollisimman hyvässä kunnossa. Asuntojen kysyntä on pienentynyt opiskelijoiden ollessa enemmän etäopetuksessa sekä kansainvälisten opiskelijoiden poisjäänti.
Käyttöaste pyritään pitämään yli 92 %	79 %

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2020	TA 2021	Toteutumaennuste 2021
Liikevaihto	3 908	4 210	3 486
Tilikauden voitto/tappio	0	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	0	0	0
Ulkoinen velka	18 037	16 889	16 359
Sisäinen velka	754	710	754
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	13 %	12 %	13 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	9	12	8
vakituinen, kpl	9	10	8
määräaikainen, kpl	0	2	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Käyttöasteen arvioidaan vähenevän n. 5 % edellisestä vuodesta. Virusepidemian (Covid-19) vaikutus on ollut suuri ulkomaa-
laisten hakijoiden sekä asukkaiden määrään.

8.10. Mikkelin Oppilaitoskiinteistöt Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2021
ESEDUn muutoksessa mukana eläminen ja ratkaisuiden löytäminen muuttuvan tarpeen mukaan. Tavoitteena on nollatuloksen pitäminen kassan näkökulmasta. Tämä tarkoittaa tulevana vuosina kirjanpidollisen tuloksen positiivisuutta	Toteutuu vuonna 2021 hyvässä yhteistyössä ESEDUn kanssa.
Terveellisten ja kilpailukykyisten toimitilojen ylläpitäminen ESEDUlle	Ykkösasiana koko ajan toiminnassa.
Otavan koulutilan tulevaisuuden ratkaiseminen	Ratkaisua ei ole löytynyt. Tilannetta on viivästyttänyt opetuksen toimijoiden OKM:lle toimittama yhteiskirjelmä, jossa on esitetty kaikkien tilojen luovuttamista toimijoille. Siten Otavakin on nyt samassa korissa em. asiassa.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2020	TA 2021	Toteutumaennuste 2021
Liikevaihto	4 044	4 000	4 100
Tilikauden voitto/tappio	53	200	200
Osinko	0	0	0
Investoinnit	250	0	200
Ulkoinen velka	18 225	17 500	17 500
Sisäinen velka	1 233	0	0
Konsernitilin limiitti	1 000	1 000	1 000
Omavaraisuusaste	30 %	32 %	32 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	0	0	0
vakituinen, kpl	0	0	0
määräaikainen, kpl	0	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Poikkeavaa on ollut energiakulujen voimakas kasvu alkuvuoden pakkasten takia. Samoin hulevesimaksut ovat nostaneet kustannuksia budjetoidusta poiketen.

8.11. Mikkelin Ravirata Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2021
Mikkelin Ravirata Oy järjestää 16 ravit ja hyvän St Michel -tapahtuman 17.-18.7.2021	St Michel -ajoon saatiin maailman paras ravihevonen Face Time Bourbon. Korona teki odotuksista maltilliset. Pitkä helijakso ja sunnuntaina ennakoitu myrskyrintama vaikuttivat yleisömäärään, joka oli yhteensä noin 12 000 henkeä, eikä aivan odotetulla tasolla. Kansainvälinen maine tapahtumalla kasvoi, mutta ME-tulosta ei saavutettu; sen vesitti tapahtumanaikainen vesisade. Kaikki muut ravit on saatu järjestettyä, alkuvuonna toisin ilman yleisöä.
Koronan mahdolliset rajoitteet pyritään kääntämään positiivisiksi asioiksi	Raveja on järjestetty koko ajan, tosin osin ilman yleisöä. Keskeytymätön totopeli raveihin ja osin myös Ruotsin raveihin on lisännyt toton markkinaosuutta Veikkaus Oy:n peleissä.
Olosuhdeinvestoinnin kasvattamista poistoista huolimatta pyritään hyvään taloudelliseen tulokseen (budj. -50.000€) lisäämällä muuta varainhankintaa	Tuloksesta on tulossa rikkonaisesta vuodesta huolimatta odotuksen mukainen.
Yhdessä muiden hevosalan toimijoiden kanssa pyritään ravidalle saamaan vuoden 2021 aikana myös muita hevosalan tapahtumia, joita voisivat olla esim. ratsastus-, valjakkoajo- ja työhevoskilpailut sekä erilaiset hevosalan näytökset	Yhteistyössä Kalevankankaan muiden toimijoiden kanssa on haettu ja ideoitu uusia tapahtumia ja tilaisuuksia Kalevankankaalle. Ravigaala-tapahtumaa tammikuulle 2022 on haettu. Isoa konserttitapahtumaa on ideoitu yhteistyössä. Mm. Islanninhevosten PM-kilpailujen järjestämisestä Mikkeli-ssä on neuvoteltu.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2020	TA 2021	Toteutumaennuste 2021
Liikevaihto	502	850	550
Tilikauden voitto/tappio	-27	-50	-50
Osinko	0	0	0
Investoinnit	421	0	5
Ulkoinen velka	641	400	400
Sisäinen velka	12	4	0
Konsernitilin limiitti	500	-300	300
Omavaraisuusaste	63 %	-	-
Henkilöstö yhteensä, kpl	6	12	6
vakituinen, kpl	6	12	6
määräaikainen, kpl	0	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Mikkelin Ravirata Oy on vuokrannut ravintolatoimintonsa Osuuskauppa Suur-Savolle 1.7.2021 alkaen, mikä vaikuttaa laskevasti yhtiön liikevaihtoon ja henkilöstömäärään jo vuonna 2021.

9. Palvelualueiden, lautakuntien, johtokuntien johdon analyysit ja tavoitteiden toteutuminen

9.1. Hallinto- ja elinvoimapalvelut

Johdon analyysi

Hallinto- ja elinvoimapalveluiden menot ja tulot ovat toteutumassa pääosin talousarvion mukaisesti lukuun ottamatta Essoten kuntalaskutusta, jossa on merkittävä talousarvion ylittymisriski. Riskinä on myös työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys; maksu ei ole alentunut suunnitellulla tavalla, mihin on edelleen vaikuttanut koronatilanne. Omaisuuden myyntivoitot ovat ylittämässä talousarvion.

Ruoka- ja puhtauspalveluiden toteumaan vaikuttaa ratkaisut henkilöstöravintola Lounashuoneen toiminnasta sekä koronan vaikutukset eri yksiköiden aukioloaikoihin ja ruokailijamääriin. Vaikutusten suuruutta ei vielä tässä vaiheessa vuotta pystytä arvioimaan.

Korona aiheuttaa Essoten kuntalaskutukseen merkittävän talousarvion ylitysriskin, sillä sataprosenttisten avustusten saaminen pandemian ennaltaehkäisystä ja hoidosta aiheutuviin kustannuksiin on tällä hetkellä epävarmaa lausuntokierroksella olleen avustuksia koskevan asetusluonnoksen ja sen perustelumuiustion tietojen perusteella. Essoten tuorein koronakustannukset sisältävä kuntalaskutusarvio on 228,3 miljoonaa euroa, joka ylittää talousarvion lähes 13,5 miljoonalla eurolla. Essoten arvion mukaan koronan osuus kuntalaskutuksesta on noin 15 miljoonaa euroa. Tavoitteena on, että avustushakemusmenettely mahdollistaisi Essoten hakevan myös uudet sote-kuluihin kohdistuvat korona-avustukset jäsenkuntien puolesta, jolloin saadut avustukset hyvitetäisiin kuntalaskutuksessa. Mikäli oletetaan koronakustannusten avustustasoksi esimerkiksi 45 %, jäisi kuntalaskutusosuudeksi tällöin noin n. 221,55 miljoonaa euroa, joka ylittää budjetin n. 6,7 miljoonalla eurolla.

Kuntavaalien 2021 määrärahat ovat ylittyneet (100.000 euroa) johtuen kuntavaalien siirtämisestä huhtikuulta kesäkuulle, missä yhteydessä samalla ennakoäänestysajanjaksoa pidennettiin yhdellä viikolla ja hallitustorille järjestettiin ennakoäänestyspaikka.

Mahdollisia määrärahamuutoksia esitetään lokakuun talousseurannan yhteydessä mm. Essoten kuntalaskutuksen suuruutta koskevien ennusteiden tarkentuessa.

Ohjelmakortti

Hallinto- ja elinvoimapalveluiden tehtävänä on tukea palvelualueiden ja liikelaitoksien ja taseyksikön tuloksellista toimintaa ja seurata asetettujen tavoitteiden toteutumista. Hallinto- ja elinvoimapalvelut tuottavat johtamista, kehittämistä ja päätöksentekoa varten ajantasaista tietoa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnasta ja toimintaympäristön muutoksista. Hallinto- ja elinvoimapalvelut tuottavat palvelualueille keskitetyt tukipalvelut. Hallinto- ja elinvoimapalvelut sisältää hallintopalvelut, talouspalvelut, henkilöstöpalvelut sekä ruoka- ja puhtauspalvelut.

Sosiaali- ja terveystalousten ostot Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä Essotelta sisältyvät hallinto- ja elinvoimapalveluiden talousarvioon. Essote tuottaa palveluita kaupunginvaltuuston

25.1.2016 § 13 hyväksymässä perustamissuunnitelmassa määritettyjen strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Hallintopalvelut tuottaa hallinnon tukipalveluita, toteuttaa ja kehittää työllisyyspalveluita ja vastaa kaupunkimarkkinoinnista, koordinoi kaupunkistrategian toteuttamiseen ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä sekä vastaa seutuhallinnon valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä. *Talouspalvelut* tuottaa talous- ja tietohallinnon sekä hankinnan tukipalveluita ja tukee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä omistajaohjauksen valmistelua ja toimeenpanoa. *Henkilöstöpalvelut* tukee johdon, esimiesten ja koko henkilöstön työtä sekä tavoitteiden saavuttamista läpi kaupungin organisaation. *Ruoka- ja puhtauspalvelut* toteuttaa palvelusopimuksien mukaista toimintaa.

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2021
Syrjäytymisen ehkäisy	Työmahdollisuuden tarjoaminen tukityöllistettäville ruoka- ja puhtauspalveluissa	1–2 hlö/v	Toteutunut 1 hlö 5 kk
	Työmahdollisuuden tarjoaminen kuntouttavan työtoiminnan ja työkokeilujen kautta ruoka- ja puhtauspalveluissa	4–5 hlö/v	Toteutunut kuntouttavan työtoiminnan kautta 2 hlö ja työkokeilujen kautta 5 hlö, jaksot 1 – 7 kk
	Työmahdollisuuden tarjoaminen kehitysvammaisille työtoimintana ruoka- ja puhtauspalveluissa	2 hlö/v	Toteutunut 1 hlö
	Työllistyminen/työllistämismittari hankinnoissa.	7 tukityöllistettyä/vuosi.	Toteutunut 4
Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	Esimiesten työn tukeminen yhteisillä koulutuksilla ja yhteiskoulutuksilla (henkilöstöpalvelut)	Eduhouse oppimisympäristön käyttö. Esimiestilaisuuksien käyttö ja osallistuminen	Keskiviikkoinfot vakiintuneeksi toiminnaksi. Eduhousesta valikoitu esimiehille yhteiset kurssit. KT-esimieskortin tarjoaminen käynnistetty

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2021
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	Luomu-/lähialueen elintarvikkeiden käyttömäärän säilyttäminen nykyisellä tasolla (ruoka- ja puhtauspalvelut, hankintapalvelut)	Otetaan huomioon kaikissa elintarviketilaisuuksissa.	Ei toteutettuja kilpailutuksia
	Sydänmerkki-aterioiden määrä koulu- ja päiväkotiruokailussa (ruoka- ja puhtauspalvelut)	koulut: 2–3 ateriaa/vko päiväkodit: 1 – 2 ateriaa/vko	toteutuneet Sydänmerkki -ateriat koulut ja päiväkodit: keskiarvo 2 ateriaa/vko

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2021
Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen turvallisuus	Henkilöstön hyvinvoinnilla on vaikutusta työn tuottavuuteen ja asiakaspalvelun laatuun (henkilöstöpalvelut)	Työhyvinvointiohjelman mukainen toiminta/mittarina s-poissaolot, tapaturmat, varh.eläköityminen, tth-kustannukset, Pulssi-kysely (QWL)	<p>Terveysperusteiset poissaolopäivät ovat lisääntyneet edellisvuoteen verrattuna (+800 kp), mutta ovat edelleen alemmalla tasolla verrattuna vuoden 2019 lukuihin (-300). Terveysperusteisia poissaoloja on tällä hetkellä 14,8/HTV. Terveysprosentti on n.70 % henkilöstöstä. Sekä tulesoireet että mt-häiriöt ovat lisääntyneet. Viimeisen Pulssi-kyselyn mukaan erityisesti fyysinen ja emotionaalinen turvallisuuden tunne on laskenut ja siten QWL-indeksi on pudonnut 55,8 % (ed. 58,0%)</p> <p>Työtapaturmia on tarkasteltu raportointijaksolta 1.1.-30.6.2021 ja tapa-turmien määrässä on nousu (+19) vuoden 2020 tapaturma-ilmoituksiin samalla jaksolla. Työtapaturmista yli puolet (45 kappaletta) on kuitenkin lieviä, joista ei ole aiheutunut sairauspoissaoloa eikä terveydenhuoltoa ole tarvittu. Työkyvyttömyys- tai osatyökyvyttömyydelle seurantajaksoilla jääneiden määrä on pysynyt edellisvuosien trendissä (5/ 5) ja työkyvyn tukijärjestelmät ovat toimineet työhönpaluun apuna hyvin.</p>
	Palvelukuvauksen mukainen puhtaustaso kaupungin kiinteistöissä (ruoka- ja puhtaustpalvelut)	Sisäiset laatukierrokset tehty kaikissa työkohteissa	Laatukierrokset tehty 50/90 (55,6 %) kohteeseen
	Riskienarvioinnit (ruoka- ja puhtaustpalvelut)	Tehty kaikissa työkohteissa	Tehty 32/58 (55 %) kohteeseen
	Kouluympäristön kalusteiden ym. ergonomisuus (hankintapalvelut)	Kaikissa koulu, päiväkotit ym. hankinnoissa	Yhteensä kolme kilpailutusta, joissa kahdessa huomioitu ergonomisuus

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2021
Liikennepäästöjen vähentäminen	Liikennöintikilpailutuksissa huomioidaan veloitteena biokaasu- ja/tai sähköautot (hankintapalvelut)	Kilpailutetaan 2021 voimaantulevan CVD-direktiivin vaatimusten mukaisina.	Yksi kilpailutus (ennen direktiivin voimaantuloa), jossa erityisen lyhyen sopimuskauden vuoksi huomioitiin vain lisäpisteinä uusiutuvat käyttövoimat

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2021
Saavutettavuus	Saavutettavuusdirektiivin toimeenpanon jatkaminen ja direktiivin noudattaminen. Palveluiden saavutettavuus- losteiden jatkaminen. (viestintä ja tietohall.)	Hankinnoissa noudatetaan saavutettavuusdirektiiviä ja huolehditaan, että uusissa palveluissa tai järjestelmissä on saavutettavuusseloste valmiina.	Saavutettavuusdirektiivi huomioitu 100% digitaalisiin palveluihin liittyvissä hankinnoissa. Saavutettavuusselosteen toteutumista tehostetaan vielä.
Palvelujen digitalisointi	Verkkomaksamisen edistäminen (talouspalvelut)	Verkkomaksuratkaisujen käyttöönotto soveltuvilta osin. Myyntilaskumäärän väheneminen.	Mikkelin kaupungin verkkokauppa avattu helmikuussa (verkkokauppa.mikkeli.fi). Myyntilaskumäärä 1.1-31.7. 36 851 kappaletta (ed. vuosi 33 883). Nousu selittyy ainoastaan osittain hulevesilaskutuksella, joten tavoite laskumäärän vähentämiseksi ei ole edistynyt.
	Sähköisen valtuustoaloitteen pilotointi (Tietohallinto)	Valtuustoaloitteen pilotointi ja testaus vuonna 2021 (sisältään lomakkeen ja sähköisen allekirjoituksen)	Suunnitteluvaiheessa
	Kilpailutus ja hankintasopimusten hallinta sähköisiksi	100 % käyttö v. 2021	100 %
	Sähköisten osto-/tilausprosessien maksimaalinen hyödyntäminen (hankintapalvelut)	Sopimustoimittajien verkkokauppojen hyödyntäminen, maksuaikakortit ja raportointi käytössä v. 2021	100 %
Kestävä kehitys ja ilmasto- muutoksen torjunta	Ruoka- ja puhtauspalveluiden työprosessien kehittämisen kestävän kehityksen näkökulmasta	Toteutetut toimenpiteet	Kemikaalivapaata lattioiden puhdistusmenetelmän käyttöä laajennettu kahteen kouluun ja kahteen päiväkotiin. Vastuulliset ruokapalvelut - kehitysohjelman toimenpiteet aloitettu.
	Ympäristötekijöiden huomiointi hankintojen vaatimuksissa	Tunnistetaan erityispiirteitä joilla on ympäristövaikutuksia	Tehty EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnoista.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2021
Memory Campus -kehittämislusta	Kaupungin rakennusvalvonnan analogisen arkiston digitoitihankkeen toteuttaminen, johon kuuluu vaadittavien digitoitokriteerien määrittely ja digitoijan kilpailuttaminen, aineiston järjestäminen ja valmistelu digitoitavaksi, digitoidun aineiston lähtettämisen digitoitavaksi, digitoidun aineiston palauttamisen valvonta sekä digi-	Digitointikriteerien määrittäminen ja digitoijan kilpailuttaminen toteutetaan vuoden 2021 aikana ja digitoitihanke aloitetaan aineiston järjestämisellä ja ensimmäisten erien digitoimisella loppuvuodesta 2021.	Digitoitavan aineiston järjestäminen aloitettiin loppuvuodesta 2021. Digitointipalvelun palveluntuottaja kilpailutettiin ja kaupunginhallitus valitsi päätöksellään 21.6.2021 § 268 palvelutuottajaksi Depona Ab:n. Digitoinnin aloittamista valmistellaan elokuussa 2021 ja toteutus tarkoitus aloittaa syyslokakuussa 2021.

	toidun aineiston laadun tarkastaminen ja siirtäminen sähköiseen arkistoon.		
Työelämän tarpeista lähtevä koulutus	Teamsin käytön laajentaminen koko henkilöstön käyttöön	Teams käytössä säännöllisesti	Teams säännöllisessä käytössä koko ruoka- ja puhtauspalveluiden henkilöstöllä
Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	oppisopimuskoulutus (ruoka- ja puhtauspalvelut)	3-4 hlö/v	7 hlö suorittanut oppisopimuksella tutkinnon tai erikoisammattitutkinnon

Painopiste: Asiakaslähtöiset yrityspalvelut			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2021
Laadukkaat neuvonta- ja kehittämispalvelut sekä yhteistyöverkostot yritykselle elinkaaren eri vaiheisiin	Vuoropuhelut, yritysvaikutusten arvioinnit sekä yritysillat konsernin hankinnoista yritysten kanssa. Mahdollisuus paikallisten yritysten osallisuudesta hankintoihin. (hankintapalvelut)	Vuoropuhelu, yritysvaikutusten arviointi kaikista yli 300.000 € hankinnoista. Konsernin yritysillat 2kpl/vuosi. Osatarjousten lisääminen	Kaupunginhallituksen 10.5.2021 § 192 vahvistama päivitetty kaupunkikonsernin hankintasääntö määrää, että hankinnan arvon ylittäessä käytävä markkinavuoropuhelu. Vuoropuhelut käyty tulostuksenhallinnan, nesteytetyn maakaasun ja vaihtomattohankinnan kilpailutuksiin liittyen.

Työllisyydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2021
Pitkään työttömänä olleiden ja nuorten aktivoiminen, työelämävalmiuksien kehittäminen ja palkkatukityöllistäminen.	Ensisijaisen tavoitteena on kuntien ja valtion (TE-Toimisto) resurssien yhdistäminen Työllisyyden kuntakokeilun kautta Vastuu; Kuntakokeilu, Työllisyyspalvelut, Essote, Toimintakeskus ry, TE-palvelut, yritykset, järjestöt, oppilaitokset, Kasvo-pilotti, Ohjaamo, ELY. Keha	Tavoitteena asiakkaiden parempi palveleminen, oikean palvelun löytäminen, koulutukseen hakeutuminen tai avoimille työmarkkinoille työllistyminen. / TMT-maksu (v. 2021 / 2,9 M€) asiakkaiden aktivointi sekä työllisyysasteen nosto	Toimintakaudella käynnistetty asiakkaiden vahvempi kontaktointi erityisesti nuorten kohdalla. Kuntakokeilun käynnistymisvaiheessa asiakasohjauksessa haasteita. 1-7/2021 palkkatuella työllistettyinä 42 hlöä kaupungin yksiköihin
Aktiivinen työnantajien kontaktointi	Työllisyyspalvelut/MikseiMikeli/Solmu/TE-Toimisto	Tavoite 100 yrityskäyntiä ja 50 toimeksiantoa/vuosi / Yrityskäyntien ja niistä saatujen toimeksiantojen määrä	Yrityskäyntejä on toteutettu 0 kpl (Korona). Toimeksiannot 6 kpl eri yrityksistä. Yhteydenotot/ soittot RekryOn 2021-tapahtumaan 44 yritykseen. Kuntakokeilun käynnistymiseen kiinnitetty huomiota.
Lakisääteinen velvoitetyöllistäminen	Työllisyyspalvelut	Tavoite vähentää velvoitetyöllistettävien määrää (vuoden 2019 kokonaismäärä oli 63 henkilöä)	22 aloittanutta päivämäärään mennessä. 14 kpl tullut päivämäärän jälkeen
Työllistämisperusteiset oppisopimukset ja muu koulutukseen ohjaus	Työllisyyspalvelut, oppilaitokset, Essote, konserniyhtöt	Tavoite 15 kpl/vuosi Työllistymis% 90 / Oppisopimusten lukumäärä ja niistä työllistymis%	Kaupungin määrärahalta on tarkastelujaksona ollut koulutuksessa 7, joista uusia sopimuksia 3.

Kehittämiskumppanuus	Tarjotaan pitkäaikaistyöttömille työllistymis- ja kuntoutumismahdollisuuksia sekä turvataan samalla myös paikallisten elinkeinojen toimintaedellytyksiä. Kehittämiskumppanuuden liittäminen osaksi Työllisyyden kuntakokeilua Työllisyyspalvelut, Toimintakeskus ja mahdolliset muut kolmannen sektorin toimijat	Asiakkaita on jatkuvasti palvelun piirissä noin 200. / Asiakkaiden lukumäärä, tavoitteet sekä vaikuttavuusmittarit on määritetty erikseen kumppanuussopimuksessa.	Kuntakokeilun käynnistämisestä ja koronasta johtuen asiakasvolyymin keskiarvo tarkastelujaksolla on ollut 190 asiakasta.
Työpajatoiminta	Parannetaan yksilön valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työhön sekä vahvistetaan arjenhallintataitoja. Asiakkaiden osaamisen tunnistaminen, tunnustaminen sekä vahvistaminen . Työllisyyspalvelut, oppilaitokset, Toimintakeskus, Essote (Ohjaamo), TYP-Reitti, Kasvo-pilotti	Asiakkaiden lukumäärä 150 60 % asiakkaista lähtee töihin tai opiskelemaan / Asiakkaiden lukumäärä sekä vaikuttavuusmittari, kuinka moni asiakkaista lähtee töihin tai opiskelemaan eli määrä/%	Asiakkaita seurantajaksolla 79 hlöä, joista kuntouttavassa työtoiminnassa 54 hlöä. Muut asiakkuudet; työkokeilu, opiskelu, vapaaehtoinen, Rise. Seurantajaksoilta opiskelemaan 7 hlöä ja työhön 2 hlöä.
Osaavan työvoiman varmistaminen	Tavoitteena saada uusia asukkaita ja lisätä seudun näkyvyyttä Työllisyyspalvelut (Solmu), kaupunkimarkkinointi, Miksei, Mikkelin seudun kunnat + Juva, Maakuntaliitto, Yrittäjät	Solmun kautta 100 uutta perhettä Muuttoliikkeen kääntäminen positiiviseksi / Kokonaisnettomuuttomäärä & Solmun kautta tulleet	Uusia asiakkaita 38. Muuttaneita talouksia 12. 40 asiakkaan kohdalla asiakkuus päättynyt muuhun lopputulokseen.
	Työmahdollisuuden tarjoaminen tukityöllistettäville	vähintään 150 hlö / v	Vuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla työllistetty 60 eri henkilöä kaupungin palkkautuella

Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2021
Strategian jalkauttaminen ja brändityö	Jatkamme kaupunkiorganisaation ja yhteistyökumppaneiden sitouttamista strategiaan ja kaupunkibrändin toteuttamiseen / viestintätiimi, kaupunkimarkkinointitiimi	Uutisoinnissa lisätään linkitystä kaupungin strategiaan. Brändin jalkauttamisen edistymistä seurataan ja raportoidaan kerran vuodessa.	Kaupunki on uutisoinut aktiivisesti strategisesti tärkeistä päätöksistä ja kehityskohdeista. Kysy&Vastaa-palsta on laadittu verkkosivuille Vedenpuhdistamo- ja Eteläinen aluekoulu -hankkeista.
Kaupunkiorganisaation markkinoinnin ja viestinnän viestien ja visuaalisen ilmeen yhtenäistäminen	Markkinoinnin ja viestinnän työvälineiden laajamittainen käyttöönotto kaupunkiorganisaatiossa: kuvapankki, esitysmateriaalit yms. / viestintätiimi	Materiaalit ovat ajantasaisia ja aktiivisessa käytössä. Kaupunkiorganisaation materiaali on brändin mukaista.	Kuvapankkia on täydennetty runsaasti kesän aikana.
	Yhteistyön tiivistäminen konsernitasolla viestinnässä ja markkinoinnissa / viestintätiimi, kaupunkimarkkinointitiimi	Yhteistyön mahdollisuuksia tarkastellaan ja yhteistyötä tiivistetään. Konsernin viestijät tapaavat kaksi kertaa vuodessa.	Konserniviestijät on osallistettu ajankohtaisiin viestintäprojekteihin.

Mikkelin vetovoiman ja tunnettavuuden lisääminen	Tuomme esiin Mikkelin hyviä puolia monikanavaisesti Markkinoimme sähköisiä kanaviamme niin sisäisesti kuin ulkoisesti	Mikkelin sosiaalisen median kanavien seuraajien kokonaismäärä kasvaa vuosittain nykyisestä vähintään 20 %. Nykytila (lokakuu 2020): Facebook 4468 seuraajaa, Instagram 2979 seuraajaa, Twitter 2297 seuraajaa.	Facebookissa kaupungilla oli (31.7.2021) 4853 seuraajaa (lisäys +9%) , Instagramissa 3347 seuraajaa (lisäys +12%), Twitter 2412 seuraajaa (lisäys +5%)
	Ammattitaitoiset henkilöt oikeilla paikoilla vaikuttaa palvelun laatuun ja Mikkelin vetovoimaan. Käynnistämme osaamisen kartoittamisen ja johtamisen toimenpiteet (henkilöstöpalvelut)	Onnistuneet rekrytoinnit, hakijat /avoin työpaikka Pehdytys onnistuminen / kysely Osaamisen hallinnan ohjelmasta käyttöönoton toteuttaminen (tavoite kaksi osiota neljästä 2021 loppuun mennessä?)	Rekrytointeja 120 kpl /139 työpaikkaa (vakituiset+määräaikaiset). Rekrytoinneissa min. 0 hakijaa – max. 39 hakijaa. Keskiarvo 8 hakijaa/rekrytointi. Rekrytointien onnistumista voidaan paremmin tukea mm. selkeällä tehtävänkuvauksella, määrittelemällä odotukset valittavalle henkilölle, hyvin valmistellulla haastattelulla sekä suunnitelmallisella perehdyttämisellä.
Tapahtumat	Toteutetaan kaupungin syntymäpäivätapahtuma sekä konsernipäivä / viestintätiimi, kaupunkimarkkinointitiimi	Tapahtumat toteutuvat odotetusti.	Kaupungin syntymäpäivä toteutettiin verkossa monipuolisella ohjelmalla. Konsernipäivä toteutetaan syyskuudella.
	Tuetaan viestinnän keinoin muita kaupungissa toteutettavia tapahtumia. / viestintätiimi	Mikkelissä järjestettävät tapahtumat saavat näkyvyyttä Mikkelin verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavissa. Vuositasolla vähintään 50 tapahtumaa esitellään kaupungin sosiaalisen median kanavissa.	Alkuvuoden 2021 aikana kaupungin sosiaalisessa mediassa esiteltiin yli 40 tapahtumaa.

9.2. Mikkelin seudun ympäristölautakunta

Johdon analyysi

Ympäristöpalvelujen talous on kehittynyt talousarvion mukaisesti seurantakaudella 1-7/2021. Henkilöstömenot ja muut toimintakulut ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti. Myöskään loppuvuodelle 2021 ei ole ennustettavissa merkittäviä poikkeamia talousarvioon ja talous pystytään pitämään tasapainossa.

Koronaepidemiasta huolimatta ympäristöpalveluiden eri yksiköiden toiminta on toteutunut pääsääntöisesti ilman suuria poikkeamia. Seurantajakson 1-7/2021 aikana praktikkoeläinlääkäreiden rekrytoinnissa on ollut haasteita ja eläinlääkintähuollon henkilöstövajeen ennustetaan jatkuvan koko vuoden 2021. Eläinlääkäreiden toiminnan luonteesta johtuen (mm. päivystysvelvoite 24/7) tilanne on erittäin haastava muun muassa eläinlääkäreiden jaksamisen kannalta.

Ohjelmakortit

Palvelusuunnitelma

Mikkelin seudun ympäristölautakunta ja sen alaisuudessa toimiva Mikkelin seudun ympäristöpalvelut -yksikkö vastaa kuntatason ympäristöterveydenhuollon ja ympäristösuojelun tehtävistä Mikkeliissä, Hirvensalmella, Kangasniemellä Mäntyharjussa ja Pertunmaalla. Palveluja tuotetaan ensisijaisesti ympäristöpalvelujen toimintaa säätelevien lakien ja asetusten mukaisesti. Lisäksi resurssien puitteissa toteutetaan erilaisia selvityksiä vuorotellen toimialueen eri kuntien alueella. Tavoitteena on antaa palvelut samantasoisina koko toiminta-alueella ympäristöpalvelusopimuksen mukaisesti. Ympäristöpalvelut osallistuu myös erilaisiin ympäristöntilaa koskeviin selvityksiin ja hankkeisiin.

Kaupungin vastuulla on järjestää eläinlääkintähuoltolain mukaiset tehtävät, kuten peruseläinlääkäripalvelut, kiireellinen eläinlääkäriapu 24/7 koko toimialueella, eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta sekä Kangasniemellä Roinilan lihatilan lihantarkastus sekä laitosvalvonta. Eläinlääkäreiden vastaanotot ovat Mikkeliissä, Mäntyharjulla ja Kangasniemellä. Mikkelin, Mäntyharjun, Pertunmaan ja Hirvensalmen eläinlääkäripäivystyksen järjestävät kokonaisuudessaan Mikkelin kaupungineläinlääkärit tai heidän sijaisensa sekä suur- että pieneläimille. Kangasniemi on osa eteläisen Keski-Suomen eläinlääkäripäivystystä, jossa kunnaneläinlääkärit vastaavat tuotantoeläimistä ja pieneläinpäivystys ostetaan Jyväskylän kaupungin kilpailuttamalla ostosopimuksella yksityiseltä klinikalta.

Yksityiskohtaisemmat ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun toiminnan tavoitteet vuodelle 2020 kirjataan valvontasuunnitelmiin, jotka seudullinen lautakunta hyväksyy. Valvontasuunnitelmissa huomioidaan valvontakunnalliset valvontaohjelmat ja valvonnan vuosittaiset painopistealueet.

Vuonna 2021 Mikkelin seudun ympäristöpalvelut yksikössä on käynnissä EU:n Kaakkois-Suomi – Venäjä –rahaston rahoittama pohjavesi- ja hulevesihanke (RAINMAN) ja EAKR rahoituksella sekä kuntien rahoituksella toimiva Kuntailmasto 2050 –hanke. Lisäksi vuonna 2021 saatiin ympäristöministeriön ja Mikkelin seudun kehityshankerahaston rahoitus Ilmastopolku -nimiselle hankkeelle.

TUNNUSLUVUT

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	Tot. 7/2020	Tot. 7/2021	Tot. %
Terveysvalvonnan suunnitelmalliset tarkastukset	417	259	940	165	181	19
Eläinlääkintähuollon virka- ja sairasmatkat	1879	1878	1900	1098	1224	64
Vastaanotolla hoidetut pieneläimet	6529	6167	5500	3603	4891	89
Lupavelvollisten kohteiden tarkastukset (ympäristönsuojelu)	104	115	100	53	56	56
Ympäristönsuojelun kirjallinen asiakassuorite (pää- tökset, lausunnot, kehotukset)	820	935	700	549	801	114

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Syrjäytymisen ehkäisy	Tarjotaan tukityö- ja harjoittelupaikkoja	Tarjotaan yhteensä vähintään 10 kk harjoittelupaikkaa	Harjoittelupaikkoja on tarjottu 11,5 kk (ympäristönsuojelu 3 kk, terveysvalvonta 8,5 kk). Opiskelijoille ja vastavalmistuneille on tarjottu sijaisuuksia ja kesätyöpaikkoja (n. 8 kk).
Kumppanuustoimintamalli	Ympäristöpalveluissa on matala kynnys yhteydenottoon sekä asiakkailta että kuntalaisilla	Asiakaskysely sekä kuntalaisille että asiakkaille	Ympäristöterveydenhuollon asiakastytytyväisyyskysely elintarvikevalvonnasta on tehty loppuvuodesta 2020 ja tulokset julkaistu vuonna 2021.
Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	Edistetään kuntalaisten mukaan ottamista omaan elinympäristöön liittyvistä asioista päättämiseen ja ympäristön hoitamiseen (esim. vieraslajien torjunta ja siivoustalkoot)	Vähintään 1 ympäristötalokootapahtuma vuodessa, jossa Ympäristöpalvelut on aktiivisesti mukana	Siivoustalkoita ei järjestetty keväällä 2021, VieKas -hanke on järjestänyt vieraslajien torjuntatalkoita.

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Kansalaislähtöisen toiminnan mahdollistaminen	Edistetään kuntalaisten mukaan ottamista omaan elinympäristöön liittyvistä asioista päättämiseen ja ympäristön hoitamiseen (esim. vieraslajien torjunta ja siivoustalkoot)	Vähintään yksi ympäristötalokoo- tapahtuma vuodessa, jossa ympäristöpalvelut aktiivisesti mukana	Ks. edellinen kohta.
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpiteet	Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen maankäytön suunnittelussa	Kaavalausuntojen lukumäärä, jossa asiasta lausuttu	Seurantajaksolla 1–7/2021 Ympäristöpalvelut on antanut lausuntoja ranta-asema-kaavoista, joissa ei ole ollut tarpeen ottaa esille kävelyn ja pyöräilyn edistämistä. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen on ollut vahvasti esillä Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen toimialueen kunnille laadittavissa ilmasto-ohjelmissa.

Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	Edistetään luontomatkaa ja kuntalaisten luonnossa liikumista. Huolehditaan siitä, että maankäytön suunnitelmassa varataan riittävästi tilaa viheralueille.	Urpolan ja Kalevankankaan luontopolkujen kunnossa pitäminen. Hankkeisiin osallistuminen.	Luontopolkujen ylläpitotöistä on huolehdittu. Ympäristöpalvelut on osallistunut vieraslajien torjuntaa edistävään VieKas -hankkeeseen ja Naistingin lintuveden kunnostamishankkeeseen.
--	--	---	---

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Liikennepäästöjen vähentäminen	Ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen. Yhteiskäyttöön hankittujen biokaasuautojen aktiivinen käyttö. Työmatkapyöräilyn edistäminen.	Selkeät tavoitteet liikennepäästöjen vähentämiselle uudessa vuosille 2021–2030 laadittavassa ilmasto- ja energiastrategiassa.	Ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen osana Mikkelin seudun kuntailmasto 2050-hanketta (EAKR). Ohjelmien laatiminen on viimeistelyvaiheessa.
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Vesistöjen tutkimusohjelmassa seurataan painetekijöiden kehitystä ja vesistöjen tilaa säännöllisellä tarkkailulla.	Hyvässä ekologisessa tilassa olevien vesimuodostumien osuus, painetekijöiden kehitys valituissa keskeisissä vesienhoidon painopistevesistöissä (Mikkelin alapuolinen Saimaa, Otavan Kotalahti, Kyyvesi)	Uusimmassa vuoden 2019 luokituksessa vesien ekologinen tila on parantunut hyväksi Otavan Kotalahdella. Muilla kahdella tarkastelualueella on edelleen ekologiselta tilaltaan luokissa tyydyttävä ja välttävä olevia vesimuodostumia. Näitä ovat Mikkelin alapuolinen Saimaa Kyyhkylänselälle asti, Kyyveden Hirviselkä ja Suovonselkä, Lisko ja Pankalampi. Käytännössä näihin vesimuodostumiin joudutaan kohdistamaan jatkossakin erityisiä vesienhoidon suunnittelussa nimettäviä vesienhoitotoimia. Valtaosa mainittuihin vesimuodostumiin kulkeutuvasta ihmistoiminnasta aiheutuvasta ulkoisesta kuormituksesta on hajakuormitusta (maa- ja metsätaloudesta sekä haja-asutuksesta). Tarkastelluilla alueilla noin 70–95 % kokonaisfosforikuormituksesta on hajakuormitusta. Painetekijöiden kehityksen osalta todetaan, että haja-kuormituksen kasvua ei ole saatu pysäytettyä mutta kuormituksen kasvua on onnistuttu hillitsemään/hidastamaan jonkin verran.

			Asiassa kunnan ympäristövalvonnan toimivalta liittyy pääosin nitraattiasetuksen ja YSL hajavesisäännösten valvontaan, jota koskeva valvonta-ohjelma on hyväksytty ympäristölautakunnassa 10.6.2020 § 44. Valvontaa on toteutettu ohjelman mukaisesti.
	Pintavesien ja pohjavesien laadun parantamiseen tähtääviin hankkeisiin osallistuminen.	Hankkeiden lkm, joissa Ympäristöpalvelut on mukana.	Ympäristöpalvelujen tai Mikkelin kaupungin hallinnoimat hankkeet, yht. 2 kpl (Rainman ja Naistinki), useita Xamkin tutkimushankkeita.
	Terveellisen juomaveden saatavuuteen liittyvien riskien hallinta.	Vesivälitteisten epidemioiden esiintymisen välttäminen	Vesivälitteisiä epidemioita ei ole ollut.
	Tutkitaan Seitsennimisen joen valuma-alueilla olevia riskitekijöitä ja annetaan suosituksia Hanhikankaan pohjavesialueen pohjaveden puhtauden turvaamiseksi Rainman-projektin avulla	Hanhikankaan pohjavesialueen suojelusuunnitelman päivitys	Hanhikankaan pohjavesialueen suojelusuunnitelman päivitys on aloitettu ja saateetaan loppuun vuoden 2021 aikana.
	Lisätään ihmisten tietoisuutta pohjavesistä nettisivuilla.	Ympäristöpalveluiden nettisivujen päivitys	Tiedot pohjavesialueista päivitetään Ympäristöpalvelujen nettisivuille vuoden 2021 aikana.
	Edistetään vesienhoidon edellytysten syntymistä edistämällä vesitilusten yhdistämistä suuremmiksi yksiköiksi	Osakaskuntien keskikoko, joissa Mikkelin on jäsenenä vesialueen omistajana. Osallistutaan vesienhoidon toimenpiteiden suunnitteluun.	Osakaskuntien yhdistymistä edistävä Vetovoimaa maaseudulle -hanke on päättynyt. Tulokset ovat erinomaisia. Sen ja edeltävän vastavan hankkeen toimilla on saatu yhdistettyä osakaskuntia useaksi suureksi osakaskunnaksi Mikkeliin ja Mikkelin seudun kunnissa mm. Puulalla, Kyyvedellä, Paljavedellä, Yövedellä ja Mikkelin alapuolisella Saimaalla. Hankkeiden tulokset parantavat oleellisesti edellytyksiä vesienhoitoon liittyville hankkeille, kalastuksen kehittämiseksi ja muille vesiluontoon tukeutuville virkistyskäyttö-hankkeille. Tulokset tukevat myös kumppanuustoimintamallin käyttöönottoa. Hankkeet ovat pääosin toteutuneet suunnitellusti.

Ilmanlaadun parantaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Ilmanlaadun tarkkailu, ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen	Jatketaan ilmanlaadun tarkkailua. Ilmasto- ja energi-strategian päivittäminen vuosina 2019–2021.	Ilmanlaadun tarkkailua on tehty jatkuvatoimisesti vuonna 2021 Mikkelissä hiuk-kasten osalta. Meneillään oleva tarkkailujakso loppuu Mikkelissä tämän vuoden loppuun. Ilmasto-ohjelmatyö on käyn-nissä.
	Aktiiviset sisäilmatyöryhmät kaikissa jäsenkunnissa. Osal-listutaan aktiivisesti sisäilma-työskentelyyn kaikissa jäsen-kunnissa. Valvotaan tarkas-tusten yhteydessä sisäilman laadun tarkkailua ja reagoi-daan puutteisiin ennen ong-elmien muodostumista.	Sisäilmaongelmaisten tervey-densuojelulain mukaisten kohteiden lukumäärä (kou-lut, päiväkodit, laitokset). Ny-kyiset ja uudet tapaukset.	Aktiivisia sisäilmaryhmiä ei ole toiminnassa Mikkelin kaupungin toimialueella. Si-säilmaryhmät toimivat kai-kissa ympäristöpalvelujen jä-senkunnissa kohdekohtai-sesti tarpeen mukaan. Mik-kelissä on kohdekohtaisten työryhmien lisäksi kaupungin sisäilmatyöryhmä, joka toimii aktiivisesti. Sisäilmaongel-mien ennaltaehkäisevään työhön kannustetaan.

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Matkailun edistäminen	Edistetään luontomatkailun edellytyksiä Mikkelin seu-dulla mm. retkeilyreitistöjen osalta.	Osallistutaan luontomatkai-lua tukeviin hankkeisiin. Edis-tetään terveellisen ja moni-puolisen luontoympäristön ja viheralueverkoston säily-mistä kaikissa jäsenkunnossa niillä alueilla, joilla on ole-massa olevaa ja potentiaa-lista virkistyskäyttöarvoa.	Ympäristöpalvelut on ollut mukana valmistelemissa hanketta, joka tähtää retkei-lyreittien rakenteiden ja opasteiden tason parantami-seen. Hanke ei ole tois-taiseksi saanut rahoitusta. Naistingin lintukosteikon kunnostamishanke on käyn-nissä.
	Turvataan toimivat, laaduk-kaat ja helposti saavutettavat eläinlääkäripalvelut 24/7 kai-kissa jäsenkunnissa.	Hyvä asiakaspalaute myös vapaa-ajanasukailta.	Eläinlääkäripalvelut on saatu turvattua 24/7 kaikissa jäsen-kunnissa, huolimatta valta-kunnallisesta eläinlääkäripu-lasta. Kesäaikana saatiin hy-vin eläinlääkärien sijaisia. Palveluista on tullut kiitosta, eikä hoitovirhevalituksia ole tullut. Pieneläinten hoidot vastaan-otolla ovat lisääntyneet mer-kittävästi kuluneen vuoden aikana viime vuoteen verrat-tuna. Koronaepidemia on li-sännyt lemmikkien määrää ja vapaa-ajanasukaita ja mat-kailijoita lemmikkeineen on ollut alueella paljon. Lisäksi yksityisillä klinikoilla on ollut henkilövajetta, joten ne eivät ole pystyneet vastaamaan li-sääntyneen palvelun kysyn-tään.

			Suurempi suoritemäärä kaupungin vastaanotoilla on tehty siitä huolimatta, että myös kaupungineläinlääkäreillä on ollut lähes koko vuoden praktikkoeläinlääkärinpula.
	Turvallisen ja terveellisen ruoka- ja majoituspalveluiden ja muiden matkailijoiden käyttämien palveluiden (esim. uimarannat, torit, juomavesi, lähiruuan myynti) edistäminen.	Suunnitelman mukaisten tarkastusten toteutuminen, riittävä neuvonta ja ohjaus sekä nopea reagointi mahdollisiin ongelmatilanteisiin. Laatunet ja sisäinen auditointi käytössä.	Suunnitelmallisten tarkastusten määrä on alle tavoitteen, mutta tarkastuksia on tehty riskinarvion perusteella kohdennetusti. Koronaepidemia on siirtänyt jonkin verran tarkastuksia, vaikka muutoin toimintaa on pystytty epidemian aikana pyörittämään lähes normaalisti. Yrittäjille on annettu neuvontaa yrityksen elinkaaren eri vaiheissa. Juomaveden jakeluun liittyviä häiriötilanteita tai epidemioita ei ole ollut. Elintarvikevälikatteisiä suuria epidemioita ei ole ollut, ainoastaan yksittäisiä epäilyjä. Uimarantojen suunnitelmallisten tarkastusten (38 kpl) ja suunnitelmallisten näytteenottojen (120 kpl) toteutuma on ollut 100 %. Ympäristöterveydenhuollon sisäiset auditoinnit on aloitettu, kevään aikana on tehty kaksi auditointia.

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Saavutettavuus	Ympäristöpalveluiden työntekijöihin saadaan yhteyttä arkisin eri kanavien kautta. Sähköiset palvelut toimivat 24/7 ja niiden toimintaa kehitetään. Toimivat lakisääteiset eläinlääkäripalvelut kaikissa jäsenkunnissa 24/7.	Eläinlääkintähuollon, terveysvalvonnan ja ympäristönsuojelun palvelut saavutettavissa arkisin klo 8–16 ja lakisääteinen kiireellinen eläinlääkäriapu saavutettavissa 24/7.	Koronaepidemiasta huolimatta Ympäristöpalveluiden työntekijät ovat olleet tavoitettavissa normaaliin tapaan. Eläinlääkäripalvelut toimivat 24/7. Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tarjoamat lakisääteiset palvelut ovat saatavilla Suomi.fi -verkkopalvelussa.

Palvelujen digitalisointi	<p>Terveysvalvonnan sähköinen VATI-järjestelmä ja ympäristönsuojelu YLVA-järjestelmä käytössä. Ympäristöpalveluiden tarjoamat lakisääteiset palvelut kuvattuina ajantasaisesti suomi.fi -palveluissa. Lomakkeiden ja ilmoitusten digitalisointia kehitetään jatkuvasti.</p>	<p>Uudet sähköiset palvelut ovat kattavasti käytössä.</p> <p>Lupapiste -palvelujen käytön jatkuminen.</p> <p>Ruokaviraston hallinnoima sähköisten lomakkeiden Ilppa-järjestelmä käytössä vuoden 2021 lopussa.</p>	<p>VATI- ja YLVA-järjestelmät ovat käytössä.</p> <p>Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen tarjoamat palvelut löytyvät myös Suomi.fi- verkkopalvelusta.</p> <p>Sähköisiä lomakkeita on käytössä ja uusia sähköisiä lomakkeita kehitellään.</p> <p>Lupapisteen käytön jatko on varmistunut.</p>
	<p>Nettisivujen säännöllinen päivitys</p>	<p>Nettisivujen päivitys</p>	<p>Nettisivuja päivitetään aina tarvittaessa.</p>
Kestävä kehitys ja ilmasto- muutoksen torjunta	<p>Ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen ja siinä valitut tavoitteet ja toimenpiteet. Ympäristökasvatus. Osallistuminen ilmastotyöhön kaikissa jäsenkunnissa.</p> <p>Pyritään tunnistamaan ilmastomuutoksen uhka</p>	<p>Ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen kaikissa jäsenkunnissa vuoden 2021 aikana.</p>	<p>Ilmasto-ohjelmatyö on käynnissä kaikissa kunnissa.</p>
	<p>Hanhikankaan pohjavesialueelle ja ennalta ehkäisemään sen aiheuttamia riskejä.</p>	<p>Hanhikankaan pohjavesialueen suojelusuunnitelman päivitys.</p>	<p>Hanhikankaan pohjavesialueen suojelusuunnitelman päivitys on aloitettu ja saataan loppuun vuoden 2021 aikana.</p>

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	<p>XAMKin ympäristöteknologiaopiskelijoiden opinnäytetyöt</p>	<p>Valmistuu kaksi opinnäytetyötä/vuosi</p>	<p>Ympäristöterveydenhuollossa ja ympäristönsuojelussa molemmissa on tekeillä kaksi opinnäytetyötä.</p>
	<p>Pyritään luomaan XAMK:n kanssa tehtävällä tiiviillä yhteistyöllä (opinnäytteet, harjoittelijat, hankkeet) omien toimialojen kannalta (terveysvalvonta, ympäristönsuojelu) osapuolten osamista kasvattava tietoon ja erilaisiin valmiuksiin perustuva verkosto. Esim. hulevesien hallinta, alueiden käyttö, ympäristöriskien arviointi.</p>	<p>Harjoittelukuukausien lkm/vuosi, yhteishankkeet XAMK:n kanssa.</p>	<p>Ympäristöterveydenhuollossa on ollut harjoittelijoita 8,5 kk. Ympäristönsuojelussa on ollut harjoittelija 3 kk.</p> <p>Terveysvalvonnan viranhaltijat eivät ole vielä tänä vuonna osallistuneet XAMK:in opetukseen mm. pitämällä luentoja opetettava aiheesta viranomaisnäkökulmasta, eikä ollut mukana asiantuntijoina tai ohjausryhmätyöskentelyssä. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa ja resurssien mukaan loppuvuonna.</p> <p>Ympäristönsuojelun viranhaltijat ovat mukana asiantuntijoina tai ohjausryhmätyöskentelyssä useissa XAMK:in hankkeissa. Hankkeiden ete-</p>

			nemistä seurataan Ympäristöpalvelujen ja XAMK:n yhteisessä ympäristötiedonarkisto -ryhmässä, joka koostuu säännöllisesti.
--	--	--	---

Painopiste: Asiakaslähtöiset yrityspalvelut			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Sujuvat sijoittautumispalvelut, joustava ja ennakoiva kaavoitus	Huomioidaan eri toimintojen järkevä sijoittuminen kaavalausunnoissa ja osallistutaan aktiivisesti maankäytön suunnitteluun yhteistyössä muiden kaupungin yksiköiden kanssa.	Kaavalausuntojen lkm/ vuosi.	3 kpl
Laadukkaat neuvonta- ja kehittämispalvelut sekä yhteistyöverkostot yritykselle elinkaaren eri vaiheisiin	Yhteistyön käynnistäminen Miksein kanssa liittyen yrityspalveluihin ja kehittämishankkeisiin.	Järjestelmällisten yhteistyömuotojen syntyminen	Miksein kanssa yhteistyötä tehdään hankekohtaisesti mm. ohjeistamalla alueelle sijoittuvia yrityksiä lupamennettelyistä.
	Yrittäjien tasapuolinen ja ammattitaitoinen neuvonta ja ohjaus, ja suunnitelmallisen valvonnan toteutuminen ympäristöterveydenhuollossa ja ympäristönsuojelussa		<p>Terveysvalvonta on antanut koronaepidemiaan liittyvää neuvontaa ja ohjausta yrityksille ja eri organisaatioille Essoten ja Avin ohjeiden mukaan.</p> <p>Ympäristöterveydenhuollon vesitiimi on antanut neuvontaa vesilaitoksille Valviran vedenjakelualueisiin liittyvässä paikkatietohankkeessa.</p> <p>Ympäristöterveydenhuollon elintarviketiimi on pitänyt yhteistyöpalaverin Essoten kanssa liittyen ateriapalvelutoimintaan. Yhteistyö jatkuu edelleen.</p> <p>Ympäristöterveydenhuolto on lisännyt sähköistä tiedotamista rekisterissä oleville toimijoille.</p> <p>Terveysvalvonta on laatinut ja jakanut terveydensuojelulain mukaisille kohteille ohjeistusta mm. omavalvonnan toteuttamiseen. Kauneushoitoloimintaa harjoittavat toimijat on pääosin kartoitettu ja kohteet on lisätty terveysvalvonnan valvontakohteeksi.</p>

Painopiste: Matkailu, vapaa-ajanasuminen, kulttuuri ja liikunta sekä niihin liittyvä tapahtumatuotanto			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Matkailun ja vapaa-ajanasumisen ympärivuotinen kasvu ja pitkäjänteinen kehittäminen	Luontomatkailun edistäminen.	Luontomatkailuhankkeisiin osallistuminen, luontokohteet Ympäristöpalvelujen nettisivuilla.	Tietoa luontoretkikohteista on päivitetty Ympäristöpalvelujen www-sivuilla.
	Huomioidaan ympäristölupien käsittelyssä vapaa-ajanasukkaiden tarpeet lainsäädännön asettamissa puitteissa.	Laadukas ympäristölupien valmistelu.	Ympäristöluvat valmistellaan aina hankekohtaisesti huolellisesti ja varmistetaan, että lupien valmisteluun on käytettävissä riittävä asiantuntemus.
	Turvataan toimivat, laadukkaat ja helposti saavutettavat eläinlääkäripalvelut 24/7 kaikissa jäsenkunnissa.	Hyvä asiakaspalaute myös vapaa-ajanasukailta.	Eläinlääkäripalvelut on saatu turvattua 24/7 kaikissa jäsenkunnissa, huolimatta valtakunnallisesta eläinlääkäripulasta. Kesäaikana saatiin hyvin eläinlääkärien sijaisia. Palveluista on tullut kiitosta, eikä hoitovirhevalituksia ole tullut. Pieneläinten hoidot vastaanotolla ovat lisääntyneet merkittävästi kuluneen vuoden aikana viime vuoteen verrattuna. Koronaepidemia on lisännyt lemmikkien määrää ja vapaa-ajanasukaita ja matkailijoita lemmikkeineen on ollut alueella paljon. Lisäksi yksityisillä klinikoilla on ollut henkilövajetta, joten ne eivät ole pystyneet vastaamaan lisääntyneen palvelun kysyntään. Suurempi suorit määrä kaupungin vastaanotoilla on tehty siitä huolimatta, että myös kaupungineläinlääkäreillä on ollut lähes koko vuoden praktikkoeläinlääkäripula.
	Turvallisen ja terveellisen ruoka- ja majoituspalveluiden ja muiden matkailijoiden käyttämien palveluiden (esim. uimarannat, torit, juomavesi, lähiruuan myynti) edistäminen.	Suunnitelman mukaisten tarkastusten toteutuminen, riittävä neuvonta ja ohjaus sekä nopea reagointi mahdollisiin ongelmatilanteisiin.	Juomaveden jakeluun liittyviä häiriötilanteita tai epidemioita ei ole ollut. Elintarvikevälitteisiä suuria epidemioita ei ole ollut, ainoastaan yksittäisiä epäilyjä. Uimarantojen suunnitelmallisten tarkastusten (38 kpl) ja suunnitelmallisten näytteenottojen (120 kpl) toteutuma on ollut 100 %.

			Elintarviketiimi toteutti kar-toitusprojektin kasvisten ul-komyyntiin liittyen. Tarkas-tukset (7 kpl) kohdistuivat kasvisten ja marjojen jäljitet-tävyyteen ja kuluttajille an-nettaviin tietoihin vähittäis-myyntipisteissä. Projektitar-kastusta ei kohdistettu alkutuotannon toimijoihin, jotka myivät ainoastaan oman ti-lansa tuotteita. Alkutuotan-non toimijoita kohdattiin ke-sän aikana 11 kpl.
		Laatunet ja sisäinen audi-tointi käytössä.	Ympäristöterveydenhuollon sisäiset auditoinnit on aloi-tettu, kevään aikana on tehty kaksi auditointia.
Omat investoinnit matkailu-lisesti tärkeisiin kohteisiin sekä Invest-in	Ympäristöpalveluille kuuluvat luontopolut pidetään kun-nossa	Luontopolkujen rakenteiden kunnossapitoon suunnatut toimet	Ylläpitotoimia tehdään tar-peen mukaan yhteistyössä metsätoimen ja työllisyyspal-velujen kanssa.

Työllisyydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
	Tukityöpaikkojen tarjoami-nen resurssien sallimissa puitteissa.	1 tukityöpaikka / vuosi	Vuorotteluvapaan ajaksi on palkattu sijainen kuudeksi kuukaudeksi ympäristöter-veydenhuoltoon.

Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Vetovoiman ja tunnettavuuden lisääminen	Luontokohteiden tiedot nä-kyville Ympäristöpalveluiden nettisivuille. Luontomatkai-lun edistäminen.	Luontokohteet Ympäristöpal-velujen nettisivuilla.	Tietoa luontoretkikohteista on päivitetty Ympäristöpal-velujen www-sivuilla.
	Turvallisen ja terveellisen ruoka- ja majoituspalvelui-den ja muiden matkailijoiden käyttämien palveluiden (esim. uimarannat, torit, juo-mavesi, lähiruoan myynti) edistäminen.	Suunnitelman mukaisten tar-kastusten toteutuminen, yrit-täjien riittävä neuvonta ja ohjaus sekä nopea reagointi mahdollisiin ongelmatilantei-siin. Laatunet ja sisäinen au-ditointi käytössä.	Suomi.fi sivuston jatkuva päi-vittäminen varmistaa alueen nykyisille ja uusille matkaili-joille ja yrittäjille helposti saavutettavat tiedot lakisää-teisistä palveluista ja mm. toiminnan aloittamiseen liit-tyvistä vaatimuksista. Paikallisten tiedotusvälinei-den kautta on annettu haas-tatteluja terveystarkastajan työkuvaan sekä erilaisiin ajankohtaisiin teemoihin liit-tyen.

9.3. Kasvatus- ja opetuslautakunta

Johdon analyysi

Koronaviruksen aiheuttama pandemia on edelleen vaikuttanut hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaiseen toimintaan. Valtioneuvosto, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Itä-Suomen aluehallintovirasto asettivat rajaus- ja suoja-toimia koronapandemian leviämisen estämiseksi. Lisäksi Mikkelin kaupunki on tehnyt rajoituspäätöksiä omaan toimintaansa Essoten suosituksiin perustuen. Alkuvuodesta aina kesään asti paikallisen koronatautilanteen johdosta monet toiminnot Mikkelissä olivat keskeytyksessä. Kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisten tulosalueiden toimintaan ovat vaikuttaneet mm. rajoitus- ja suoja-toimista johduneet poikkeukselliset opetusjärjestelyt (etäopetus), kokoontumisrajoitukset, suositukset välttää yleisötilaisuuksia ja niitä koskevat henkilömäärärajoitukset ja turvaohjeiden mukaiset järjestelyt (mm. suojaetäisyydet mahdollistavat tilat). Korona-altistusten vuoksi oppilaita ja eräiden peruskoulujen luokkia asetettiin kevätlukukaudella määräajaksi karanteeniin ja opetusta on järjestetty lähiopetuksen lisäksi poikkeuksellisin järjestelyin etäopetuksena. Myös Mikkelin lukio oli etäopetuksessa ajalla 8.3.-1.4.2021.

Toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisena, niiden arvioidaan alittuvan noin 13 000 euroa. Lukiokoulutuksen maksutuottojen arvioidaan ylittävän noin 12 000 euroa kaksoistutkintoa suorittavien kurssimaksujen ennakkoa suuremman kertymän johdosta. Varhaiskasvatuksen maksutuottojen (kotikuntakorvaukset) arvioidaan ylittävän 40 000 euroa. Perusopetuksen kotikuntakorvausten arvioidaan vastaavasti alittuvan noin 200 000 euroa. Tuet ja avustukset arvioidaan toteutuvan noin 135 000 euroa talousarviota paremmin ennakoimatta suurempien erityisavustusten saamisen johdosta. Toimintakulujen arvioidaan alittavan talousarvion noin 493 000 euroa. Henkilöstökuuluissa arvioidaan syntyvän säästöä noin 190 000 euroa, palvelujen ostoissa arvioidaan syntyvän säästöä 350 000 euroa (mm. etäopetusajan koulukuljetussäästöt, henkilöstön täydennyskoulutukset etäkoulutuksina). Avustusten arvioidaan ylittävän noin 47 000 euroa eräiden tuensiirtohankemaksusten tapahduttua kuluvan vuoden puolella.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvion toimintakatteen arvioidaan paranevan noin 480 000 euroa.

Ohjelmakortit

Lautakunta vastaa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä ja tuottamisesta. Lautakunta luo edellytyksiä ja toteuttaa laadukasta varhaiskasvatusta ja perusopetusta lapsille ja nuorille. Lukiokoulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintojen, työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lautakunta tukee lasten, nuorten ja aikuisten edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä henkiseen että myös fyysiseen hyvinvointiin.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Hallinnossa ollut Meijän Mikkelin -hanke päättyi 30.6.2021. Meijän Mikkelin -hankkeessa haettiin ratkaisuja heikoimmassa asemassa olevien asukkaiden osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Hankkeessa tarjottiin monipuoliset rahoitusmallit asukkaiden aktiivisuuden, yhteistyön ja uusien kokeilujen toteuttamiseen. Toiminta vietiin lähelle ihmisiä, asukkaat otettiin mukaan ideoimaan ja toteuttamaan yhdessä toimintaa ja täydentämään nykyisiä hyvinvointipalveluja. Hankkeen kohderyhmänä olivat kaikki kaupungin asukkaat, ja erityisesti Mikkelin kantakaupungin alueella asuvat syrjäytymisvaarassa ja heikoimmassa asemassa olevat asukkaat. Lähes kolmivuotisen hankkeen kokonaisbudjetti oli noin 1 600 000 euroa, josta ESR-

hankerahoitus oli 80 %, kaupungin omarahoitusosuus 15 % ja yksityisen rahoituksen osuus 5 %. Harrastamisen Mikkelin malli – Oma juttu kaikille -hanke sai myönteisen rahoituspäätöksen ja hanke aloitti toimintansa elokuussa. Hankkeessa lisätään maksuttomia harrastuksia jokaisessa peruskoulussa.

Rantakylän uusi päiväkotia avattiin 1.8.2021. Naisvuoren päiväkotia muuttui pidennetyn aukiolon päiväkodiksi ja Saksalan päiväkotia siirtyi normaaleihin aukioloaikoihin. Itäisen alueen päiväkotiratkaisua odotamme vielä. Laatuksely toteutettiin keväällä ja toimintaa kehitetään tulosten suuntaisesti.

Perusopetuksessa uuden eteläisen aluekoulun valmistelu on edennyt kilpailutusvaiheeseen. Kevään yhdeksännet luokat ovat nyt ensimmäinen ikäryhmä, jotka kuuluvat laajennetun oppivelvollisuuden piiriin. Heidän sijoittumistaan toisen asteen koulutukseen tuetaan tehostetun oppilaanohjauksen ja tiiviin nivelvaiheyhteistyön avulla.

Lukiokoulutuksen hallinnollisen uudistamiseen tähtäävää Mikkelin etä- ja aikuislukion toimintojen yhdistämistä Nettiluki-oon on jatkettu kesällä 2021. Uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2021 vuosiluokka kerrallaan. Uudet lukiolaiset kuuluvat pääsääntöisesti laajennetun oppivelvollisuuden ja tähän liittyvän maksuttomuuden piiriin. Näille opiskelijoille on kesän 2021 aikana hankittu oppimateriaalia sekä muuta lukio-opiskelussa tarpeellista välineistöä.

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Syrjäytymisen ehkäisy	<p>Tunne- ja vuorovaikutuskasvatuspolku varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen (sis. mm. kiusaamisen ehkäisyn ja moniammatillisen yhteistyön)/varhaiskasvatus, perusopetus</p> <p>Ehkäisevä päihdetyön toimenpiteet eri ikäisille 4-vuotissuunnitelman mukaisesti/varhaiskasvatus, peruskoulut, lukio, nuorisopalvelut, hyvinvointikoordinaattori</p>	<p>Vastuullinen ja aidosti välittävä asennoituminen kaikilla varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa työskentelevillä aikuisilla.</p> <p>Tupakointi/sähkösavukkeiden käyttö päivittäin, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 8,1 % /9,7%, tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Nuuskaa päivittäin; % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 4 %/4,5 %, tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Humalajuominen, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 8,3 %/10,2 %, tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä</p>	<p>Varhaiskasvatuksessa on käytössä yksikkökohtainen tunne- ja vuorovaikutuspolku. Lisäksi 4 varhaiskasvatuksen sosionomia toimii kentällä OKM:n tasa-arvo hankkeen rahoituksella. Jokaisessa yksikössä on miniverso tutori. Myös perusopetuksessa tunne- ja vuorovaikutuskasvatuspolkua on rakennettu tutoreiden tuella jokaisessa koulussa. Yhteiset kokoontumiset on suunniteltu tiedonkulun näkökulmasta. Koronatilan takia osa kokoontumisista on peruuntunut. Vuoden 2021 kouluterveyskyselyn tulokset tulevat kuntien käyttöön syksyllä.</p> <p>Tupakointi/sähkösavukkeiden käyttö päivittäin, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 8.-9. lk: 8,5 % /8,0 % lukio: 4,5 % / 6,1 % amm: 30,1 % / 28,7 %</p> <p>Nuuskaa päivittäin; % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 8.-9. lk: 6,3 % / 4,9 % lukio: 3,4 % / 3,8 % amm: 13,4 % / 14,7 %</p> <p>Humalajuominen, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 8.-9. lk: 8,1 % / 9,6 % lukio: 13,3 % / 17,8 % amm: 29,3 % / 26,9 %</p>

	<p>Käyttää alkoholia viikoittain, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 3,8 %/5 %, tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Kokeillut marihuanaa tai kannabista ainakin kerran, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 8,3 %/7,9 %, tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Raittius, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 64,5 %/61,7 %, tavoite: raittiiden osuus lisääntyy kaikissa ryhmissä</p>	<p>Käyttää alkoholia viikoittain, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 8.-9. lk: 4,0 % / 4,4 % lukio: 3,4 % / 6,3 % amm: 13,0 % / 12,8 %</p> <p>Kokeillut marihuanaa tai kannabista ainakin kerran, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 8.-9. lk: 10,5 % / 8,9 % lukio: 10,1 % / 14 % amm: 16,6 % / 20,1 %</p> <p>Raittius, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 8.-9. lk: 63,9 % / 60,7 %, lukio: 34,8 % / 34,9% amm: 25,8 % / 28,6%</p> <p>Lukiossa terveystiedon opetuksessa ja terveydenhoitajan vastaanotoilla kartoitetaan ja ohjataan päihdeasioissa.</p>
Verkostomaiset monitoimijaiset toimintamallit sekä yhteisöllisessä työssä että yksilökohtaisissa tukimuodoissa/kaikki tulosalueet	<p>Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 90,8 %/90,2 %, tavoite: 95 % 8.-9. lk: 75,7 %/75,1 %, tavoite: 80 % lukio: 74,5 %/75,2 %, tavoite: 80 % amm: 78 %/76,5 %, tavoite: 80 %</p>	<p>Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 4.-5. lk: 90,6 %/ 89,5 %, 8.-9. lk: 76,1 %/ 75,2 %, lukio: 76,0 %/ 74,5 %, amm: 74,7 %/ 76,1 %</p> <p>Kouluterveyskyselyn tulokset saadaan kuntien käyttöön syksyllä. Lukiossa on kouluterveystulostien pohjalta pidetty ryhmänohjaustuokioita. Tuokiossa on nostettu aiheita kouluterveyskyselystä ja käyty opiskelijoiden kanssa keskustelua.</p>
Elintapaneuvonta edistää hyviä ravinto-liikunta-unitottumuksia/varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, hyvinvointikoordinaattori, Meijän Mikkeli -hanke	<p>PYLL- indeksi (Potential Years of Life Lost), Ennenaikaisesti menetetyt elinvuodet Lähtötilanne (2010-2014): Miehet: Tilanne koko maata huonompi, etenkin alkoholin ja tupakan osalta. Ennenaikaiset menetykset suurimmat: 1) Tapaturmat ja myrkytykset, joista 58 % itsemurhat 2) verenkiertoelinsairaudet ja pahanlaatuiset kasvaimet (keuhkosyöpä)</p>	<p>Varhaiskasvatuksessa keskustellaan huoltajien kanssa elintapoihin liittyvistä asioista päivittäin. Hanketta llo kasvaa liikkuen jatkettiin 30.4.2021 asti, mutta tavoitteet toteutuivat silti vain osittain koronaepidemian vuoksi. Varhaiskasvatuksen yksiköissä toimii liikuntavastaavia, jotka kehittävät liikunnallista elämäntapaa ja tekevät hyvää yhteistyötä verkostoissa. Varhaiskasvatus on mukana Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa.</p>

		<p>Naiset: Tilanne koko maan tasolla. Kehitys positiivisinta koko maassa alkoholin suhteen. Huomio tupakan haittoihin. Ennenaikaiset menetykset suurimmat 1) pahalaatuiset kasvaimet (keuhkosyöpä), trendi huonompaan suuntaan 2) tapaturmat ja myrkytykset, trendi parempaan suuntaan, alkoholihaitat pienentyneet</p> <p>Tavoite: koko maan taso, erityinen huomio: Miehet: alkoholin ja tupakan haittojen vähentäminen. Naiset: Tupakan haittojen vähentäminen.</p> <p>Molemmilla lihavuuden ehkäisy.</p>	<p>Me uskallamme –hanke tarjoaa 9. luokkalaisille elintapaneuvontaa.</p> <p>Lukiossa Virtaa liikunnasta toiselle asteelle -hanke pyrkii edistämään opiskelijoiden liikuntaa ja hyvinvointia (teemapäivät, kuntosalivuorot, taukoliikunta).</p>
Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	Lasten ja nuorten kuuleminen ja osallisuus/varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus	<p>Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017):</p> <p>8.-9. lk: 26,3 %/26,9 %, tavoite: 33 %</p> <p>lukio: 29,1 %/30,5 %, tavoite: 33 %</p> <p>amm: 31,3 %/28,6 %, tavoite: 33 %</p>	<p>Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely) – ei tietoa vuoden 2019 THL:n tutkimuksessa.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa kehittämiskohteenä lasten kiireetön kuuleminen ja yksilöllinen huomioiminen. Vasu ja esiops-keskustelut pidetään säännöllisesti.</p> <p>Oppilaskunnan hallitukset toimivat kaikilla peruskouluilla. Kaupungin yhteisenä toimintana Lasten parlamentti ja Nuorisovaltuusto, jonka edustaja mukana kasvatus- ja opetuslautakunnan kokouksissa. Kouluterveyskyselyn tulokset saadaan kuntien käyttöön syksyllä.</p> <p>Mikkelin lukiolaiset voivat vaikuttaa opiskelijakunnan hallituksen kautta. Hallitus tekee aloitteita ja kannanottoja, joita pyritään ottamaan huomioon lukion päätöksenteossa. Opiskelijakunnan hallituksen puheenjohtaja osallistuu koulun neuvottelukunnan kokouksiin ja vastaavasti varapuheenjohtaja koulun yhteisöllisen opiskeluhuolto-ryhmän kokouksiin.</p>

		<p>Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017):</p> <p>4.-5. lk: 0,6 %/0,7 %, tavoite: 0 %</p> <p>8.-9. lk: 7,2 %/8,5 %, tavoite: 0 %</p> <p>lukio: 8 %/7,2 %, tavoite: 0 %</p> <p>amm: 7,6 %/7,4 %, tavoite: 0 %</p> <p>Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017):</p> <p>4.-5. lk: 1,8 %/2,7 %, tavoite: 0 %</p> <p>8.-9. lk: 8,6 %/9,5 %, tavoite: 0 %</p> <p>lukio: 10,3 %/10,4 %, tavoite: 0 %</p> <p>amm: 7,4 %/10 %, tavoite: 0 %</p>	<p>Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019)</p> <p>4.-5. lk: 1,1 %/0,9 %</p> <p>8.-9. lk: 9,3 %/9,1 %</p> <p>lukio: 8,2 %/7,9 %</p> <p>amm: 8,2 %/8,3 %</p> <p>Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019)</p> <p>4.-5. lk: 3,6 %/3,4 %</p> <p>8.-9. lk: 10,8 %/10,7 %</p> <p>lukio: 12,3 %/11,7 %</p> <p>amm: 12,9 %/10,9 %</p>
--	--	---	--

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Kansalaislähtöisen toiminnan mahdollistaminen	<p>Alueelliset matalan kynnyksen kohtaamispaikat/johto, varhaiskasvatus, perusopetus</p> <p>Verkostomaiset monitoimijaiset toimintamallit/johto, varhaiskasvatus, perusopetus</p> <p>Eri ikäisten ja eri ryhmien kohtaamisen edistäminen läpäisevästi toiminnassa/kaikki tulosalueet</p> <p>Yhdenvertainen harrastusmahdollisuuksien edistäminen ja harrastusmahdollisuuksien hakujärjestelmä/kaikki tulosalueet</p> <p>Tutortoiminta ja lukioiden yhteisölliset tapahtumat ja toiminta/lukioiden rehtorit, opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat ja opiskelijakuntien ohjaavat opettajat</p>	<p>Perheiden avoin kohtaamispaikka pääkirjaston alakerrassa perustettu ja kokeilun perusteella päätetään paikan jatkosta.</p> <p>Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017):</p> <p>4.-5. lk: 82 %/83,3 %, tavoite: 100 %</p> <p>8.-9. lk: 89 %/89,9 %, tavoite: 100 %</p> <p>Lukio: 94 % /93,4 %, tavoite: 100 %</p> <p>Amm. opp: 78,3 %/81,5 %, tavoite: 100 %</p>	<p>Avoin kohtaamispaikka Koppa kirjaston alakerrassa on toiminut aktiivisesti koronatilanne huomioiden ja on vakiinnuttamassa toimintaansa.</p> <p>Tutortoiminnan kehittämiseen olemme lukiolla satsanneet viimeisten vuosien ajan. Kehittämistä on tehty yhteistyössä XAMK:in Yhessä! -hankkeen kanssa. Myös ryhmänohjaus on ollut yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän kehityskohteena. Ryhmänohjaajien opastamiseen ja ryhmäytymiseen on kiinnitetty huomiota ja ymmärretty niiden tärkeys.</p> <p>Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019)</p> <p>4.-5. lk: 87,8 % / 89,4 %</p> <p>8.-9. lk: 96,2 % / 95,9 %</p> <p>Lukio: 97,0 % / 97,8 %</p> <p>Amm. opp: 90,8 % / 91,1 %</p>

		<p>Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus,% (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (2015): Kaikki MLI 25,5 %/koko maa 27,6 %, tavoite: MLI 30 % 20-64 v. 22,9 %/27,6 %, tavoite: 30 % 65+ 31,6 %/27,8 %, tavoite: 33 %</p> <p>Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % (Kouluterveyskeskus) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 48,1/ 45,1 %, tavoite: 100 % 8.-9. lk: 22,1 %/19,2 %, tavoite: 100 % lukio:13,6 %/ 13,1 %, tavoite: 100 % amm: 11,5 %/12,6 %, tavoite: 100 %</p> <p>Vapaa-aikana liikuntaa harrastavien osuus, % (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (2015): 81,2 %/ koko maa (2016) 78,8 %, tavoite: 100 %</p>	<p>Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus, % - ei Mikkeli-tietoa</p> <p>Harrastamisen Suomen mallin rahoituksella lisännyt harrastustoimintaa lapsille ja nuorille (7 koulua mukana pilotissa keväällä 2021). Ennenään jo koulujen kerhoja. Myös Me uskallamme -hanke mahdollistanut harrastuskokeilua 9. luokkalaisille.</p> <p>Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %(Kouluterveyskeskus) (MLI/koko maa 2019) 4.-5. lk: 41,9 %/39,5 % 8.-9. lk: 22,6 %/21,9 % lukio: 12,4 %/13,9 % amm: 15,1 %/15,0 %</p> <p>Vapaa-aikana liikuntaa harrastavien osuus, % - ei Mikkeli-tietoa</p> <p>Kouluterveystutkimuksen tulokset saadaan kuntien käyttöön syksyllä.</p>
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpiteet	<p>Kannustetaan sekä oppilaita että henkilökuntaa koulumatkapyöräilyyn, liikennekasvatus/kasvatus- ja opetushenkilöstö Rikspyörät ja ikäihmisten ulkoilu/hyvinvointikoordinaattori</p>	<p>Liikennekasvatus on osa perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Vietimme lukiolla keväällä pyörähuoltopäivää, jonka yhteydessä kannustimme opiskelijoita tulemaan pyörällä kouluun. Päivä osoittautui erittäin suosituksi ja oli osa Virtaa liikunnasta toiselle asteelle -hanketta.</p>	
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	<p>Lähiluontoympäristön hyödyntäminen Liikuntapaikkojen ym. rakennetun toimintaympäristön hyödyntäminen Kulttuuritoiminta hyvinvoinnin edistäjänä/kasvatus- ja opetushenkilöstö</p>	<p>Varhaiskasvatuksessa korona-aika on korostanut lähiluonnon merkitystä oppimisympäristönä. Kulttuurikameli ja kulttuuripolku ovat vakiintunutta toimintaa. Myös perusopetuksessa lähiluonto sekä paikalliset liikunta- ja kulttuuripaikat ovat osa oppimisympäristöä. Lukion opetuksessa pyritään hyödyntämään lähiliikuntapaikkoja ja paikallista kulttuuritoimintaa.</p>	

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Yhdyspintatyössä valmistautuminen uuteen maakuntaan	<p>Yhteensovittava johtaminen kaupungin ja muiden toimijoiden kesken, mm. si-sote-järjestöt/johto, varhaiskasvatus, perus-opetus, lukiokoulutus</p> <p>Perheiden hyvinvoinnin tukeminen eri elämäntilanteissa/kasvatus- ja opetushenkilöstö</p> <p>Erityistilanteiden tunnistaminen (myös heikot signaalit) matalalla kynnyksellä, parisuhteiden tuki varhain sekä ero-auttaminen/kasvatus- ja opetushenkilöstö</p> <p>Lähikouluperiaatteen vahvistaminen siten, että lapsille ja nuorille mahdollistuu tarvittaen tukitoimet ensisijaisesti omalla koulualueellaan. Toimintaa kehitetään yhdessä Essoten koulutiimien kanssa turvaten lapsen ja perheen palvelut matalalla kynnyksellä ja varhaisesti./kasvatus- ja opetushenkilöstö</p>		<p>Essoten ja kaupungin yhteinen Mikkelin lasten, nuorten ja perheiden johtoryhmä koostuu tällä hetkellä keskimäärin kerran kuussa. Samoin monialainen oppilas-huolenpidon ohjausryhmä. Myös monialainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto koostuu säännöllisesti.</p> <p>Tiiviissä yhteistyössä Essoten toimijoiden kanssa on seurattu lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja jaksamista erityisesti vallitsevassa pandemiatilanteessa.</p> <p>Erityisluokanopetusta on siirretty entistä enemmän oppilaiden lähikouluun ja myös oppilashuolto on suunniteltu alueellisesti yhteistyössä Essoten kanssa. Tällä hetkellä Essoten oppilashuoltotiimistä puuttuu useita koulupsykologeja.</p> <p>Mikkelin lukio tekee yhteistyötä useiden toisen asteen toimijoiden, Esedun ja Nuorisopiston kanssa. Tämän lisäksi sidosryhmäyhteistyötä toteutetaan XAMK:in, Etsivän nuorisotyön ja seurakunnan kanssa.</p>
Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen turvallisuus	<p>Sisäilmaongelmien hallittu hoitaminen ja ehkäisy/kokotulosalue sekä Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue</p> <p>Kokemus turvallisuudesta (mm. ympäristön siisteys, esteettisyys, valaistus, ei lymy-paikkoja)/kaikki tulosalueet</p> <p>Kotouttaminen, maahanmuuttajat osaksi yhteisöjä/kaikki tulosalueet</p>	Sisäilmaongelmaisten kiinteistöjen määrä vähenee	Kaikissa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen yksiköissä turvallisuussuunnitelmat ovat ajan tasalla. Yksikkökohtaiset sisäilmatyöryhmät kutsutaan kokoon, jos ongelmia ilmenee.

	<p>Osallisuuden kokeminen/kasvatus- ja opetushenkilöstö</p> <p>Sensitiivinen havainnointi lasten kiusaamisen ehkäisemiseksi.</p> <p>Turvallisuuden tunteen luominen kiusaamiseen ja häiritään välittömästi puuttamalla. Teoille nollatoleranssi/koko henkilöstö</p> <p>Koulutetaan henkilökunta tunnistamaan ja puuttamaan erilaisiin turvallisuutta yksilö- tai yhteisötasolla vaarantaviin ilmiöihin. Ääritapauksissa yhteistyö poliisin kanssa/koko henkilöstö</p> <p>Kartoitetaan lukuvuosittain opiskelijoiden turvallisuuden tuntemuksia/rehторit</p> <p>Harjoitellaan turvallisuutta ylläpitäviä asioita ja toimia/rehторit</p> <p>Luokkien ryhmäytymiseen panostaminen/ryhmänohjaajat</p> <p>Päivitetyt pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat. Turvakävelyt/rehторit</p>	<p>Asuinalueensa turvallisuuden tyytyväisten osuus, % (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (2015): Kaikki MLI 92,8 %/koko maa 91,2 %, tavoite: 95 % 65v + 92,9 %/91,8 %, tavoite: 95 %</p> <p>Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 6,7 %/ 7,3 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 6,6 %/5,8 %, tavoite: 0 % lukio: 1 %/1.1 %, tavoite: 0 % amm: 3 %/3,3 %, tavoite: 0 %</p> <p>Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): Tavoite: Paranee kaikissa ryhmissä 4.-5. lk: MLI 58,6 %/ koko maa 58,3 % 8.-9. lk: 36,4 %/39,5 % lukio: 33,8 %/38,8 % amm: 40,5 %/40,5 %</p>	<p>Asuinalueensa turvallisuuden tyytyväisten osuus, % - ei Mikkeli-tietoa</p> <p>Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, %(Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 4.-5. lk: 7,7 % / 7,2 % 8.-9. lk: 6,3 % / 5,5 % lukio: 0,4 % / 1,1 amm: 4,2 % / 3,6 %</p> <p>Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa, %(Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 4.-5. lk: 64,5 % / 61,7 % 8.-9. lk: 48,4 % / 46,6 % lukio: 41,4 % / 44,5 % amm: 48,6 % / 46,1 %</p> <p>Perusopetuksessa käytössä KiVa-kouluohjelma sekä Verso- ja Resto-menetelmät, joiden käyttöön henkilöstöä on koulutettu.</p> <p>Uusi kouluturvallisuutta edistävä mobiiliohjelma on hankittu ja opetushenkilöstöä koulutetaan sen käyttöön.</p> <p>Mikkelin lukiossa teetettiin syksyllä 2020 työolojen hyvinvointitarkastus. Tarkastus sujui varsin hyvin, ja pieniä puutteita olemme pyrkineet yhdessä tilahallinnon kanssa korjaamaan.</p> <p>Turvallisuuteen liittyviä harjoituksia tehdään kouluilla vuosittain ja turvallisuussuunnitelmia päivitetään tarvittaessa.</p>
--	--	--	--

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Liikennepäästöjen vähentäminen	Waltti-kortin käyttö Liikkuminen kävellen ja pyöräillen/kasvatus- ja opetushenkilöstö	Huoltajien koulukyvydytykset vähenevät, kun oppilaat käyttävät julkisia kulkuneuvoja tai kävelevät tai pyöräilevät	Waltti-kortti on edelleen käytössä. Sen avulla kannustetaan kestävän kehityksen tavoitteen mukaisesti julkisen liikenteen käyttöön.
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Ympäristökasvatus, teemaopinnot/kasvatus- ja opetushenkilöstö	Kestävän kehityksen suunnitelmien mukainen aktiivinen toiminta.	Ympäristökasvatus on osa esiopetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmaasekä perusopetuksen opetussuunnitelmaa.
Ilmanlaadun parantaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen			Kasvisruoka on kaikille lapsille ja nuorille vaihtoehtona.

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Resurssitehokkuus	Biojätteiden kierrätyksen lisääminen syntypaikkalajittelun ja keräämisen tehostamisella/kasvatus- ja opetushenkilöstö	Syntyvän sekajätteen määrä/määrä pienenee palvelualueen toimipisteissä (koulut ja päiväkodit)	Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa jätteet lajitellaan ja pakkausmateriaaleja hyödynnetään askartelussa. Perusopetuksen opetussuunnitelmaan kuuluu kestävä kehitys ja kierrättäminen.

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Saavutettavuus	Waltti-kortin käyttö mahdollistaa maksuttoman joukkoliikenteen peruskoululaisille/henkilöliikennepalvelut ja koulut	Joukkoliikenteen käyttäjämäärät (suoritetta)/määrä kasvaa	Waltti-kortti on edelleen käytössä peruskoululaisilla edistämässä julkisen liikenteen käyttöä.
Palvelujen digitalisointi	Kaupungin omistamien tilojen ja alueiden varausjärjestelmän sähköistäminen sekä markkinoinnin tehostaminen – koulujen käytön laajentaminen kouluajan ulkopuolella/yhteistyö vuokrauspalvelujen kanssa TVT-taitoja opetellaan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, Google-maailman hyödyntäminen opetuksessa digimateriaalien kanssa/kasvatus- ja opetushenkilöstö Monipuolisia TVT-taitoja vahvistetaan lukiokoulutuksessa. Nettilukion kurssitarrjonnan tarkoituksenmukainen hyödyntäminen joustavien opiskelupolkujen mahdollistamiseksi/ tulosaluejohtaja ja lukiokoulutuksen johtoryhmä	Julkisten tilojen käyttöaste, vajaakäyttöiset kiinteistöt/Lähtötilanne (15 h/vrk) 43 % / Tavoite 65 % Lähtötilanne Rakennuskohtainen varausjärjestelmä / Tavoite: avoin ja henkilöriippumaton varausjärjestelmä Sujuvat palvelut	Tietoa ei ole saatavilla. Julkisten tilojen käyttöastetta pyritään kasvattamaan. Mm. uusien koulujen suunnittelussa tämä otetaan huomioon. Järjestelmä ei ole vielä valmis. Varhaiskasvatuksessa on yksikkökohtaiset TVT-vastaavat. Daisy käytössä kaikissa yksiköissä. Perusopetuksessa TVT-tutorit huolehtivat yksikön TVT-osuamisesta. Etäopetusvaiheissa perusopetuksessa on opittu entistä enemmän käyttämään digitaalista materiaalia. Wilma on aktiivisessa käytössä perusopetuksessa ja lukiossa.

	Daisy-toiminnanohjausjärjestelmä varhaiskasvatuksessa ja Wilma käytössä perusopetuksessa/kasvatus- ja opetushenkilöstö		Mikkelin lukiossa opetus on siirtynyt pitkälti sähköisiin materiaaleihin. Sähköisiä menetelmiä käytetään päivittäin. Ylioppilaskirjoitukset ovat olleet sähköisiä jo useamman vuoden ajan. Otavian nettulukio-opinnot ovat valittavissa jokaiselle Mikkelin lukion opiskelijalle.
Kestävä kehitys ja ilmasto- muutoksen torjunta	Kestävän kehityksen suunnitelmat käytössä kaikissa yksiköissä/kasvatus- ja opetushenkilöstö Kaupungin virka-autojen käyttö/koko henkilöstö	käytetään kaupungin biokaasuautoja virka- ja virantoimitusmatkoissa	Varhaiskasvatuksen koulutukset toteutetaan verkossa. Kestävän kehityksen suunnitelmat ovat käytössä perusopetuksessa. Perusopetuksessa suurin osa täydennyskoulutuksesta on koronatilanne huomioiden toteutettu etänä verkossa. Lukiokoulutuksessa henkilöstökoulutukset on toteutettu pääosin verkossa.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Kalevankangas -kehittämisalusta	Edistetään kuntalaisten tasa-vertaisuutta ja osallisuutta liikunnalliseen elämäntapaan/varhaiskasvatus, perusopetus ja lukiokoulutus käyttää Kalevankankaan alueen palveluja/kasvatus- ja opetushenkilöstö	Kalevankankaan liikuntapaikkojen käyttö kasvaa	Kalevankankaan liikuntapaikat koulujen aktiivisessa käytössä. Kalevankankaan koululle ja erityisesti sen urheiluyläkoulun oppilaille alue tarjoaa loistavat lähiliikuntamahdollisuudet.
Työelämän tarpeista lähtevä koulutus	Osallisuuden ja hyvinvoinnin varmistaminen (nuoret ja aikuiset) osaamisen kehittämisen keinoin/lukiokoulutus	Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuuden kasvu/Ei tutkintoa: v. 2016: 6612 hlö / pienenee vuosittain Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuuden kasvu/v. 2016: 13645 hlö / kasvaa vuosittain Nuorisotyöttömyyden (17-24 v.) väheneminen/Lähtötilanne (2016): 21,8 %/17 % Tavoite: korkeintaan maan keskiarvotaso	Lukiokoulutuksessa on toteutettu työelämän tarpeisiin suunnattuja toimenpiteitä (mm. RSMP-profiilit) sekä Ohjatusti kohti tulevaisuuden työelämää -hankkeessa että Yrittäjyyskasvatuksella elinvoimaa Etelä-Savoon -hankkeessa.
Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	Opintotarjonnan Outlet (monimuotoinen verkostomainen koulutustarjotin)/lukiokoulutus Yhteinen näkyvyys/lukiokoulutus Rekrytointiyhteistyö korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa/varhaiskasvatus		Mikkelin lukio tekee monipuolista korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyötä. Korkeakoulu yhteistyön merkitys tulee näkyvämmäksi uudessa opetussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden myötä.

Työllisyydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Työllistämisperusteiset oppisopimukset ja muu koulutukseen ohjaus	Oppisopimuksia palvelualueelle mahdollisuuksien mukaan/kaikki tulosalueet	Oppisopimusten lukumäärä 15kpl/vuosi	Varhaiskasvatuksessa on 4 oppisopimustyöntekijää. Perusopetuksen henkilöstön täydennyskoulutuksiin liittyviä oppisopimuskoulutuksia on alkanut vuonna 2021 yli 20 henkilöllä ja syyskuussa on alkamassa n. 10 lisää. Mutta nämä eivät ensisijaisesti ole työllistämistoimia, tosin nyt osa valituista on määräaikaisessa työ/virkasuhteessa olevia eli parannamme heidän työmarkkinakelpoisuuttaan.
Osaavan työvoiman varmistaminen	Aktiivinen rekrytointi/kaikki tulosalueet	Tavoitteena saada uusia asukkaita ja lisätä seudun näkyvyyttä	Vakinaisten varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi on ollut haastavaa. Tehtäviin kelpoisia ei ole ollut aina saatavilla. Sijaisuuksiin ja määräaikaisiin tehtäviin on ollut välillä vaikea saada kelpoisia työntekijöitä. Lukiokoulutukseen on pysäytetty rekrytoimaan päteviä ja osaavia opettajia.

Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Strategian jalkauttaminen ja brändityö	Sitoutetaan kaupunkiorganisaatio ja yhteistyökumppanit strategian ja kaupunkibrändin toteuttamiseen Koulutetaan kaupunkiorganisaatiota ja yhteistyökumppaneita/koko henkilöstö	Kaupunkiorganisaatio, yhteistyökumppanit ja kaupunkilaiset käyttävät aktiivisesti Mikkelin uutta brändiä	Strategia ja sen sisältämät ohjelmat on otettu huomioon mm. Esimieskoulutuksissa ja kehityskeskusteluissa.
Mikkelin vetovoiman ja tunnettuuden lisääminen	Tuodaan esiin Mikkelin hyviä puolia monikanavaisesti Markkinoidaan sähköisiä kanaviamme niin sisäisesti kuin ulkoisesti Laadukkaat kasvatus- ja perusopetuspalvelut sekä terveet, turvalliset ja uudet tilat lisäävät kaupungin vetovoimaa/koko henkilöstö Laadukkaat ja monipuoliset lukiopalvelut, joita kehitetään aktiivisesti yhteistyössä mm. Viisiapilaverkoston ja LUKE –verkoston kanssa. Mikkelin rooli verkko-oppimisen ja monimuoto-oppimisen kehittäjänä nostetaan aktiivisesti esille/tulosaluejohtaja ja lukioiden rehtorit		Varhaiskasvatuksen toimintaa arvioidaan säännöllisesti ja toimintaa kehitetään tulosten suuntaisesti. Rantakylän päiväkotit valmistui 2.8.2021. Eteläisen aluekoulun suunnittelu on edennyt kilpailutusvaiheeseen. Perusopetuksessa aktiivista hanketoimintaa, jonka avulla laatua kehitetään. Mikkelissä on monipuoliset lukiopalvelut, joita kehitetään edelleen erilaisten hankkeidenkin avulla. Mikkelin lukio on vetovoimainen, nuorten lukio, mikä näkyy myös yhteishaun hakijamäärässä. Verkko-oppiminen ja monimuoto-oppiminen ovat nousseet tärkeään asemaan kevään etäopetusjaksojen aikana.

Huom! Kouluterveyskyselyn tulokset tulevat kuntien käyttöön myöhemmin syksyllä.

Suoritetaulukot

Varhaiskasvatus ja hoidon tuki

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
2211 - Päiväkodit			
asiakkaat kpl	1 096,00	1 165,00	106,30 %
menot / asiakas €/kpl	-12 425,91	-7 232,41	58,20 %
alle 3-vuotiaat %	22,10	15,70	71,04 %
erityisasiakkaat %	8,70	10,47	120,34 %
päiväkotien 3-6v asiakkaat kpl	854,00	982,00	114,99 %
2370 - Yksityinen päivähoito			
yksityinen päiväkotihoido, asiakkaita kpl	521,00	598,00	114,78 %
menot / asiakas €/kpl	-8 483,20	-3 716,11	43,81 %
yksityinen päiväkotihoido, alle 3-vuotiaita %	27,10	19,40	71,59 %
2400 - Vuoroahoito			
asiakkaat kpl	329,00	367,00	111,55 %
menot / asiakas €/kpl	-16 271,35	-8 619,99	52,98 %
2410 - Ryhmäperhepäivähoito			
ryhmäperhepäivähoidon asiakkaat kpl	54,00	55,00	101,85 %
menot / asiakas €/kpl	-18 223,85	-10 603,30	58,18 %
2430 - Perhepäivähoito hoitajan kodis			
perhepäivähoito hoitajan kodissa, asiakkaat kpl	47,00	50,00	106,38 %
menot / asiakas €/kpl	-20 337,92	-9 345,97	45,95 %
2470 - Lasten kotihoidontuki			
kotihoidontuella hoidettavat lapset kpl	453,00	438,00	96,69 %
menot / hoidettava lapsi €/kpl	-4 676,16	-2 542,72	54,38 %
2480 - Lasten yksityisen hoidon tuki			
yksityisen perhepäivähoidon tukilapset kpl	62,00	58,00	93,55 %
menot / asiakas €/kpl	-4 790,03	-2 354,01	49,14 %
2500 - Esiopetus			
asiakkaat kpl	436,00	427,00	97,94 %
menot / asiakas €/kpl	-9 714,99	-4 391,00	45,20 %
erityisasiakkaat %	24,50	29,90	122,04 %
päiväkodit, pelkässä esiopetuksessa kpl	74,00	73,00	98,65 %
2570 - Yksityinen esiopetus			
yksityinen esiopetus, asiakkaat kpl	96,00	95,00	98,96 %
menot / esiopetusasiakas €/kpl	-3 855,55	-1 815,78	47,10 %
yksityiset päiväkodit, pelkässä esiopetuksessa kpl	3,00	5,00	166,67 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Rantakylän uusi päiväkotitoiminta valmistui 2.8. 2021. Ympäri vuorokautisen varhaiskasvatuksen tarve on jonkin verran lisääntynyt. Huoltajien vuorotyömahdollisuudet ovat lisääntyneet. Perhepäivähoidon määrä sekä ryhmäperhepäivähoitoa että hoitajan kotona on pysynyt samalla tasolla arvioitun kanssa. Esioppilaiden määrä väheni. Tuukkalan päiväkodin esiopetusryhmä muutettiin alle 3-vuotiaiden ryhmäksi. Kotihoidontuella olevien lasten määrä on laskussa. Yksityisen perhepäivähoitajien ja lasten määrä on vähentynyt. Yksityisten päiväkotien palvelusetelin korotus ja aiempina vuosina talousarvioissa huomioimatta jäänyt palvelusetelin käytön kasvusta johtunut palvelusetelin ylityksen kertymä aiheuttaa kustannusten nousua talousarviossa.

Lukiokoulutus

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
2110 - Lukiot			
aineopiskelijoiden lukumäärä kpl	135,00	114,00	84,44 %
menot / aineopiskelija €/kpl	-42 556,30	-28 815,72	67,71 %
opetuskurssien lukumäärä kpl	755,00	448,00	59,34 %
menot / opetuskurssi €/kpl	-7 609,40	-7 332,57	96,36 %
varsinaiset opiskelijat kpl	755,00	779,00	103,18 %
menot / varsinainen opiskelija €/kpl	-7 609,40	-4 216,93	55,42 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Varsinaisten opiskelijoiden määrän lisäys johtuu lukion aloituspaikkamäärän kasvusta (250 aloituspaikkaa, +15) ja neljännen vuosikurssin opiskelijoiden määrän kasvusta (52 opiskelijaa; lisäys edelliseen vuoteen noin +10). Toteutuneet opetuskurssit 7/21 mennessä. Oppivelvollisuuden laajentumisen vaikutus lukion opiskelijamäärään.

Perusopetuspalvelut ja iltapäivätoiminta

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
2610 - Perusopetus			
oppilaita kpl	4 802,00	4 782,00	99,58 %
joista erityistä tukea tarvitsevat oppilaat kpl	509,00	570,00	111,98 %
menot / oppilas €/kpl	-10 323,72	-5 674,90	54,97 %
tuntia, koulut h	8 991,00	8 991,00	100,00 %
2900 - Iltapäivätoiminta			
aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistujia kpl	383,00	393,00	102,61 %
menot / osallistuja €/kpl	-1 930,20	-958,82	49,67 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Eteläisen aluekoulun suunnittelu on edennyt kilpailutusvaiheeseen. Koronatilanteen aiheuttamia vaikutuksia oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin seurataan ja tuetaan.

9.4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta

Johdon analyysi

Koronaviruksen aiheuttama pandemia on edelleen vaikuttanut hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaiseen toimintaan. Valtioneuvosto, sosiaali- ja terveysministeriö, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Itä-Suomen aluehallintovirasto asettivat rajaus- ja suoja-toimia koronapandemian leviämisen estämiseksi. Lisäksi Mikkelin kaupunki on tehnyt rajoituspäätöksiä omaan toimintaansa Essoten suosituksiin perustuen. Alkuvuodesta aina kesään asti paikallisen koronatautilantteen johdosta monet toiminnot Mikkelissä olivat keskeytyksessä. Hyvinvoinnin ja osallisuuden palvelualueen tulosalueiden toimintaan ovat vaikuttaneet mm. rajoitus- ja suoja-toimista johduneet toimintojen/palvelujen keskeytykset, suositukset välttää yleisötilaisuuksia, yleisötilaisuuksia koskevat henkilömäärärajoitukset ja turvaohjeiden mukaiset järjestelyt (mm. suojaetäisyydet mahdollistavat tilat) ja aikuisten harrastustoiminnan keskeyttämien.

Edellä mainitut rajoitus- ja sulkutoimenpiteet ovat vaikuttaneet kaikkien hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaisten tulosalueiden toimintaan: kansalaisopiston kurssitoiminta oli suurimmalta osaltaan keskeytyksessä/peruttu koko kevät lukukauden, kirjastojen käyttöä rajoitettiin ja käytössä oli ns. kirjakassipalvelu, kulttuuritapahtumia ei järjestetty, museot olivat suljettuina, kaupunginorkesterin konsertteja ei striimattuja konsertteja lukuun ottamatta toteutettu, nuorisotilat olivat suljettuina ja alle 12-vuotiaiden ja eräiden ammattilaisryhmien liikuntaa lukuun ottamatta sekä sisäliikuntapaikat että uimahallit olivat suljettuina ja myös ulkoliikuntapaikkojen käytössä oli rajoituksia lähes koko kevätkauden. Essoten alueen palaututtua takaisin koronapandemian perusvaiheeseen toimintoja on vähitellen avattu edelleen terveysturvallisuusohjeita noudattaen.

Heinäkuun seurannassa koronapandemian aiheuttaman poikkeusolon vaikutus hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaiseen toimintaan ja sen tuloihin arvioidaan seuraavasti. Myyntituottojen arvioidaan alittuvan noin 77 000 euroa mm. orkesterin lipputulojen ja seutukirjastopalvelujen myyntituottojen alittuessa. Maksutuottojen arvioidaan alittuvan noin 130 000 euroa johtuen kansalaisopiston kevätkauden kurssien peruuntumisista yli 90-prosenttisesti, minkä johdosta kurssimaksut jäävät saamatta. Tukien ja avustusten arvioidaan ylittävän talousarvion yli 110 000 euroa. Muiden toimintatuottojen arvioidaan alittuvan yli 360 000 euroa: tapahtumia ei ole voitu järjestää, joten lippumyyntituloja ei ole kertynyt, tiloja ei ole voinut vuokrata eli vuokratulot eivät kerry ja liikuntapalveluissa uimahallilippituloja ja liikuntatilojen käyttövuokratuottoja ole kertynyt. Toimintatuottojen arvioidaan jäävän lähes 470 000 euroa talousarviota heikommiksi. Toimintakulujen arvioidaan alittuvan noin 40 000 euroa. Alitus muodostuu kansalaisopiston ja osallisuuden tulosalueen henkilöstömenoissa lähes kaikkien kansalaisopiston kevätlukukauden kurssien peruunnuttua (opettajien henkilöstömenot). Muiden kulujen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisina. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan talousarvion toimintakatteen arvioidaan heikkenevän lähes 430 000 euroa

Ohjelmakortit

Tavoitteena on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja harrastuneisuutta, lisätä poikkihallinnollisuutta, kehittää toimintaympäristöjä ja sähköisten palvelujen käyttöä sekä tehostaa kumppanuussuhteita yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Lautakunta vastaa kansalaisopiston, yleisten kulttuuripalvelujen, liikunta- ja nuorisopalvelujen, kirjastopalvelujen, museopalvelujen ja orkesteripalvelujen tuottamisesta.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaisten kumppanuussopimusten mukaiset avustukset Mikkelin Teatterin kannatusyhdistykselle, Mikkelin Musiikkiopiston kannatusyhdistykselle ja Mikaeli Oy:lle on maksettu. Avustusten turvin kumppaneiden toimintaedellytyksiä on turvattu poikkeuksellisissa olosuhteissa ja osaltaan mahdollistettu toimintojen käynnistäminen koronatilanteen niin sallissa. Uutena hankkeena on käynnistynyt Kulttuurin unelmavuosi 2022-hanke, jolla oli tarkoitus käynnistää valmistelu Saimaa-ilmiossa (Savonlinnasta Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026) Mikkelin nimikkovuoden 2022 kulttuuritapahtumia varten. Vuoden 2026 kulttuuripääkaupungiksi valittiin kuitenkin Oulu. Mikkelissä toteutetaan joka tapauksessa ”Kulttuurin unelmavuosi 2022” kaupungin saamalla ESR-hankerahoituksella. Hankkeen budjetti on 600 000 euroa, josta ESR-rahoitus on 480 000 euroa ja kaupungin omarahoitusosuus 120 000 euroa. Hanke on käynnistynyt 1.12.2022 ja päättyy 31.3.2023. Kulttuurin unelmavuosi tuo kulttuurin, taiteen ja viihteen laajasti ja monipuolisesti lähelle mikkeliäistä työllistäen samalla alueen toimijoita.

Liikkuva Mikkelä 2030 -ohjelma valmistui. Ohjelman mukaisesti liikunnan edistämiseksi keskitytään erityisesti lasten ja nuorten liikkumisen, terveystieteiden ja luontoliikunnan edistämiseen. Liikuntapalvelut on ollut mukana Eteläisen Aluekoulun sisä- ja ulkoliikuntatilojen suunnittelussa. Kaikki ohjaustoiminta oli koronan vuoksi koko alkuvuoden hyvin vähäistä, toiminta aloitettiin vasta huhtikuun lopulla. Essoten kanssa yhteistyössä 2020 toteutettu senioreiden elintapaohjauskokeilu sai jatkoa ja uusia ryhmiä perustettiin keväällä 2021. Koululaiskilpailuita ja -tapahtumia sekä muita liikunnan esittelytilaisuuksia ei koronan vuoksi järjestetty. Seurafoorumi perustettiin yhteistyössä Etelä-Savon Liikunnan kanssa, ensimmäinen kokoontuminen etäyhteyksin toteutettiin 26.4.2021.

Yleisten kulttuuripalveluiden alkuvuoden yleisötapahtumia ei voitu rajoitusten vuoksi järjestää, mutta osa tarjonnasta tuotettiin pienille kohderyhmille ja digitaalisena palveluna. Koronarajoitusten lievennyttyä kesäkuun puolella välissä, on pystytty toteuttamaan myös yleisötapahtumia. Viikon mittainen Hulivilkarnevaali toteutettiin hybridiversiona siten, että kaikkina päivinä oli lähitapahtumia ja lisäksi tarjontaa verkossa. Puistokonserttikokonaisuus alkoi heinäkuussa painottuen loppukesään. Myös lähinnä piha-alueilla tapahtuneita kulttuurivierailuja senioreille palvelukeskuksiin ja lapsille suunnattuja Pienten puistikot -tapahtumia on järjestetty kesäkuun puolesta välistä eteenpäin koronaan liittyvät rajoitukset huomioon ottaen. Yhteistyötä on tehty myös kulttuuritoimijoiden ja -yhdistysten kanssa.

Suuri osa kansalaisopiston kevään kurssitoiminnasta peruttiin. Osa kurseista voitiin toteuttaa etäopetuksena. Lisäksi lasten ja nuorten opetusta sekä musiikin yksilöopetusta voitiin järjestää välillä myös etäopetuksena. Kurssimaksuja jouduttiin palauttamaan huomattava määrä ja koska palautuksissa oli mukana myös syksyllä 2020 maksettuja maksuja, ovat kurssimaksutuotot tällä hetkellä miinuksella. Ulkopuolisilla kuten järjestöillä ei ollut mahdollisuutta käyttää opiston tiloja kevään aikana. Näin ollen vuokratuottoja ei keväältä tullut lainkaan.

Kirjastoissa oli kevään aikana erilaisia kävijärajoituksia, vuosi alkoi max 20 henkilön rajoituksella, 20.2.21 siirryttiin 10 hengen kävijärajoitukseen ja 8.3. – 22.4. kirjastoissa sai olla max 6 henkilöä. Kävijämäärän rajaaminen max 6 henkilöön mahdollisesti asiakkaille vain etukäteen varatun aineiston noutamisen, kirjastoissa ei voinut käyttää asiakkaita tai muita palveluita kuten lehtisalia. 23.4.- 3.5.21 palattiin max 20 henkilön rajoitukseen. Asiakkaat pääsivät taas itse hyllyille, kun rajoitus nousi max 50 henkilöön. Omatoimikirjastot olivat avoinna alkuvuodesta pääkirjaston aukioloaikojen mukaan, mutta 8.3.- 7.5.21 omatoimiaika ei ollut käytössä. Omatoimiaika ma-pe saatiin taas toukokuussa ja kesäaukiolokaudella omatoimiaika oli ma-pe klo 9-20. Kirjastojen toimiessa tiukimpien rajoitusten aikana vain varausten noutopaikkana lisättiin chat-palvelua klo 18 saakka. Tapahtumat ja koulujen kanssa tehtävä kirjastopolkuyhteistyö siirrettiin etätalouksiksi. Niin koululaisille kuin aikuisasiakkaille järjestettiin etävinkkauksia. Digiopastukset siirrettiin myös etäopastuksiksi. Liikkuvien kirjastopalveluiden kevätkausi peruuntui, liikkuvien kirjastonhoitajat osallistuivat asiakaspalveluun ja etätapahtumien tekemiseen.

Museot olivat kokonaan suljettuna 10.3.-5.4.2021. Taidemuseo avattiin yleisölle 14.4. alkaen kuuden hengen rajoituksella ja 23.4. alkaen 20 hengen rajoituksella. 3.5. alkaen sisätiloissa sallittiin max 50 henkeä yhtä aikaa turvaohjeita noudattaen. Suur-Savon museo avattiin yleisölle 15.5.2021. Viestikeskus Lokki suljettiin yleisöltä keväällä johtuen luolan katon sortumavaarasta. Kaakkois-Suomen Viestikilta tuotti Lokin historiasta kertovan videon, jota esitetään Muistissa. Museotoimen kesäkohteet avattiin yleisölle normaalien aikataulujen mukaisesti. Sodan ja rauhan keskus Muisti avattiin yleisölle 4.6. alkaen. Taidemuseon kesänäyttely M_Itä? Nykytaiteen biennaali avattiin 11.6.2021. Näyttely levittäytyy ympäri kaupunkia katutilaan ja puistoihin. Näyttely on avoinna 10.10.2021 saakka. Saaduilla korona-avustuksilla tuotettiin kevään aikana digitaalista materiaalia sekä vaihtuvista että pysyvistä näyttelyistä sosiaaliseen mediaan ja museoiden internetsivuille.

Kaupunginorkesterin kausikonsertit (6 kpl) toteutettiin keväällä pääosin ilman yleisöä suorina internetlähetyksinä. Ainoastaan toukokuussa oli yksi kausikonsertti, johon voitiin ottaa 50 hlö yleisö. Tämän lisäksi orkesteri järjesti viisi kamarimusiikkikonserttia toukokuussa, joihin voitiin ottaa 30 hlö kuhunkin. Kesä-heinäkuussa orkesteri esiintyi yleisölle Hulivilikarnevaaleilla (2 näytöstä) ja Mikkelin musiikkijuhlilla (1 näytös), joissa oli yleisöä paikalla rajoitetusti. Musiikkijuhlien konsertti esitettiin lisäksi myös suorana internetlähetyksenä. Orkesteri esiintyi kesäkuussa Mikkelin alueen palvelukodeissa vanhuksille (11 konserttia). Jokaisena lukuvuotena toteutettava Kulttuuripolku 6-luokkalaisille toteutettiin toukokuussa digitaalisesti. Kouluille lähetettiin etukäteen tutustuttavaksi orkesterin tuottamaa videomateriaalia ja muusikot esittelivät orkesterin toimintaa ja vastailivat oppilaiden kysymyksiin videoyhteyden välityksellä. Lisäksi orkesteri oli mukana useassa videoproduktiossa ja äänitti levyllisen jousiorkesterimusiikkia, joka julkaistaan vuoden 2022 alussa.

Nuorisotiloja jouduttiin aika-ajoin sulkemaan ja niitä koskivat tiukat kokoontumisrajoitukset, joten digitaalisia toimintaympäristöjä hyödynnettiin nuorten kohtaamisessa. Päätoiminen koulunuorisotyö päästiin hankerahoituksen turvin aloittamaan vuoden alussa Rantakylän yhtenäiskoululla ja Lyseon koululla. Koulunuorisotyön ensisijaisena kohderyhmänä ovat perusopetuksen 7–9-luokkalaiset, lisäksi tuetaan alakoulusta seitsemännelle luokalle ja yläkoulusta toiselle asteelle siirtyviä oppilaita. Ensimmäisen toimintalukukauden jälkeen opettajille ja nuorille suunnattujen kyselyjen kautta kerätty palaute oli myönteistä ja koulunuorisotyö nähtiin arvokkaana toimijana koululla. Läsä oleva kohtaaminen ja tuki koulutyön ohessa näyttäytyivät tärkeinä. Ehkäisevän päihdetyön Selvästi-tuoteperheen nuorten toimintoja ei voitu toteuttaa perinteisin keinoin, josta syystä kouluille laadittiin Xamkin yhteisöpedagogiopiskelijoiden ja nuorisopalveluiden yhteistyönä 6-luokkalaisille suunnattu Vain Selvästi -paketti. Aineistossa oli kaksi valmista oppituntia (2x45min) päihteistä sekä omien valintojen merkityksestä. 6-luokkalaiset kävivät aineiston läpi opettajiensa johdolla. Terveyttä edistäviä valintoja käsittelevää materiaalia jaettiin ja käsiteltiin mm. sosiaalisessa mediassa ja nuorisotiloilla. Etsivä nuorisotyö toimii osana Ohjaamo-tiimiä; etsivän nuorisotyön tukea ja palveluja on poikkeusvuonna tarvinnut yhä useampi nuori.

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.
Syrjäytymisen ehkäisy	Maksuttomat tapahtumat ja teemapäivät/kaikki tulosalueet	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely) lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.–5. lk: 90,8 %/90,2 %, tavoite: 95 % 8.–9. lk: 75,7 %/75,1 %, tavoite: 80 % lukio: 74,5 %/75,2 %, tavoite: 80 % amm: 78 %/76,5 %, tavoite: 80 % Elämänlaatunsa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus, % (FinSote, aikuisväestö), lähtötilanne (2015): Kaikki MLI 53,8 %/koko maa 54,5 %, tavoite: 60 % 65+ 56,6 %/52,4 %, tavoite 60 % Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.–8.–9. lk: 26,3 %/26,9 %, tavoite: 33 % lukio: 29,1 %/30,5 %, tavoite: 33 % amm: 31,3 %/28,6 %, tavoite: 33 %	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely 2019 MLI/koko maa): 4.–5. lk: 90,6 %/ 89,5 % 8.–9. lk: 76,1 %/ 75,2 % lukio: 76 %/ 74,5 % amm: 74,7 %/ 76,1 % Elämänlaatunsa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus, % (FinSote, aikuisväestö) – ei Mikkeli-kohtaisia tietoja. Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely) – ei Kouluterveyskyselyssä 2019

	<p>Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.–5. lk: 0,6 %/0,7 %, tavoite: 0 % 8.–9. lk: 7,2 %/8,5 %, tavoite: 0 % lukio: 8 %/7,2 %, tavoite: 0 % amm: 7,6 %/7,4 %, tavoite: 0 % Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.–5. lk: 1,8 %/2,7 %, tavoite: 0 % 8.–9. lk: 8,6 %/9,5 %, tavoite: 0 % lukio: 10,3 %/10,4 %, tavoite: 0 % amm: 7,4 %/10 %, tavoite: 0 % Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus, % (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2015): Kaikki 9,9 %/8,6 %, tavoite: 0 % 20–64 v. 10,2 %/8,6 %, tavoite: 0 % 65+ 9,1 %/8,6 %, tavoite: 0 %</p> <p>Osallistuvalla budjetoinnilla jaettu raha euroina Kumppanuuspöytätilaisuuksien määrä</p>	<p>Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely 2019 MLI/koko maa): 4.–5. lk: 1,1 %/0,9 % 8.–9. lk: 9,3 %/9,1 % lukio: 8,2 %/7,9 % amm: 8,2 %/8,3 % Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely 2019 MLI/koko maa): 4.–5. lk: 3,6 %/3,4 % 8.–9. lk: 10,8 %/10,7 % lukio: 12,3 %/11,7 % amm: 12,9 %/10,9 % Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus, % (FinSote, aikuisväestö) – ei Mikkeli-kohtaista tietoa</p> <p>Yleisten kulttuuripalveluiden tapahtumista suurin osa on ollut maksuttomia: 133 kpl. Kansalaisopisto on järjestänyt maksuttomia tapahtumia kuten opastettuja kävelyretkiä osana 100-vuotisjuhluvuottaan, mutta osa tapahtumista jouduttiin koronan takia perumaan. Kirjaston etätapahtumissa ja -koulutuksissa yhteensä 1508 osallistujaa, kaikki kirjaston tapahtumat ovat maksuttomia.</p>	<p>Koululaiskilpailuja ja -tapahtumia ei ole koronan vuoksi järjestetty vuonna 2021. Ohjaaja-avustuksia on myönnetty 25 urheiluseuralle. Iikmikä meno hanke toteutui. Hankkeessa tarjottiin maksuttomia ohjattuja liikuntavuoroja Saimaa Stadiumilla yhdessä seurojen kanssa.</p>
	<p>Liikuntaseuroihin kuulumattomien lasten ja nuorten ohjaaminen liikunnan pariin, matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia tarjoavien liikuntatoimijoiden avustaminen/liikuntapalvelut</p>		<p>Aktiivinen Arki ja LihAppro -harrastustapahtumia ei koronan vuoksi järjestetä 2021.</p>
<p>Kumppanuustalo-toimintamalli</p>	<p>Kumppanuusmallin valmistelu hankkeessa yhteistyössä kolmannen sektorin, maakunnan ja Essoten kanssa/kansalaisopisto</p>		<p>Kaupunki on keväällä hyväksynyt lähidemokratiamallin, jonka avulla osallisuutta ja kumppanuutta edistetään. Mallia valmisteltiin yhdessä kaupunginosaseurojen kanssa.</p>

	<p>Lasten ja nuorten osallisuuden tukeminen: lasten ja nuorten vaikuttajaryhmien kuuleminen päätöksenteossa/kaikki tulosalueet</p>		<p>Uusi nuorisovaltuusto aloitti toimintansa vuoden alussa. Kaupunginvaltuustoon ja lautakuntiin on valittu nuorisovaltuuston edustaja puhe- ja läsnäolo-oikeuksin.</p>
Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	<p>Palvelujen saavutettavuuden parantaminen digitaalisilla palveluilla ja digiopastuksella/kaikki tulosalueet</p>		<p>Verkkokauppa on avattu. Hankitaan Seppo-peli, jolla mm. esitellään ja toteutetaan erilaisia palveluita. Kirjaston etädigiopastuksissa yhteensä 105 osallistujaa. Yhteistyötä Esteryn kanssa lähidigiopastuksissa ei koronan vuoksi voitu tehdä.</p>
	<p>Osallistuvan budjetoinnin koekielujen jatkaminen ja sopivien mallien löytäminen</p> <p>Kumppanuuspöytätoimintamallin käyttö.</p>		<p>Osallistuva budjetointi otetaan käyttöön osana lähidemokratiamallin toteutusta. Kumppanuuspöytätoimintamalli vakiinnutetaan osaksi kaupungin toimintaa. Ensimmäinen mallin mukainen tilaisuus järjestetään syyskuussa 2021.</p>
	<p>Meijän Mikkeli –hankkeen kautta syntyvät eri-ikäisille kohdentuvat osallisuuden edistämismallit/Meijän Mikkeli-hanke ja yhteistyö kaikkien tulosalueiden kesken</p> <p>Sosiaaliset kohtaamiset mahdollistava sisältötyö; satutunnit, lukupiirit, selkolukupiiri, senioreille suunnatut tarinatuokiot, taidemusiikkiklubi, sanataidepajat, lukukoiratoiminta, lukuneuvojatoiminta, sosiokulttuurisen lukemisen työpajakokeilut ”Yhdessä lukemisen sinfonia”-hankkeessa yhteistyössä Xamkin kanssa/kirjastopalvelut</p> <p>Omatoimiseen liikuntatoimintaan kannustaminen/liikuntapalvelut Seurafoorumin perustaminen/liikuntapalvelut</p>		<p>Meijän Mikkeli –hankkeen kokemuksia on hyödynnetty kaupungin lähidemokratiamallin valmistelussa.</p> <p>Lähiliikuntapaikkoja ja ulkoilureittejä on kunnostettu. Seurafoorumi perustettu. Hankitaan digitaalinen Seppo-peli omatoimisen liikkumisen edistämiseksi.</p>

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	Julkisen taiteen edistämisen/museopalvelut	Julkisen taiteen poikkihallinnollisen työryhmä kokoontuu säännöllisesti	Julkisen taiteen työryhmä kokoontui kevätkaudella viisi kertaa; 10.2., 25.3., 6.5., 17.5. ja 24.5.
	Vapaasti koulu- ja vapaa-ajankäytössä olevien lähiliikuntapaikkojen huomiointi kouluverkkoratkaisujen yhteydessä, liikkumaan kannustavat ratkaisut koulusuunnittelussa/liikuntapalvelut	Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.–5. lk: 48,1/45,1 %, tavoite MLI: 100 % 8.–9. lk: 22,1 %/19,2 %, tavoite: 100 % lukio: 13,6 %/13,1 %, tavoite: 100 % amm: 11,5 %/12,6 %, tavoite: 100 %	Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % (Kouluterveyskysely 2019 MLI/koko maa): 4.–5. lk: 41,9 %/39,5 % 8.–9. lk: 22,6 %/21,9 % lukio: 12,4 %/13,9 % amm: 15,1 %/15,0 % Liikuntapalvelut mukana Eteläisen aluekoulun sisä- ja ulkoliikuntatilojen suunnittelussa.

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.
Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen turvallisuus	Monipuoliset, laadukkaat ja helposti saavutettavat soveltavan liikunnan ryhmät aikuisille ja lapsille/liikuntapalvelut, nuorisopalvelut	ryhmien määrä	Liikuntapalveluiden soveltavan liikunnan ryhmiä 32 kpl.
	Esteettömyyden edistäminen palveluissa/kaikki tulosalueet	Esteettömyyssuunnitelman päivitys tehty	Esteettömyyssuunnitelman päivitys valmistui keväällä 2021.

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.
Matkailun edistäminen	Muistin toteuttaminen ja Päämajamuseon perusnäyttelyn uusiminen/museojohtaja	Muisti avautuu kävijöille keväällä 2021	Muisti avautui 4.6.2021. Orkesteri oli mukana Muistin avajaisvideon toteutuksessa.
	Museostrategian liittäminen matkailustrategiaan/ museojohtaja	On liitetty	On liitetty.
Palvelujen digitalisointi	LogBook-nuorisotyön tilastointityökalun vakiinnuttaminen/nuorisopalvelut Hellewi-kurssin hallintapalvelut ja verkkoasiointi kassa- ja maksupalveluissa/liikuntapalvelut Etäkonsertti kouluille ("korona-ajan" kokeilu) / yleiset kulttuuripalvelut	tilastojen kattavuus verkkomaksaminen mahdollistuu konsertti järjestetty	Nuorisotyötä tilastoidaan ja dokumentoidaan Lokikirjatyökalulla ja etsivää nuorisotyötä PARent-järjestelmällä. Verkkokauppa, josta voi ostaa mm. uimahalli- ja ensilumenladun lippuja, on avattu. Hulivilikaarnevaliivikon aikana järjestettiin myös digitaalista palvelutarjontaa, mm. konsertteja ja työpajoja. Lisäksi joitakin Kulttuuripolkuosioita koululaisille toteutettiin digitaalisesti.

			<p>Orkesteri toteutti kaikki kevään kausikonsertit suoratoistolähettyksinä, joista jäi myös tallenne katsottavaksi.</p> <p>Orkesteri toteutti kulttuuripolkuvierailut 6-luokille ennakkovideoiden ja videoyhteyksien avulla.</p> <p>Korona-aikana kirjasto toteutti kaiken koulu yhteistyötarjonnan sekä aikuisten tilaisuudet ja digineuvonnan etäpalveluina. e-Magz aikakauslehtipalvelun e-lehtivalikoimaa kasvatettiin 50 lehteen. Tiukimpien kävijärajoitusten aikana chat-palveluaikaa pidennettiin.</p>
--	--	--	--

3. ELINVOIMAOHJELMA

Painopiste: Matkailu, vapaa-ajanasuminen, kulttuuri ja liikunta sekä niihin liittyvä tapahtumatuotanto			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.
Mikkelin vahvuuksien täysimääräinen hyödyntäminen ja brändin rakentaminen	<p>Laadukkaiden tapahtumien, konserttien ja näyttelyiden järjestäminen/museopalvelut, yleiset kulttuuripalvelut, kaupunginorkesteri</p> <p>Laadukkaat kirjastopalvelut ja kansalaisopisto/kirjastopalvelut, kansalaisopisto</p> <p>Laadukkaiden liikuntapaikkojen rakentaminen ja kunnossapito/liikuntapalvelut</p>	<p>Kävijämäärät, tavoite: kaikissa kävijämäärät kasvavat lähtötilanne (2017): Kirjasto: 635 534 Museo: 38 491</p> <p>Orkesteri: 16 918</p> <p>Kulttuuripalvelut: kävijämäärä omissa ja muiden kanssa yhteistyössä järjestetyissä tapahtumissa: 47 467; kävijämäärä tapahtumissa, joihin on myönnetty kohdeavustusta: 13 293; säännöllistä kulttuuriavustusta saavien kävijä-/osallistujamäärä: 12 011</p> <p>Uimahalli: 148 829 Teatteri: 37 586 Kansalaisopisto: 5 500 opiskelijaa.</p>	<p>Kävijämäärät: Kirjasto: 131 910 Museo: 17 936</p> <p>Orkesteri: Kuulijamäärä verkossa oli 1100 ja yleisöä konserttitalissa oli 330, myös kansainvälisesti sekä konserttiarvostelu HS:ssä.</p> <p>Koronarajoitusten vuoksi alkuvuoden yleisötapahtumia ei voitu järjestää. Yleisten kulttuuripalveluiden tapahtumissa kävijöitä 9 375. Kohdeavustusta saaneiden kävijämäärä: 2253 (kaikki eivät ole vielä tehneet selvitystä) Kulttuuripalveluiden säännöllistä kulttuuriavustusta saaneiden kävijämäärä: 5104 Uimahalli: 20 140 Teatteri: Kansalaisopisto. 1 347 opiskelijaa. Kansalaisopisto joutui koronan takia perumaan suuren osan keväälle suunnitelluista kursseista.</p> <p>Jalkapallohalli, Kalevankaan kuntoportaat ja Anttolan ulkokuntosali valmistuvat. Anttolan ja Ristiinan polkureitit valmistuvat vuoden 2021 aikana. Urpolan tekojää otetaan käyttöön syksyllä 2021. Säynätin kota-alueelle rakennetaan esteetön laiturijä ja tulipaikka. Retkeilyreittien</p>

			opasteita uusitaan. Rantakylän uusi huoltorakennus valmistuu. Useita liikuntapaikkoja kunnostetaan vuoden aikana.
--	--	--	---

Työllisyysdenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma31.7.
Pitkään työttömänä olleiden ja nuorten aktivoiminen, työelämävalmiuksien kehittäminen ja palkkatukityöllistäminen. Tavoitteena oikean palvelun löytäminen, koulutukseen hakeutuminen tai avoimille työmarkkinoille työllistyminen.	Nuorten tavoittaminen, motivointi ja ohjaus työllistämistoimenpiteisiin, Olkkarin ja TE-toimiston yhteistyön lisääminen nuorten työllistämiseen liittyen/nuorisopalvelut	Etsivän nuorisotyön kävijämäärä Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, lähtötilanne (MLI/koko maa) 6,3 %/8,3 %, tavoite 5 % Nuorisotyöttömyyden (17-24 v.) väheneminen Lähtötilanne (2016): 21,8 %/17 % tavoite korkeintaan maan keskiarvotaso	Etsivän nuorisotyön ilmoitusk-sia 195 nuoresta. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet Mikkeli/koko maa 2018: 6,2 %/7,9 % (Sotkanet/THL) Nuorisotyöttömyys (17-24 v) Mikkeli/koko maa 2020 15,8 %/16,7 % Mli 12/2020: 404 hlöä (Tilastokeskus)

Suoritetaulukot

Kirjastot

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3600 - Mikkelin kirjastot			
Mikkelin kirjastot yhteensä, lainat kpl	640 000,00	327 087,00	51,11 %
menot / laina €/kpl	-5,07	-5,36	105,73 %
Mikkelin kirjastot yhteensä, käynnit kpl	523 000,00	131 910,00	25,22 %
menot / käynti €/kpl	-6,21	-13,30	214,25 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Kirjastopolun koulu yhteistyötä (vinkkauksia ja kirjastosuunnitteuksia) sekä etätietotunteja, vinkkauksia aikuisille sekä muita tilaisuuksia toteutettiin etänä mahdollisuuksien mukaan.
Liikkuvien kevätkausi ei toteutunut, vaan liikkuvien henkilökunta osallistui koulutyhteistyöhön ja muuhun etätapahtumatuotantoon sekä asiakaspalveluun.
Tiukimpien kävijärajoitusten aikana chat-palveluaikaa laajennettiin klo 18 asti ma-to.
Etänä luettavien eMagz-palvelun aikakauslehtien määrä nostettiin 50.
Kesän Hulivili-karnevaalien ohjelmassa kirjasto oli mukana.

Museopalvelut

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3400 - Museopalvelut			
käynnit kpl	36 150,00	17 936,00	49,62 %
menot / käynti €/kpl	-39,94	-49,07	122,87 %
näyttelyiden määrä kpl	11,00	9,00	81,82 %
tallenteiden määrä kpl	48 500,00	62 233,00	128,32 %
sijoitettavien teosten määrä kpl	661,00	661,00	100,00 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Sodan ja rauhan keskus Muistin ja Päämajamuseon toiminta avautui yleisölle 4.6.2021. Taidemuseossa on toteutettu kaksi vaihtuvaa näyttelyä, kolmas näyttely avataan 28.10.2021. Suur-Savon museon vaihtuva näyttely on avoinna kevääseen 2022 saakka. Palveluiden järjestäminen toteutuu talousarvion mukaisesti.

Kaupunginorkesteri

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3300 - Kaupunginorkesteri			
konsertit ja esitykset kpl	80,00	60,00	75,00 %
menot / konsertti tai esitys €/kpl	-12 857,85	-9 133,56	71,03 %
kuulijoiden määrä kpl	18 000,00	10 000,00	55,56 %
menot / kuulija €/kpl	-57,15	-54,80	95,90 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Koronan vuoksi kevätkausi soitettiin lähes kokonaan ilman yleisöä suorina internetlähetysinä. Suunniteltuja konsertteja peruuntui tai siirtyi. Orkesteri levytti keväällä ja erilaisia videoprojekteja toteutettiin useita. Tällä hetkellä näyttää siltä että syyskausi voidaan toteuttaa suunnitellusti, joskin on todennäköistä että jotain yleisörajoituksia on voimassa.

Vapaa sivistystyö

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3700 - Vapaa sivistystyö			
opiskelijat kpl	5 100,00	1 347,00	26,41 %
menot / opiskelija €/kpl	-370,59	-592,56	159,90 %
opetustunnit kpl	20 500,00	6 059,00	29,56 %
menot / opetustunti €/kpl	-92,19	-131,73	142,89 %
kurssilaisia kpl	10 000,00	2 584,00	25,84 %
menot / kurssilainen €/kpl	-189,00	-308,89	163,44 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Suuri osa opiston kursseista jouduttiin kevään aikana perumaan koronan takia ja tämä vaikutti huomattavasti kurssimaksutuottoihin, mutta myös tuntiopettajien palkkakustannuksiin. Tuotot vähenivät selkeästi, mutta henkilöstömenoissa syntyi niin ikään säästöä. Toiminnan kannalta kurssien peruminen ja kurssimaksujen palauttaminen oli tietenkin lamaanuttavaa. Myöskään opiston tiloja ei voitu kevään aikana vuokrata ulkopuolisille ja näin ollen vuokratuloja jäi keväältä saamatta.

Liikuntapaikat

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
4000 - Liikuntapalvelut			
ohjaaja-avustusta saaneiden järjestöjen määrä kpl	34,00	25,00	73,53 %
menot / avustettu järjestö €/kpl	-10 954,14	-5 531,30	50,50 %
4300 - Uimahallit			
uimahallien käynnit kpl	183 503,00	20 140,00	10,98 %
menot / käynti €/kpl	-10,26	-44,42	432,78 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Uusi jalkapallohalli valmistui kesä-heinäkuun vaihteessa 2021. Korona-epidemian vuoksi uimahallit sekä liikuntaryhmät olivat kiinni 1.1.-25.4.2021. Liikuntaryhmien asiakkaat maksavat pääsääntöisesti koko lukuvuoden kerralla eli syyskuusta toukokuulle. Koronan vuoksi noin puolet ryhmäohjaustunneista jäi pitämättä ja osallistumismaksuja jouduttiin palauttamaan keväällä 2021. Liikkuva Mikkeli 2030 -ohjelma valmistui 5/2021. Ohjelmassa korostuu vahvasti lapset ja nuoret, luontoliikunta ja terveysliikunta. Lähiliikuntapaikat tärkeässä osassa. Kalevankankaan kampuksen toimijoiden yhteistyön selvittäminen jatkui.

Nuorisotoiminta

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
4510 - Nuorisotoiminta			
nuorisotilat ja -toiminta käynnit kpl	24 500,00	7 483,00	30,54 %
menot / käynti €/kpl	-56,14	-96,73	172,29 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Päätoimiset koulunuorisotyöntekijät on palkattu hankerahoituksen turvin Rantakylän yhtenäiskouluun ja Mikkelin Lyseon kouluun, joissa toimintaa on pidetty erittäin tarpeellisena ja tuloksellisena. Kehittämistä ja mallintamista jatketaan tulevan lukuvuoden ajan.

Liikkuvaa/jalkautuvaa nuorisotyötä on tehty touko-elokuun ajan Wauto-toiminnalla koko Mikkelin alueella. Alueellisen nuorisotyön kävijämäärät jäävät arvioitua pienemmäksi, koska kaikki nuorisotilat olivat keväällä suljettuina yli kuukauden ja muina aikoina kokoontumisrajoitukset rajasivat osallistujamäärää kymmeneen tai kahteenkymmeneen.

9.5. Kaupunkiympäristölautakunta

Johdon analyysi

Korona vaikuttaa edelleen yhteiskuntaan monella tasolla. Rokotuskattavuus (täydellinen rokotussarja) on kasvanut merkittävästi ja Valtioneuvosto pohtii erityisesti tapahtumatuotannon rajoitusten purkua. Mikkelissä on yhä uusia koronalöydöksiä. Tapaukset lapsissa ja nuorissa. Erityisesti vähittäistavarakauppa ja ravintola/tapahtumatuotanto ovat poikkeuksellisista ajoista kärsineet. Kaupunki on siirtynyt laajennetusta etätyösopimuksesta tavan omaiseen etätyösopimusaikaan.

Rakentamisen osalta lisääntynyt tilauskanta, materiaalien hinnannousu sekä epävarmuustekijät materiaalien toimitusajoissa näkyvät. Paikalliset rakennusalan toimijat ovat olleet hyvin työllistettyinä kesän aikana, joka on näkynyt jopa pulana rakennusalan tekijöistä. Kilpailutuksissa saatujen tarjousten määrä on vähentynyt ja saadut urakkahinnat ovat monissa hankkeissa kustannusarvioita suuremmat. Kiinteistöjen kunnossapidon osalta uusi sopimuskomppani ISS Oy aloitti sopimuskauden heinäkuun alussa.

Yhteiskunnan paluu normaalimpaan aikaan on vauhdin ja vaikutusten näkökulmasta tavanmaista haastavampaa ennustaa, mikä luo osaltaan oman haasteensa palvelualueen talouden ennustamisessa.

Palvelualueen oma tuotanto ja investointien käynnistäminen ovat edenneet talousarviossa mukaisesti. Ravintola- ja tapahtumatuotannon koronavaikeudet sekä etätyön pienentäessä tilatarpeita heijastuu se kuluvan vuoden tilavuokrien tuloon pienentäen tuloja. Maatalouslomituksen ottaessa vuo-

den vaihteesta haltuun laajempaa maantieteellistä aluetta ja uusia asiakasyrittäjiä synnyttää sekä me-
noihin, että tuloihin epävarmuutta (MELAn vastuu). Kokonaisuutena palvelualueenraportointi on
tehty varovaisuusperiaatteella, joten kvartaaleittain uskotaan tulojen mahdollisesti muuttuessa pys-
yttävän myös kulujen määrään reagoimaan.

Ohjelmakortit

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen turvallisuus	Maatalousyrittäjien sijaisapu-lomitus / maaseutu-asiamies	sijaisapu-lomitus päivät / vuosi	3168 päivää

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Liikennepäästöjen vähentäminen	Ely ei ottanut uuteen urakkaansa tehostettuja talvipyöräilyreittejä mukaan. Kaupunki poistaa osaltaan säästösyistä kokeilureitit tehostetusta kunnossapidosta.	0 kpl	Hankkeeseen ei ole lähdetty mukaan.
	Joukkoliikennepalveluiden kehittämisellä parannetaan edellytyksiä yksityisautoilun vähentämiseksi. 2021 alkavien liikennöintisopimusten myötä merkittävä lisäys biokaasun käyttöön. / henkilöliikennepalvelut, logistiikkapäällikkö	Joukkoliikenteen matkamäärät (vrt. 2019 n. 1,1 milj. matkaa). Biokaasun käyttö (vrt. fossiilinen diesel) 2021 alkavissa sopimuksissa	Joukkoliikenteen matkamäärät ovat hieman laskeneet koronasta johtuen. Biokaasulla kulkevia busseja on liikenteessä vaatimusten mukaisesti.
	Virkamatkat tehdään ensisijaisesti kaupungin omilla autoilla tai julkisilla liikennevälineillä.	Virka-autojen käyttöasteen merkittävä nosto. Polttoaineena käytetään pääsääntöisesti biokaasua.	Virka-autojen käytössä ja työtilojen käyttöprosentissa korona- ja etäaikana, on ollut selkeää laskua.
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Rakennusten muutostöiden ja kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien lupaprosessissa huomioidaan jätevesiratkaistujen toteuttaminen asetuksen edellyttämälle tasolle. / Rakennusvalvonta	kpl / vuosi.	10.8.2021 mennessä 16 kpl olemassa olevilla rakennetuilla kiinteistöillä muutostöitä. Kaikki jätevesijärjestelmät yhteensä 33 kpl (sisältää myös uudisrakentamisen)

Ilmanlaadun parantaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Alue-urakoiden hiekanpoiston aloittamisen ajankohtaa täsmennetään olosuhteiden mukaisesti ja urakoitsijoiden toimenpideaikoja esim. hiekanpoiston 2 viikkoa valvotaan. / Kunnossapitopäällikkö	Toteuttamisaika 14/vrk.	Hiekanpoisto tapahtui suunnitellun 2 viikon aikana.
	Kaupunkikonsernin ja -yhtiöiden (omistus >50%) uudet autot hankitaan kotimaista ja päästötöntä energiaa käyttävinä (esim. biokaasu, sähkö). / Kaupunkikonserni; Hankintapalvelut ja kaupunkikonsernin yhtiöt	Pääpolttoaineina fossiilista Be/DI- käyttäviä autoja ei hankita.	Kilpailutuksissa huomioidaan polttoaineissa vähäpäästöiset ratkaisut.

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Maapolitiikka	<p>Uuden maapoliittisen ohjelman valmistelu vastaamaan tulevaisuuden vaatimuksia. / Maankäyttöjohtaja</p> <p>Päivitetään valtuuston hyväksymät tontinluovutusperiaatteet. / Maankäyttöjohtaja</p>	<p>Maapoliittinen ohjelma valmistuu ja viedään valtuuston päätettäväksi vuoden 2021 aikana.</p> <p>Tontinluovutusperiaatteet valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2021 aikana.</p>	<p>Tontinluovutusperiaatteet ja -hinnasto uudistetaan loppuvuoden 2021 aikana. Asiantuntijatyönä tapahtuva valmistelu sen osalta on käynnissä. Päätösprosessi alkaa vuoden loppuun mennessä, uudet periaatteet tulisivat voimaan 1.1.2022 alkaen (tavoite, lainvoimaisuus).</p> <p>Maapoli-ohjelmatyö on alkanut ja sitä tehdään maankäyttö ja aluerakenne -tulosyksikössä ryhmätyönä, maankäyttöjohtajan vastuulla. Mapolin toiminnallisia osia valmistellaan ja niitä voitaisiin valtuuston päätöksellä ottaa osaksi käyttöön; teknisesti Mapoli-ohjelma tuodaan valtuuston päätettäväksi kaupunkistrategian jälkeen.</p>

	Ennakoiva ja strategiaa tukeva raakamaan hankkiminen. / Maankäyttöjohtaja	Maahankinnat Satamalahden kehittämiseksi.	Neuvottelut (esisopimus käsitelty KH 30.8.21) alueen kaavoitukseen tähtäävästä aluesuunnittelusta ovat alkaneet VR-Yhtymän kanssa. Neuvottelut jatkuvat alueen maanomistajien kanssa syksyn 2021 aikana. Satamalahti-alueen kaavoituksen taustaselvityksiä liikennejärjestelyjen osalta tehdään vuoden loppuun mennessä.
Matkailun edistäminen	Urpolan Luontokeskuksen toimintaa kehitetään edelleen mm. vuosittain vaihtuvilla näyttelyillä ja palveluilla. Luontokeskus on yksi kolmesta Saimaa Geopark Visitor Centeristä, jossa ovat näkyvillä geologia, luonto, matkailu ja luontokasvatus. / palvelukoordinaattori/Tanja, tekninen johtaja	Urpolan luontokeskuksen toiminnan tunnettuuden lisääntyminen ja kävijämäärän kasvu. Kävijämäärän seuranta (kotimaiset/ulkomaiset, ryhmät jne.). Kajakkiuokrauksen kehittämisen seuranta. Asiakaspalaute uusista näyttelyistä -> kehittämisideat	Saimaa Geopark visitor Center (Urpola) on pystytty pitämään auki toisena koronakesänä. Kävijämäärä on hyvällä tasolla verrattuna edelliseen koronakesään (tilastot valmistuvat syyskuun jälkeen). Kajakien ja veneiden lainaaminen ja aktiviteetti lisääntynyt. Alueella kaksi uutta palvelutoimintaa; 4H kioski ja Urpolan Myllyn kahvio, mikä toimi synergiana kohteiden välillä. ELY kanavoi alueen infran kehittämiseen rahaa, joka käytetään syksyn aikana.
	Rakennamme ja tuomme osaltamme Urpolanjokilaakso - Kaihun matkailukonaisuuden kehittymistä ja toiminnallisuutta. Saimaa Central park –hanke käynnissä Kenkäveron ja Kaihun alueella.	Kävijämäärän kehittyminen.	Suunnittelu käynnissä ja toteutus syksyn aikana.
	Huolehditaan vesimatkailun kasvun mahdollisuuksista mm retkisatamaverkostoa ja opastausta parantamalla. / Saimaa Geopark, retkisatamaverkko	Kunnostettujen kohteiden (5 kpl) määrä.	Retkisatamien (4 kpl) laiturien osalta tarjouspyyntö on laskennassa. Toteutus syksyn kuluessa.

Resurssitehokkuus	Jättemateriaalien tehokkaampi hyödyntäminen. / Metsäsairila Oy	Jätteen vastaanotto ja lajittelukeskuksen rakentaminen ja käyttöönotto Metsä-Sairilassa. Uusi materiaalien vastaanotto käynnistyy alkuvuonna 2021.	Vastaanottohalli ja materiaalikierto on aktiivisessa käytössä.
	Biohajoavat jätteet (biojäte, vihermassa, jätevesiliete yms.) käsitellään biojalostamossa (biokaasun tuottaminen). Ravinteiden kierrätys tehostuu. Liikennebiokaasun tuotanto on käynnissä. Lisätään liikennebiokaasun käyttöä kaupungin kilpailutmissa kuljetuksissa. / Metsäsairila Oy, hankintayksikkö, palvelualue	Jätteen vastaanotto ja lajittelukeskuksen rakentaminen ja käyttöönotto Metsä-Sairilassa. Uusi vastaanotto käynnistyy alkuvuonna 2020. Hallin rakennustyöt nyt meneillään.	Metsä-Sairilan jätevedenpuhdistamon liete hyödynnetään biokaasulaitoksella. Biojalostamo tuottaa liikennekaasuja. Tuskuun avattu kolmas biokaasuasema 8/21.
	Asumisen jäte hyödynnetään materiaalina tai energiana mahdollisimman tehokkaasti. Kehitetään materiaalien hyödyntämisen lähtökohtia. / Metsäsairila Oy, hankintayksikkö, palvelualue Jäteviranomaisen alueelliset tarkastuskierrokset / aluevalvontakäyntejä keskittyen jätehuoltomääräysten toteutumiseen sekä rakennetun ympäristön valvontaan. / Jäteasiantarkastaja, rakennusvalvonta.	Asumisen jätteen hyödyntäminen n 98% Kiinteistöjä kohdekäyntialueilla 100 kpl / vuosi.	Metsäsairilassa on avattu Kieppi asumisen jätteen hyödyntämisen mahdollistamiseksi ja yksinkertaistamiseksi käyttäjille. Alueellisia tarkastuskierroksia on tehty alkuvuodesta mm. Ristiinassa, Pelloksella sekä Pitkäjärvellä. Vuositasolla suunniteltu tarkastettavaksi suunniteltu kiinteistömäärä (100 kpl) ylittyy. Tarkastuskierrokset ovat osoittautuneet tarpeellisiksi.
	Ylijäämämaiden sekä tiilen ja betonin jalostus hyötykäyttöön, myös alueen ulkopuoliseen käyttöön eli esim. EcoSairilan rakentamiseen. Purkumateriaalin hyödyntäminen ensisijaisesti uudelleen käyttämällä tai materiaalina esim. vanhan putsarin alue ja vasta toissijaisesti energiana tai loppusijoituksena. / Metsäsairila Oy, hankintayksikkö, palvelualue	Materiaalivirtojen kartoittaminen ja hyödyntämisteen nosto CityLoops hankkeen (2 purkukohtetta) myötä. Asfalttirouhe uusiokäytetään uudessa asfaltissa tai kerrosmateriaalina.	Maamateriaalien hyötykäyttöä on lisätty infrapalveluiden osalta ja avattu oma välivarastointipaikka. CityLoops hankkeen purkukohteet ovat oppusuuralla.

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Saavutettavuus	<p>Joukkoliikennepalveluita kehitetään asiakaslähtöisesti kaupunkiympäristön muutokset huomioiden.</p> <p>-Paikallisliikenteen palvelutasouudistuksen mukainen liikennöinti aloitetaan touko-kuussa 2021.</p> <p>-Biokaasun käyttöä edistetään.</p> <p>-Joukkoliikenteen helppokäyttöisyyttä kehitetään huomioiden mm. maksutavat, myyntikanavat, informaatiojärjestelmät, sekä viestintä ja markkinointi. / henkilöliikennepalvelut, logistiikkapäällikkö</p>	<p>Joukkoliikenteen matkamäärät (vrt. 2019 n. 1,1 milj. matkaa). 2020 ei vertailukelpoinen pandemian takia.</p> <p>Mobiilimaksamisen ja Waltti-kortin käytön lisääminen.</p> <p>Joukkoliikenteen näkyvyyden ja profiilin nosto</p>	<p>Toteutuu vuoden 2020 tasolla. Tavoitteesta jäädään noin 20 %.</p> <p>Biokaasulla kulkevien bus-sien määrä joukkoliikennekil-pailutuksien mukaisena.</p> <p>Imagonnostoa jatketaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.</p>
Palvelujen digitalisointi ja palvelumuotoilu	<p>Koulutilojen iltakäytön pilotoinnista Rantakylän yhte-näiskoulun osalta on positii-visia kokemuksia. Palvelun laajentaminen jatkuu asteit-tain.</p> <p>Palvelumuotoillaan kokonai-suuksia asiakaspalautteiden pohjalta houkuttelevam-maksi. Nykyisen prosessin tehostaminen nopean varaa-misen mahdollistamiseksi. (ASTY/Palvelujohtaja)</p> <p>- Tapahtumasivusto -verkko-palvelua (avattu 09/2019): Aluevarausten ohjaaminen ja keskittäminen jatkuu. / Palvelujohtaja</p> <p>-Torivarausten kehittäminen ja siirtyminen digiaikaan. Osa organisaation, keskitet-tyä, sähköiset järjestelmät -kartoitustyötä. / palvelujoh-taja</p>	<p>- Mittari; varausasteen ver-taaminen aiempaan (Timmi -raportit) Tavoite: Varausasteen nosta-minen prosessien kehittäymi-sen myötä ja uudenlaisen toimintamallin omaksumi-nen omassa organisaatiossa. Käyttäjien kulkeminen ti-loissa turvallisesti ja helposti kulunhallinnan suunnittelun avulla.</p> <p>- Mittari: Asiakaskokemus ja palautteet, sivuston kävijä-määrän seuraaminen</p> <p>- Tapahtumalupa-anomus-ten tavoitteellinen keskittä-minen verkkoon.</p> <p>-Tavoitteena asiointin nyky-aikaistaminen ja palvelute-hokkuus</p> <p>-Digitalisoitumisen aste tori-varaajien osalta vrt. Aiem-mat vuodet</p>	<p>Iltakäytön osalta koulujen ti-loja nostetaan lisää Timmiin. Lukitussysteemit eivät tue optimaalista iltakäyttöä. Koodilukitus resurssiviisain ratkaisu.</p> <p>Siirrytään täysin sähköiseen tapahtuma-aluevaraukseen.</p>

	<p>- Jätehuoltopalveluiden sähköisen viranomaisrekisterin ja paikkatiedon parantaminen / jätehuoltoviranomaisen</p> <p>- Rakennusvalvonnan paperiarkiston digitointi / rakennusvalvonta</p>	<p>- Rekisteritietojen tarkistukset ja jäteasioiden paikkatietojen lisäys karttaohjelmaan.</p> <p>Käynnistys yhdessä kaupungin digitointihankkeen kanssa, selvitystyön käynnistys.</p>	<p>Alkuvuodesta 2021 rekisteritietoja on tarkastettu (ja korjattu) jätehuoltopäätösten yhteydessä. Valvontatietoja ajetaan karttaohjelmaan syksyllä 2021. Jätehuollon valvonta ja sähköinen informaatiojärjestelmä -hanke on saanut VM:n päätöksen 83 300 € valtioavustuksesta.</p> <p>Digitointi on kilpailutettu ja digitointi käynnistyy syksyllä 2021. Seurantaryhmä nimetty.</p>
	Sähköinen maataloustukihaku / maaseutujohtaja	Sähköisten hakemusten prosentuaalinen määrä vuositasolla. tavoite 95%	94 %
Kestävä kehitys ja ilmasto- muutoksen torjunta	Uusiutuvan energian (mm. kaukolämpö) hyödyntäminen ja fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen / Talonrakennuspalvelut	Vuosittain toteutuneiden kohteiden määrä	Uusissa kohteissa huomioidaan fossiilisten polttoaineiden minimointi. Olemassa olevien kohteiden lämmitystavan muutoksia ei ole toteutettu.
	Uudiskohteissa huomioidaan energiantuotanto auringolla sekä älykäs energianhallinta. Olemassa olevissa kohteissa (koulut ja päiväkodit) laajennetaan aurinkoenergian käyttöä osana ympäristökasvatusta. / Talonrakennuspalvelut	Aurinkoenergian käytön määrän kasvaminen.	Kaksi aurinkopaneelikohdetta suunnittelussa.
	Pursialan lentotuhkan hyödyntäminen kiertotalouden prosesseissa Mikkelissä. / ESE Oy, Metsäsairila Oy	Tuhkat jalostetaan omissa kaupungissa, mahdollisuus EcoSairilalle. Koetoiminta meneillään. Ensimmäiset tuotteet 2021 keuhalla.	Lentotuhka hyödynnetään osana rakeista metsälannoitetta.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
EcoSairila -kehittämialusta	Kiertotaloudenkadun jatkaminen (ja teollisuusalueen pistokadut) rakentaminen vv. 2021 – 23. Korttelialueiden tasoittaminen tonttien luovutkeluostamiseksi. /Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	Kokoojakadun pääosa (1/2) valmis v. 2020 ja pistokadut valmiina 2023 Tasattua korttelia 2ha	Yrityksille suunnattavien kortteli/tonttialueiden taseus jatkuu, urakka investointiohjelman mukaisena kilpailutettu (2 ha).
	Alueen tonttien varaaminen on käynnissä. / Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	2 kpl v. 2021	1 tontti luovutettu v. 2021; 1 tontista on neuvottelu käynnissä.
	Uusien yritysten lokalisointi EcoSairilaan. / Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy	2 kpl v. 2021	1 tontista on neuvottelu käynnissä.

Painopiste: Asiakslähtöiset yrityspalvelut			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Sujuvat sijoittautumispalvelut, joustava ja ennakoiva kaavoitus	Asiakaspalveluprosessin tehostaminen entisestään: kaavoitus –tontin luovutus – rakennuslupa. Kehitetään rakennusvalvonnan asiakaspalvelua ja lupaprosessia.	Kaupungilla on tarjottava tehokkaammin eri käyttötarkoituksiin tontteja. Pientalotonttien varaajien asiakastytyväisyyskysely. Selvitetään nykytila asiakastytyväisyys-kyselyllä.	Pientalotonttien varaajien asiakastytyväisyyskyselyä ei ole resurssien puuttuessa voitu vielä toteuttaa. Asiakaspalveluprosessin tehostamiseksi Mikkelin kaupunki haki ja pääsi mukaan VM:n Digikannustin -hankkeeseen konsortiossa yhdessä Hämeenlinnan kaupungin kanssa. Hankkeen tavoitteena on jouhevoittaa ja nopeuttaa maankäytön, suunnittelun ja rakentamisen käytäntöjä ja ajallisesti lyhentää hallinnollista prosessia tontin hausta rakentamiseen. Kyselyä suoritettu viimeksi keväällä 2020. Kaupungin sähköisen järjestelmän muutoksen vuoksi uusi kysely valmistelussa uuteen sähköiseen järjestelmään.
Työelämän tarpeista lähtevä koulutus	Täydennyskoulutusta on järjestetty työntekijän koulutustarpeen mukaisesti /maaseutujohtaja ja maaseutu-asiamies	1 päivä / työntekijä	Täydennyskoulutusta koronamaailman mukaisesti. Mittari ei ole toteutunut.

Suorite- ja tunnuslukutaulukot

Lentoasema

Vuosi	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
5150 - Lentoasema			
laskeutumisesta lukumäärä kpl	900,00	200,00	22,22 %
menot / laskeutuminen €/kpl	-621,75	-1 483,30	238,57 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Toteutuneisiin suoritteisiin on huomioitu kentän ylimääräiset avaukset, palolentotoiminta sekä koululennot. Toteumaan ei ole kuitenkaan huomioitu yleisilmailua, koska näiden osalta ei ole tällä hetkellä mahdollisuutta tarkempaan dokumentointiin. Arviolta yleisilmailuun liittyviä laskeutumisia on ollut 1-7 per päivä eli alkuvuoden osalta 210-1400 laskeutumista.

Kaavoitus

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
5320 - Erityiset kaavahankkeet sekä y			
yleiskaavoituksen hyväksytyt kaavat kpl	3,00	4,00	133,33 %
5330 - Asemakaavat			
asemakaavoituksen hyväksytyt kaavat kpl	13,00	9,00	69,23 %
menot / hyväksytty kaava €/kpl	-46 115,35	-27 909,60	60,52 %

Maaomaisuuspalvelut

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
5350 - Tonttien ja kiinteistöjen luov			
rekisteröidyt kiinteistöt kpl	40,00	13,00	32,50 %
menot / rekisteröity kiinteistö €/kpl	-8 364,94	-13 632,41	162,97 %
operoidut kiinteistöt kpl	100,00	77,00	77,00 %
menot / operoitu kiinteistö €/kpl	-3 345,98	-2 301,57	68,79 %
5360 - Paikka- ja maastotieto			
kunnan maapinta-ala km2	2 550,00	2 550,00	100,00 %
menot / neliökilometri €/km2	-284,06	-117,78	41,46 %
ylläpidettävä alue km2	152,00	152,00	100,00 %
menot / ylläpidetty neliökilometri €/km2	-4 765,52	-1 975,86	41,46 %

Henkilöliikennepalvelut

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
5720 - Henkilöliikenne-palvelut			
Waltti-korttilatausten lukumäärä kpl	32 000,00	17 047,00	53,27 %
menot / Waltti-korttilataus €/kpl	-146,04	-155,28	106,33 %
joukkoliikenteen kyytiinnousut kpl	1 150 000,00	401 997,00	34,96 %
menot / kyytiinnousu €/kpl	-4,06	-6,58	162,04 %
peruskoululaisten osuus kyytiinnousuista %	40,00	52,00	130,00 %

Kunnallistekniikan suunnittelu

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
5820 - Suunnittelu			
hyväksytyt suunnitelmat kpl	80,00	34,00	42,50 %
menot / hyväksytyt suunnitelma €/kpl	-4 328,46	-4 702,11	108,63 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Hyväksytyjä suunnitelmia yhteensä 34 kpl joista 14 kpl liikennesuunnitelmia.

Kunnossapito

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
5840 - Kunnossapito			
rakenteelliset katualueen neliöt m2	5 438 161,00	5 438 161,00	100,00 %
menot / katuneliö €/m2	-1,12	-0,66	59,14 %
talvihoidossa olevat katuneliöt m2	2 941 583,00	2 941 583,00	100,00 %
menot / talvihoidon katuneliö €/m2	-2,06	-1,22	59,14 %
liikenneväylien valaisimet kpl	12 996,00	12 799,00	98,48 %
menot / valaisin €/kpl	-467,19	-280,53	60,05 %
liikenneväylien ohjauslaitteet kpl	27,00	27,00	100,00 %
menot / ohjauslaite €/kpl	-224 874,55	-132 981,93	59,14 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Valaisimien pylväsvälit ovat kasvaneet ja lamppujen teho parantunut, joten valaisimien lukumäärä on pienentynyt.

Puistot

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
6000 - Puistot			
puistojen hoito ja ylläpito m2	1 186 422,00	1 186 422,00	100,00 %
menot / neliometri €/m2	-1,22	-0,51	42,25 %
2. hoitoluokan puistot m2	354 492,00	354 492,00	100,00 %
menot / 2. luokan neliometri €/m2	-4,08	-1,72	42,25 %
3. hoitoluokan puistot m2	831 930,00	831 930,00	100,00 %
menot / 3. luokan neliometri €/m2	-1,74	-0,73	42,25 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Ylläpitourakat 3 kpl käynnistyneet suunnitelmien mukaisesti. Uimarantojen (17 kpl) ylläpitoon varattu määräraha ylittyy noin 20 000 euroa, ylitys johtuu vilkkaasta käytöstä, rakenteiden huonosta kunnosta sekä ilkvallan lisääntymisestä.

Metsät ja vesialueet

Vuosi Palvelu	2021		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
6020 - Metsät ja vesialueet			
talousmetsät ha	5 081,00	5 081,00	100,00 %
menot / talousmetsien hehtaari €/ha	-120,47	-57,87	48,03 %
taajamametsät ha	1 575,00	1 575,00	100,00 %
menot / taajamametsien hehtaari €/ha	-388,65	-186,68	48,03 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Myrskytuhojen korjuun aiheuttamat lisämenot palveluiden ostoon noin 20 000 euroa. Tehtyjen kauppojen hakkuut painottuvat syksyyn (noin 495 000 euroa). Puun myyntitulojen toteutuminen TA:n tavoitteen mukaisesti edellyttää vielä lisämyyntiä ja hakkuutuloja noin 200 000 euroa.

Rakennusvalvonta

Vuosi	2021		
	Palvelu	TA	Toteuma heinäkuu
6100 - Rakennusvalvonta			
luvat kpl	750,00	455,00	60,67 %
menot / lupa €/kpl	-1 219,82	-1 041,14	85,35 %
katselmukset kpl	950,00	498,00	52,42 %
menot / katselmus €/kpl	-963,02	-951,24	98,78 %

Rakennusvalvonnan projektit

Vuosi	2021		
	Palvelu	TA	Toteuma heinäkuu
6300 - Rakennusvalvonnan projektit			
tarkastetut kiinteistöt kpl	300,00	179,00	59,67 %
menot / tarkastettu kiinteistö €/kpl	-412,45	-347,61	84,28 %
tehdyt selvitykset kpl	300,00	192,00	64,00 %
menot / tehty selvitys €/kpl	-412,45	-324,08	78,57 %
uusia rakennuksia rekisteriin kpl	200,00	152,00	76,00 %
menot / uusi rakennus rekisteriin €/kpl	-618,67	-409,36	66,17 %

Kaupungin omistamien rakennusten tunnusluvut

	TP 2020	Toteuma 7/2020	TA 2021	Toteuma 7/2021	Toteu- tuma %	Muutos % 2020/2021
Hallinnassa oleva rakennusomaisuus 1000 m ³	1375	1410	1388	1334	96 %	-5 %
Ulosvuokratut liike- ja teollisuuskiinteistöt, 1000 htm ²	50	75	72	48	67 %	-36 %
Rakennusten ylläpito						
Rakennusten kunnossapito €/m ³ /v	1,5	1,35	2,4	1,4	58,33 %	3,70 %
	TP 2020	Toteuma 7/2020	TA 2021	Toteuma 7/2021	Toteu- tuma %	Muutos % 2020/2021
Rakennusten ylläpito						
Kaukolämmön normitettu kokonaiskulutus (kWh/r-m ³ /v)	31,2	*	40	21	52,50 %	-
Sähkön kokonaiskulutus (kWh/r-m ³ /v)	16,5	*	19	9,8	51,58 %	-
Kulutukset on laskettu rakennuskuutiometriä kohti. Seurannassa oleva rakennustilavuus edustaa noin 66 prosenttia talonrakennus- palveluiden hallinnassa olevasta kokonaisrakennustilavuudesta.						

Tietoimen tunnusluvut	TP 2020	Toteuma 7/2020	TA 2021	Toteuma 7/2021	Toteu- tuma %	Muutos % 2020/2021
Avustettavat yksityistiet, kpl	775	0	820	783	95 %	-
Perusparannetut yksityistiet, kpl	64	34	62	27	44 %	-21 %
Kunnossapidetyt yksityistiekilometrit euroa/km	387	0	390	0	0	-

Maaseututoimen tunnusluvut	TP 2020	Toteuma 7/2020	TA 2021	Toteuma 7/2021	Toteu- tuma %	Muutos % 2020/2021
Maatilat yhteensä, kpl	1311	1307	1320	1280	97 %	-2 %
Maatalouden tukihakemukset, kpl	5359	5359	5100	4609	90 %	-14 %
Maatalouden tuet milj. euroa/vuosi	26	6,55	25	4,1	16 %	-37 %
Lomituspäivät (vuosilomat, sijaisapu, tuettu lomitus)	13 271	6244	21000	10323	49 %	65 %
Kustannus euroa/lomituspäivä	210	250	212	235,7	111 %	-6 %

9.6. Etelä-Savon pelastuslaitos (taseyksikkö)

Johdon analyysi

Etelä-Savon pelastuslaitoksen toimintatuotot koostuvat pääasiassa kuntien maksuosuuksista ja ne ovat kertyneet suunnitellusti vuoden 2021 aikana. Kesällä 2021 on ollut poikkeuksellisen pitkä hellejakso ja pelastuslaitos oli varautunut metsäpaloihin ja muihin pelastustehtäviin erityisjärjestelyin. Kotimaassa on ollut paljon matkailijoita liikkeellä, ja Etelä-Savossa on ollut muutenkin paljon kausiväestöä. Heinä- elokuun vaihteessa oli Kalajoella suuri metsäpalo. Etelä-Savon pelastuslaitos osallistui myös sammutustyöhön yhteensä noin 30 henkilön ja kahden metsäsammutuskoneen avulla.

Pelastuslaitoksen varautuminen ja sammutustyön kustannukset näkyvät vasta myöhemmin talouden toteumassa. Näillä kustannuksilla on merkitystä, mutta tällä hetkellä näyttää siltä, että ko. kustannukset eivät aiheuta tarvetta erityisjärjestelyille. Pelastuslain perusteella Kalajoen metsäpalosta aiheutuneet kustannukset laskutetaan virka-apua pyytäneeltä Jokilaaksojen pelastuslaitokselta.

Etelä-Savon pelastuslaitoksen talouden toteuma näyttää olevan kokonaisuudessaan hyvällä tasolla 7/2021 seurantajaksolla, eikä tässä vaiheessa ole tarvetta erityisjärjestelyihin.

Ohjelmakortti

Etelä-Savon pelastuslaitos huolehtii 14 kunnan pelastustoimen tehtävistä. Pelastuslaitoksen lakisäänteisenä tehtävänä on huolehtia pelastustoimelle kuuluvista onnettomuuksien ennaltaehkäisystä, pelastustoiminnasta, öljyntorjunnasta ja väestönsuojelusta normaali- ja poikkeusoloissa. Etelä-Savon pelastuslaitos tuottaa sopimusten mukaan myös ensivaste- ja ensihoitopalveluita. Etelä-Savon pelastuslaitos valmistautuu toiminnan siirtymiseen hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta.

Palvelusuunnitelma

Palvelutasopäätöksessä on päätetty Etelä-Savon pelastuslaitoksen toiminnan kehittämistä. Etelä-Savon pelastuslautakunta on linjannut, että kuntien maksuosuudet eivät saa lähivuosina nousta.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Etelä-Savon pelastuslaitoksen palvelu on tuotettu palvelutasopäätöksen mukaisesti. Palvelutasopäätöksen toteutumisesta raportoidaan tarkemmin tilinpäätöksen yhteydessä.

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari
Yhdyspintatyössä valmistautuminen uuteen maakuntaan	Etelä-Savon pelastuslaitos osallistuu aktiivisesti uuden maakunnan suunnitteluun.	Toteutuu
Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen turvallisuus	Etelä-Savon pelastuslaitoksen palvelut tuotetaan palvelutasopäätöksen mukaisesti.	Tunnusluvut toteumasta raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Tunnuslukutaulukko

		TP 2020	TA 2021	7/2021
Pelastustoimen tehtävät	kpl	3 653	vähenee	2179
Palokuolemat	kpl	4	0	0
Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika				
I riskialueella 6min	%	60 %	80 %	79 %
II riskialueella 10 min	%	81 %	80 %	87 %
III riskialueella 20min	%	97 %	80 %	100 %

9.7. Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia

Johdon analyysi

Yleisellä tasolla ensimmäisen puolen vuoden aikana talous on toteutunut suunnitellusti. Kustannuspaikkojen sisäistä vaihtelua on, jota ei ole pystytty ennustamaan talousarviossa. Koronan vaikutukset näkyvät myös liikelaitoksen toiminnassa.

Kustannuspaikkatasolla perusopetuksen valtionosuudet on kirjattu rahoittajan raportin mukaisesti ja rahoitus tapahtuu arvioitua suurempana. Lukiokoulutuksen rahoitus on kirjattu talousarvion mukaisesti ja rahoituksen tarkistus tapahtuu joulukuussa OPH:n rahoitusraporttien valmistuessa. Vapaan sivistystyön koulutukselle on haettu korona-avustusta 40 536 euroa. Osa hanketuloista siirtyy loppuvuodelle maksatusaikatauluista johtuen.

Palveluiden ostot toteutuvat maltillisesti johtuen koronan aiheuttamista rajoituksista mm. matkustamisen suhteen. Laitehankinnat painottuvat loppuvuoteen. Henkilöstökulut ovat toteutuneet 1.1. – 31.7. seurantajaksolla noin 5 % suunniteltua suurempina.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Mittari	Toteuma 31.7.
Liikelijäämä	11 000 euroa	50 509,22 euroa

Ohjelmakortit

Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia tarjoaa internaatti- ja verkko-oppimispalveluita vapaan sivistystyön ja yleissivistävän koulutuksen toimijoille alueellisesti, valtakunnallisesti ja globaalisti. Liikelaitoksen tarkoituksena on tarjota koulutuspalveluita, joiden järjestäminen edellyttää yli kuntarajojen ulottuvaa toimintaa.

Palvelusuunnitelma

Strategisina tavoitteina on Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavian aseman vahvistaminen yleissivistävän verkko-oppimisen valtakunnallisena palvelun tuottajana ja kehittäjänä sekä osaltaan tukea kaupungin strategiaa nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden parantamisessa erityisesti koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten aseman osalta. Toimia elinkeinon hyvinvoinnin näkökulmasta koulutuksellisesti osaavan työvoiman saatavuuden parantamiseksi. Edistää kansalaisyhteiskunnan osallisuutta kehittämällä vapaan sivistystyön palvelujen kohdentuvuutta. Kehittää uusia koulutustuotteita sekä palveluntuotantomalleja.

Alueellisesti ja valtakunnallisesti kehitetään pilotoivia internet- ja internaattipalveluja oppilaitosten käyttöön. Yhteistyötä verkko-oppimisen kehittämisessä pyritään laajentamaan myös muiden lukiokoulutusta järjestävien suuntaan. Tavoitteena on luoda perusteita valtakunnalliselle verkkokoulutustoiminnalle. Verkko-oppimisen vaikuttavuuden ja oppimista uudistavien mallien kehittämistä viedään eteenpäin yhteistyössä valtakunnallisesti merkittävien toimijoiden kanssa.

Koulutuksellisesti huonossa asemassa olevien mahdollisuutta perusopetukseen osallistumisen ja työelämän valmiuksien kehittämisen osalta edistetään oman koulutustoiminnan ja hankkeiden avulla yhteistyössä alueen yritystoimijoiden kanssa. Osaamisen tunnistamisen ja kehittämiseen liittyvää kehittämistyötä tehdään seudullisesti ja valtakunnallisesti.

Toimenpiteet palvelutuotannon kehittämiseksi

Yhteistyötä yleissivistävän verkko-oppimisen valtakunnallisena palvelun tuottajana ja kehittäjänä tehdään yhdessä Kuntaliiton ja yksityisten yritysten kautta erilaisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena uusien koulutustuotteiden luominen valtakunnallisesti koulutuksen saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseksi. Erityisesti hyvinvoinnin ja sulautuvan oppimisen toimintamallia kehitetään eteenpäin yhdessä eri toimijoiden kanssa.

Opetushallituksen kokeilukeskus on luvannut tukea kehittämistoimintaa, jonka tarkoituksena on koulutuksen saatavuuden parantaminen valtakunnallisesti. Erityisesti hyvinvoinnin ja oppimisen sulautuva mallin esittely on saanut positiivisen vastaanoton eri toimijoilta.

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2021
Syrjäytymisen ehkäisy	Aikuisten perusopetuksen järjestäminen maahanmuuttajille sisältäen luku- ja kirjoitustaitovaiheen koulutuksen järjestämisen (Seutukampustiimi).	Tavoite: koulutukseen osallistuvien määrän vakiinnuttaminen nykyiselle tasolle. Mittari: opiskelijamäärät. Laadullinen mittari: hyväksytysti koulutuksen suorittaneet.	Korona jonkin verran pudotti kurssimäärää opiskelijoiden ollessa kevään aikana etäopetuksessa.

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2021
Kansalaislähtöisen toiminnan mahdollistaminen	Vapaan sivistystyön toimintana kurseja, jota kohdistuvat osallistujilta lähtevään tarpeeseen (Vapaatiimi).	Tavoite: uudenlaisten kansalaislähtöisten kurssien järjestäminen. Mittari: kurssien määrä. Laadullinen mittari: kurssipalautte.	Korona on vaikuttanut vapaan sivistystyön kurssituotantomäärään. Osa kursseista on jouduttu perumaan ja osa toteuttamaan etänä. Uutena on alkanut psykofyysisen psykoterapian kurssitoiminta.

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2021
Matkailun edistäminen	Vapaan sivistystyön palveluna koulutusmatkailutoimintaan liittyvien tuotteiden suunnittelu yhdessä viiden muun vapaan sivistystyön oppilaitoksen kanssa tavoitteena käynnistää koulutusmatkailuun liittyvä toiminta 2021 (Liikelaitoksen hallinto ja Vapaatiimi).	Tavoite: vuoden 2021 aikana on suunniteltu koulutusmatkailuun liittyvä tuote ja sen markkinointi on aloitettu. Ensimmäiset asiakkaat on saatu. Mittari: suunniteltujen koulutusmatkailutuotteiden lkm. Laadullinen mittari: viiden muun oppilaitoksen hyväksymä yhteinen koulutusvientituote.	Asia ei ole edennyt ja konsortio on päätetty hajottaa.

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2021
Palvelujen digitalisointi	Verkossa ja verkko-oppimisympäristössä tapahtuvan digitaalisen koulutuspalvelun kehittäminen ja palvelun mahdollistaminen yhä useammalle (Nettikoulustiimi ja liikelaitoksen hallinto).	Tavoite: verkossa olevien opiskelijoiden määrän kasvaminen. Mittari: opiskelijoiden lkm. Laadullinen mittari: opiskelijoiden palaute.	Nettiperuskoulun opiskelijamäärä on kasvanut. Tämän vuoden aikana on kehitetty digitaalista hyvinvointiympäristöä osana oppimista tukevaa palvelua.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2021
Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	Tehdään yhteistyötä verkossa tapahtuvan oppimisen kehittämiseksi (koko liikelaitos).	Tavoite: opiskelijamäärien kasvu. Mittari: opiskelijoiden lkm.	Yhteistyötä uusien ideoiden ja ajatusten vaihdon osalta tehdään säännöllisesti.

Työllisyydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2021
Osaavan työvoiman saata- vuus	Haetaan sellaista hanketoi- mintaa, joka tukee vaikeassa asemassa olevien työllisty- mistä perustuen liikelaitok- sen oman osaamisen hyö- dyntämiseen (liikelaitoksen johto, Suuntatiimi)	Tavoite: liikelaitos toteuttaa hankkeen, jolla edistetään vaikeassa asemassa olevien työllistymistä. Mittari: hanke on olemassa. Laadullinen mittari: hanke edistää työllistymistä.	KATE-hankeelle myönnettiin kolme kuukautta jatkoaikaa ja hanke päättyy 30.9.2021

9.8. Mikkelin Vesiliikelaitos

Johdon analyysi

Vesilaitoksen tuotoista 94 % muodostuu vesi- ja jätevesimaksutuotoista. Veden myyntimäärä ja las-
kutetun jäteveden määrä ovat alentuneet lievästi edellisvuodesta. Talousarviovaiheessa arvioitiin
vedenkulutuksen hieman alenevan vuoden 2020 tasosta. Poikkeusolosuhteilla on ollut vedenmyyntiä
vähentävä vaikutus. Toisaalta kuumalla kesäkaudella on ollut vedenkäyttöä lisäävä vaikutus. Vesilai-
tos uusi vesimaksujaan ja palvelujen hinnoitteluaan 1.1.2021 alkaen. Vesimaksua ja palvelumaksuja
korotettiin 3 %. Kaupungin käyttöönotettaman hulevesimaksun kustannusvaikutuksia huomioitiin jät-
tämällä jätevesimaksun korotus tekemättä. Vesilaitoksen tulojen arvioidaan kertyvän talousarvion
mukaisena.

Vesilaitoksen kulujen arvioidaan kertyvä talousarvion mukaisesti. Henkilöstökulujen muutos tarkaste-
lujaksolla johtuu eläkeperusteisten menojen jaksotuksesta. Vesilaitoksen puhdistamo-operointi siirtyi
ulkoiselle palvelutuottajalle 1.5.2021. Muutoksen ei ennakoida nostavan käyttökustannuksia. Metsä-
Sairilan jätevesipuhdistamo käyttöön otettiin kevään 2021 aikana ja jätevesien johtaminen ja käsitte-
lyn ensimmäinen vaihe aloitettiin 18.5.2021. Operoinnin alkuvaiheessa käytetään samanaikaisesti
Metsä-Sairilan puhdistamo ja Kenkäveronniemen puhdistamo. Yhteiskäyttövaiheesta aiheutuu
käyttömenoja kiinteistöjen ylläpidon ja puhdistamo-operoinnin osalle. Puhdistamolietteiden käsittely
siirtyi Mesäsairila Oy:lle huhtikuun alussa. Muutoksesta ei arvioida aiheutuvan investointitarpeita tai
lisäkustannuksia. Vesilaitoksen toiminnassa ennakoimattomia käyttökuluja voi syntyä koronatilanteen
seurauksena. Lisäkulut tullaan erittelemään kirjanpidossa ja niitä pyritään myö-
hemmin kattamaan avustusmäärärahoista.

Vesilaitoksen tilinpäätökseen 2021 on kaavailtu tehtäväksi taseessa olevien vapaaehtoisten varausten
purku, yhteensä 2 698 850 euroa. Kenkäveronniemen puhdistamon lakkauttaminen syksyllä 2021 ai-
heuttaa tuloslaskelmaan arvonalentumiskirjauksen, arvio noin 950 000.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Mittari	Toteuma 31.7.2021
Liikeylijäämä	2 200 000 €	1 013 891
Korvaus peruspääomasta	500 000 €	0 €

Ohjelmakortit

1. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Viemärlaitostoitinnasta huolehtiminen lupamääräysten mukaisesti. Häiriötilanteisiin varautuminen ja häiriötilanteiden hallinta suunnitelmallista (verkostopäällikkö)	Viemäriverkoston ylivuotoja enintään 5/vuosi	Kaksi vuotoa.
	Verkostosaneeraukset (verkostopäällikkö)	100 m/vuosi	Pannutie 170 metriä.

2. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2021
EcoSairila -kehittämisalusta	Metsä-Sairilan jätevesipuhdistamon rakentaminen ja käyttöönotto (vesilaitoksen johtaja)	Laitos tuotantokäytössä	Tuotantokäyttö 2/3 jätevesimäärällä.
	Koelaitosyksikkö (vesilaitoksen johtaja)	Tutkimustoiminta käynnissä, yksi yliopisto	Testattu Metsä-Sairilan käyttöönottoa/ Aquazone. Aalto-yliopiston lääkejäämätutkimus käynnissä.